

วารสารที่ดิน

ปีที่ ๖๓ ฉบับที่ ๕ เดือน กันยายน–ตุลาคม ๒๕๖๐

กองแผนงาน กรมที่ดิน ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ กทม. ๑๐๒๑๐

คณะกรรมการอำนวยการ

อธิบดี	ประธานกรรมการ
ที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ	กรรมการ
ที่ปรึกษาด้านวิศวกรรมสำรวจ	กรรมการ
รองอธิบดี	กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนัก	กรรมการ
ผู้อำนวยการกอง	กรรมการ
เจ้าพนักงานที่ดินกรุงเทพมหานคร	กรรมการ
เลขานุการกรม	กรรมการ
ผู้อำนวยการกองแผนงาน	กรรมการและเลขานุการ

กองบรรณาธิการ

บรรณาธิการ : นายยุทธนา ไพฑูรย์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : นางสาวพุทธไทย พักเหลือง
นางสาวอัจฉรา สันติปรีชาจิตต์ นางสาวนริศรา มาลัยพงษ์
นางอภิวรรณ สวัสดิ์

กองบรรณาธิการ : นายชัชวาล สมจิตต์
นางสาวลลิตาวรรณ ธรรมมาวุฒิชัย นายณัฐพล ทิพยมนตรี
นางดวงรัตน์ จันทระประดิษฐ์ นายสงวน มณีรัตนศักดิ์
นายวัชร มาลัยมาต นายณัฐฐิติพัฒน์ กุลเพิ่มทวีรัชต์
นางสมหมาย บุญธรรมชนะรุ่ง นางสาวอนงค์นาถ กาญจนเพ็ญ
นายชัยวัฒน์ นิมนันตกุล นายภิระ ยมวัน
นางสาวญาณารินทร์ แข็งแรง

ฝ่ายศิลป์ : นางสาวพัทยา มีสมมนต์
นางสาวกมลพร ทักษิณสถาพร นางสาวธนรัตน์ จ้างประเสริฐ

ฝ่ายจัดการ

นางสาวอัจฉรา อุ่นใจ	นางสาวพรทิพย์ รัตนพันธ์
นางสาวชญาธร ปการโรจน์	นางภคนันท์ ภูคกงน้ำ
นางสาวพนิดา เต็งบับทิม	นายชูเกียรติ พวงเงิน

คุยกับ บ.ก.

“ได้ร่วมพระบรมโพธิสมภาร”

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลดุสิต พระองค์ทรงประกอบพระราชกรณียกิจที่เป็นคุณูปการต่อประเทศชาติบ้านเมือง ทรงเป็นแบบอย่างของกษัตริย์ผู้ปกครองประชาชนด้วยทศพิธราชธรรม ดังที่ได้ทรงมีพระปฐมบรมราชโองการเนื่องในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก วันศุกร์ที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๙๓ ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” แม้ว่าจะทรงประกาศพระองค์เป็นพุทธมามกะหรือธรรมทายาททางพระพุทธศาสนา แต่ก็ทรงดำรงพระองค์ในฐานะองค์เอกอัครศาสนูปถัมภกควบคู่กันไปโดยทรงให้อิสระแก่ราษฎรในการเลือกนับถือศาสนา ด้วยหลักคำสอนของแต่ละศาสนาล้วนแล้วแต่ปรารถนาให้ศาสนิกชนดำรงตนเป็นคนดี มีจริยธรรมด้วยกันทั้งสิ้น และยังประโยชน์โดยตรงแก่ผู้น้อมนำไปปฏิบัติ ทั้งทรงปฏิบัติพระองค์เป็นแบบอย่างของผู้ที่มุ่งมั่นทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมตลอดมา รวมถึงโครงการพระราชดำริกว่า ๔,๐๐๐ โครงการ ที่เกิดจากพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ซึ่งมีต่อพสกนิกร ทรงมุ่งช่วยเหลือพัฒนาให้เกิดการพึ่งตนเองได้ และสามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างมั่นคง ข้าพระพุทธเจ้าจักได้น้อมนำพระราชดำรัสมาเป็นแบบอย่างในการดำรงตน และใช้เป็นหลักในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานต่อไป วารสารที่ดิน ปีที่ ๖๓ ฉบับที่ ๕ ประจำเดือนกันยายน–ตุลาคม ๒๕๖๐ ฉบับนี้ จัดทำขึ้นตรงกับช่วงงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลดุสิต เป็นพระราชพิธีที่รัฐบาลไทยจัดขึ้นเพื่อถวายความอาลัยเป็นครั้งสุดท้าย แต่พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลดุสิต พระเมรุมาศมณฑลพิธีท้องสนามหลวง โดยวันที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๐ เป็นวันพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ ปวงข้าพระพุทธเจ้าในนามของคณะทำงานกองบรรณาธิการวารสารที่ดิน ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้

พบกันใหม่ฉบับหน้า
บ.ก.

“บทความหรือข้อคิดเห็นใดๆ ที่ปรากฏในวารสารที่ดิน เป็นวรรณกรรมของผู้เขียนโดยเฉพาะ กรมที่ดินและบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย”

CONTENT **สารบัญ** ปีที่ ๖๓ ฉบับที่ ๕ เดือน กันยายน – ตุลาคม ๒๕๖๐

๓ ประมวลภาพ “พระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

เรื่องน่ารู้...

๘ การทำแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศจากอากาศยานไร้คนขับ (UAV) บริเวณพื้นที่ ต.แม่ทา อ.แม่ฮอน จ.เชียงใหม่

๑๘ สาธารณูปโภคในโครงการจัดสรรที่ดิน

๒๔ การยื่นฟ้องคดีทางอิเล็กทรอนิกส์

๓๒ จะทำอย่างไรเมื่อถูกฟ้องคดี

๓๓/ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหาร
พัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐

๓/๓ ดอกไม้จันทน์

ข้อคิด...

๓/๖ ด้านหลังของงาน

หลักกฎหมายจากคดีปกครอง...

๓/๓/ เรียนรู้กฎหมายที่ดินเพิ่มเติมจากคำพิพากษา
ศาลปกครอง

คำคม...

କୃଷି ପ୍ରଶସ୍ତ

หนังสือเวียน ระเบียบ คำสั่งที่เกี่ยวข้อง...

๔๔ หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๕๑๖.๔/ว ๓๓๙๕ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ เรื่อง การปรับปรุงแผนที่ แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ (มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ (One Map))

๙๒ หนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๕.๒ ว ๑๙๖๓๑ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เรื่อง การให้บริการประชาชนตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการขอตรวจสอบหลักทรัพย์ ขอสำเนาภาพลักษณ์ เอกสารสิทธิ และขอหนังสือรับรองราคาประเมินทุนทรัพย์ ที่สำนักงานที่ดินแห่งใดแห่งหนึ่งด้วยระบบสารสนเทศ พ.ศ.๒๕๖๐ (ระยะที่ ๒)

หลานกวี...

๙๓ มิ่งมหาราชาขึ้นครองราชย์

เปิดโลกทัศน์ไร้พรมแดน...

๙๕ ความเชื่อ

ความรู้คู่สุขภาพ...

๙๖ ข้อห้ามและคำแนะนำสำหรับผู้ป่วย
ที่เดินทางโดยเครื่องบิน

๑๐๐ โรคโหดตาย

តែងតែចងចាំ...

๑๐๓ ทศพิชราชธรรม

๑๐๘ ภาพเล่าเรื่อง... (ภาพผู้บริหาร)

ประมวลภาพ

“พระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช”

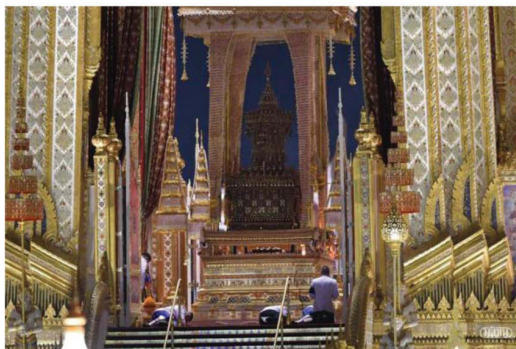
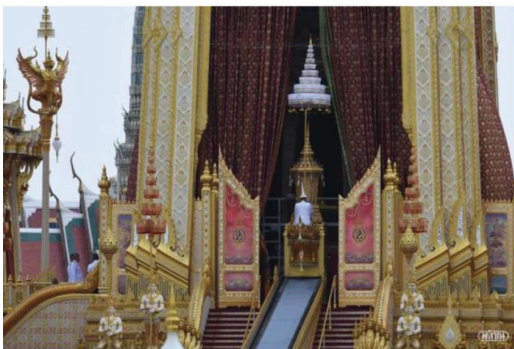
๔ ประมวลภาพพระราชพิธีฯ

๖ ประมวลภาพพระราชพิธีฯ

ข้อมูลภาพ : ไทยรัฐ เข้าถึงได้จาก : <https://www.thairath.co.th/gallery/23144>
: มติชน เข้าถึงได้จาก : <https://www.matichon.co.th/home>

การทำแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศจากอากาศยานไร้คนขับ (UAV) บริเวณพื้นที่ ต.แม่ทา อ.แม่ออน จ.เชียงใหม่

นายชัยศรี ศุภกীরติโรจน์

นักวิชาการแผนที่ภาพถ่ายชำนาญการพิเศษ

ศูนย์ข้อมูลแผนที่รูปแปลงที่ดิน

การสำรวจหรือการรังวัดด้วยภาพถ่ายทางอากาศ (Photogrammetry) เป็นศาสตร์หนึ่งที่เป็นรากฐานสำคัญในการทำแผนที่ด้านต่างๆ จากภาพถ่ายทางอากาศหรือภาพถ่ายดาวเทียม หน่วยงานราชการที่มีหน้าที่ในการทำแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ ส่วนใหญ่จะใช้ภาพถ่ายทางอากาศที่ถ่ายโดยเครื่องบินที่มีคนขับหรือถ่ายโดยดาวเทียม ปัจจุบันมีเทคโนโลยีการถ่ายภาพทางอากาศจากอากาศยานไร้คนขับ (Unmanned Aerial Vehicle : UAV) เป็นเทคโนโลยีที่กำลังได้รับความนิยมมีการพัฒนาใช้ในด้านการทำข่าว การถ่ายทอดสด เหตุการณ์ต่างๆ การถ่ายทำโฆษณา ด้านการเกษตรใช้ในการพ่นยาและสารเคมีทางการเกษตร และด้านการทำแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศจะเหมาะกับพื้นที่ที่ไม่ใหญ่มาก ข้อดีคือเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการน้อย สะดวกรวดเร็วและผลที่ได้นั้นสามารถนำมาวิเคราะห์และใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนที่ให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน

องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในโครงการจัดที่ดินให้ชุมชนตามนโยบายคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.) ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๘ และศูนย์ข้อมูลแผนที่รูปแปลงที่ดินได้ดำเนินการสร้างหมุดหลักฐานแผนที่ เพื่อสนับสนุนการรังวัดปักหมุดรอบแปลงที่ดินในพื้นที่โครงการองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทา ต้องการสำรวจขอบเขตพื้นที่ป่าและพื้นที่การบุกรุกในปัจจุบัน จึงได้ประสานสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) หรือ สทป. ดำเนินการสำรวจให้ โดยใช้อากาศยานไร้คนขับ (UAV) ซึ่งเป็นการนำเทคโนโลยีการถ่ายภาพทางอากาศที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ในการถ่ายภาพแล้วทำเป็นแผนที่ ดังนั้นสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ได้ประสานศูนย์ข้อมูลแผนที่รูปแปลงที่ดินร่วมโครงการ โดยดำเนินการในส่วนสนับสนุนเจ้าหน้าที่ พร้อมทั้งอุปกรณ์เครื่องมือสำหรับการรังวัดหมุดบังคับภาพภาคพื้นดิน เป็นการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ร่วมกัน และให้เจ้าหน้าที่กรมที่ดินได้เรียนรู้การใช้อากาศยานไร้คนขับ (UAV) ถ่ายภาพ พร้อมทั้งวิธีการจัดทำเป็นแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศโดยมีวัตถุประสงค์ในการผลิตแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศด้วยอากาศยานไร้คนขับ (UAV) การกำหนดจุดควบคุมภาพภาคพื้นดินสำหรับนำไปใช้ในการตัดแก้ภาพถ่ายทางอากาศและประเมินความถูกต้องเชิงตำแหน่งของแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศกรณีใช้จุดควบคุมภาพและไม่ใช้จุดควบคุมภาพภาคพื้นดินซึ่งดำเนินการในพื้นที่ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่ขนาด ๑.๙๑ ตารางกิโลเมตร

◆ ขั้นตอนการทำงาน

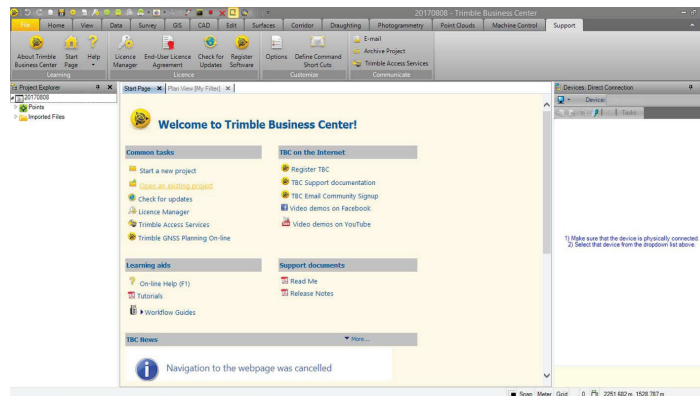
การเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์

- เครื่องรับสัญญาณดาวเทียม Trimble R4 Model 3
- อากาศยานไร้คนขับ (UAV) Delta Wing
- โปรแกรมประมวลผลค่าพิกัดจากการรับสัญญาณจากดาวเทียม TBC
- โปรแกรมประมวลผลการรังวัดด้วยภาพถ่ายจากอากาศยานไร้คนขับ (UAV) Agisoft Photoscan

ก่อนการออกปฏิบัติงานภาคสนาม จำเป็นต้องทดสอบการใช้เครื่องมือ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ ทบทวนความรู้ในการใช้เครื่องรับสัญญาณดาวเทียม และวิธีการรังวัดโดยระบบดาวเทียมในแบบต่างๆ ณ อาคารรังวัดและทำแผนที่ อาคาร ๙ ชั้น กรมที่ดิน โดยสามารถสรุปรายละเอียดในการทดสอบเครื่องมือ ดังนี้ เรียนรู้ส่วนประกอบต่างๆ ของเครื่องรับสัญญาณดาวเทียม เช่น ชุดเครื่องรับสัญญาณ (Receiver) ชุดเครื่องมือควบคุม (Controller) และชุดเครื่องส่งสัญญาณวิทยุ (Radio) เป็นต้น ในส่วนของวิธีการรังวัด จะใช้วิธีการรังวัดแบบ RTK โดยกำหนดให้เครื่องรับสัญญาณสถานีฐาน (Base Station) ส่งสัญญาณแบบ Bluetooth เป็น Base และติดตั้งเครื่องส่งสัญญาณวิทยุ (Radio) เพื่อส่งข้อมูลให้เครื่องรับสัญญาณสถานีจร (Rover Station) สามารถคำนวณค่าพิกัดได้ทันที กำหนดให้เครื่องรับสัญญาณสถานีจร (Rover Station) ส่งสัญญาณแบบ Bluetooth เป็น Rover ในการรับสัญญาณในแต่ละหมุดจะใช้เวลาในการรับสัญญาณหมุดละ ๓ นาที และรังวัดซ้ำอีกครั้ง ก่อนจะรับสัญญาณครั้งที่ ๒ ให้ทำการ Initialize เครื่องใหม่ก่อน ค่าความแตกต่างของทั้ง ๒ ครั้งไม่ควรเกิน ๔ เซนติเมตร แต่ในกรณีที่ไม่สามารถ Fix ค่าได้ ให้เปลี่ยนวิธีการรังวัดเป็นแบบ Fast Static กำหนดให้เครื่องรับสัญญาณสถานีจร (Rover Station) กำหนดค่าการส่งสัญญาณแบบ Bluetooth เป็น Base ในการรับสัญญาณในแต่ละหมุดจะใช้เวลาในการรับสัญญาณหมุดละ ๓๐ นาทีเมื่อทำงานเสร็จแล้ว ให้ทำการถ่ายข้อมูลจากตัว Receiver มาเก็บไว้ใน Controller เพื่อให้ตัว Receiver มีเนื้อที่ในการรับสัญญาณในวันถัดไป

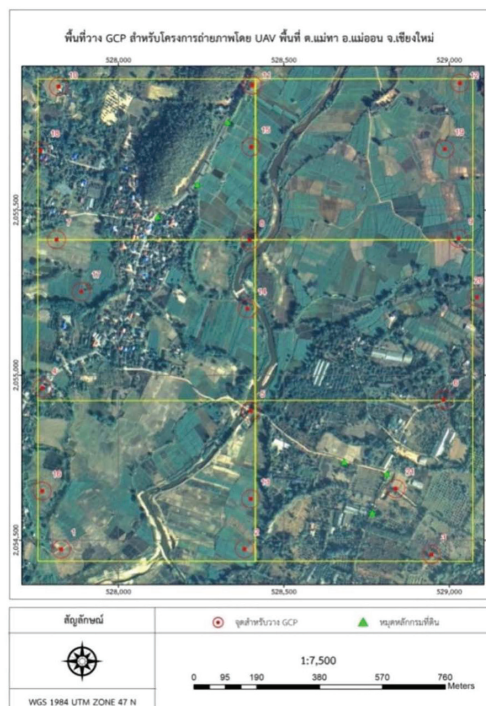

- การตรวจสอบความพร้อมของโปรแกรมประมวลผลข้อมูลที่รับสัญญาณจากดาวเทียม (Trimble Business Center : TBC) เตรียมความพร้อมก่อนออกปฏิบัติงานภาคสนามสำหรับโปรแกรม TBC พบว่าโปรแกรมที่มีอยู่เป็นรุ่น ๓.๖๑ จากการทดสอบนำเข้าข้อมูลการรับสัญญาณดาวเทียมไม่สามารถใช้งานโปรแกรมได้เนื่องจากมีปัญหาเรื่อง Leap Second (การปรับเวลาสากลเชิงพิกัด (UTC) ให้ตรงกับเวลาสุริยะ (UT1) ซึ่งมีการปรับเวลาครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ เป็นผลทำให้เวลาสากลเชิงพิกัด (UTC) ช้าลง ๑ วินาที การแก้ไขทำได้โดยลงโปรแกรมรุ่น ๓.๗๐ จึงทำให้สามารถใช้งานโปรแกรม TBC ได้ตามปกติ

ภาพแสดงการใช้โปรแกรม TBC

- การกำหนดตำแหน่งสำหรับการรังวัดหมุดบังคับภาพภาคพื้นดินสำหรับการคำนวณตัดแก้บล็อกภาพถ่าย และตำแหน่งของหมุดตรวจสอบโดยนำแผนที่แนวนินที่ได้จากสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) หรือ สทป. ซึ่งแบ่งพื้นที่โครงการบินถ่ายภาพทางอากาศออกเป็น ๖ บล็อก (เส้นกริดสี่เหลี่ยม) ทำการกำหนดตำแหน่งสำหรับการวางจุดบังคับภาพภาคพื้นดิน โดยเลือกจุดที่สามารถเห็นชัดเจนในภาพ และสามารถกำหนดตำแหน่งได้บนพื้นที่จริง เช่น จุดตัดถนน จุดตัดคันนา เป็นต้น และไม่อยู่ใกล้อาคาร หรือต้นไม้ใหญ่ ที่จะบดบังสัญญาณวิทยุ การกำหนดตำแหน่งจุดบังคับภาพภาคพื้นดินควรอยู่บริเวณมุมทั้ง ๔ ของบล็อกในการบินนี้จะทำการเลือกตำแหน่งของหมุดตรวจสอบ (Check Point) เพื่อทำการหาค่าพิกัดล่วงหน้าสำหรับการตรวจสอบ ซึ่งไม่ต้องย้อนกลับมารังวัดภายหลัง เมื่อรวมกับหมุดบังคับภาพภาคพื้นดิน (Ground Control Point) ได้จำนวน ๒๑ หมุด

ภาพแสดงการเลือกตำแหน่งสำหรับการรังวัดหมุดบังคับภาพภาคพื้นดินและตำแหน่งของหมุดตรวจสอบ

● จัดเตรียมค่าพิกัดของหมุดสถานีฐาน

พื้นที่ที่ทำการบินถ่ายภาพมีหมุดดาวเทียม Rapid Static ของกรมที่ดิน ที่สามารถใช้เป็นสถานีฐานได้จำนวน ๖ หมุด คือ U1300726, U1300727, U1300728, U1300759, U1300760, และ U1300761

● การวางแผนจัดเตรียมแผนที่แนวกบินด้วยโปรแกรม Mission Planner ให้ครอบคลุมพื้นที่ที่จะบินถ่ายภาพ การวางแผนการบินแต่ละบล็อกเพื่อให้ได้ความละเอียดจุดภาพบนพื้นดิน (GSD) เท่ากับ ๕.๘๓ เซนติเมตร ด้วยกล้องถ่ายภาพ Sony A6000 ที่ติดตั้งบน Delta Wing จะเป็นแบบ Fixed wing ต้องใช้ความสูงบินเท่ากับ ๒๐๐ เมตรโดยกำหนดส่วนซ้อนและส่วนเกย (Overlap / Side lap) ที่ ๗๕ เปอร์เซ็นต์ ทำให้ในแนวกบิน (Flight line) มีระยะฐานบิน (Airbase) เท่ากับ ๓๙ เมตร และระยะระหว่างแนวกบินเท่ากับ ๕๘.๗๕ เมตร ในแต่ละบล็อกจะทำการเพิ่มจำนวนฐานบินด้านละ ๒ แนวกบินรวมทั้งหมดแนวกบินละ ๒๒ ฐานบิน และเพิ่มแนวกบินด้านละ ๒ แนวกบินรวมทั้งหมด ๒๒ แนวกบินเพื่อเน้นความถูกต้องของพื้นที่ศึกษาทำให้พื้นที่ถ่ายภาพเพิ่มขึ้นประมาณบล็อกละ ๓๐๐ ไร่ (๖๐๐ x ๕๐๐ ม.) รวมพื้นที่ทั้งหมดในการบินถ่ายภาพประมาณ ๑,๘๐๐ ไร่

ภาพแสดงจำนวนฐานบินในแต่ละแนวกบินและการครอบคลุมพื้นที่ของการบินถ่ายภาพในพื้นที่ ๑ บล็อก

◆ การทำงานภาคสนาม

● การกำหนดตำแหน่งหมุดบังคับภาพภาคพื้นดินในพื้นที่จริงตามตำแหน่งที่วางแผนในสำนักงานพบว่าบางตำแหน่งที่วางไว้ตามจุดตัดถนน จุดตัดคันนาเมื่อเข้าพื้นที่จริงสภาพภูมิประเทศเปลี่ยนไป จึงต้องกำหนดตำแหน่งขึ้นใหม่ในบริเวณที่ไม่สามารถชี้ชัดตำแหน่งของหมุดบังคับภาพภาคพื้นดินบนภาพถ่ายได้ จึงควรทำจุดเป้าล่วงหน้า (Premark) ก่อนการบินถ่ายภาพโดยการตอกหลักไม้ และพ่นสีรอบๆ หลักไม้ ขนาดของจุดเป้าล่วงหน้าต้องคำนวณหาขนาดให้เหมาะสม ภายหลังการถ่ายภาพแล้วจะต้องปรากฏบนภาพถ่ายให้มองเห็นได้อย่างชัดเจน จุดเป้าล่วงหน้า (Premark) อาจใช้การพ่นสี ทาสี หรือใช้วัสดุ เช่น กระดาษที่สะท้อนแสงได้ดี และใช้สีให้ตัดกับพื้นภูมิประเทศในตำแหน่งที่จะหาค่าพิกัดโดยรับสัญญาณดาวเทียม จากนั้นเขียนแผนที่โดยสังเขปบริเวณที่วางแผนเพื่อเข้าไปจนถึงตำแหน่งที่วางไว้ข้างต้น ในกรณีที่ต้องเข้าไปรังวัดค่าพิกัดโดยการรับสัญญาณจากดาวเทียมในภายหลัง

ภาพแสดงการวางตำแหน่งหมุดบังคับภาพภาคพื้นดินในพื้นที่จริงและพ่นสีเป็นจุดเป้าล่วงหน้า (Premark)

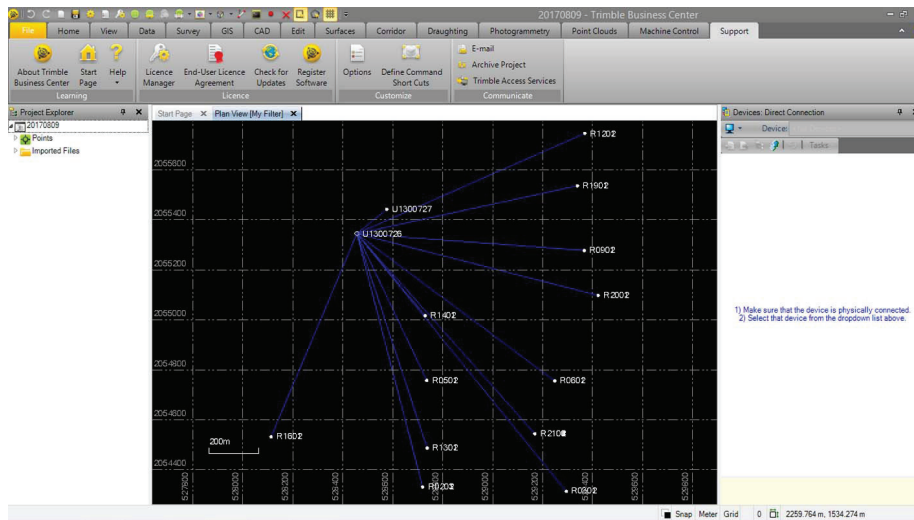
● การรับสัญญาณดาวเทียมแบบ RTK ก่อนที่จะรับสัญญาณดาวเทียมแบบ RTK ตามตำแหน่งการวางหมุดบังคับภาพภาคพื้นดินนั้น ต้องทำการตรวจสอบเครื่องรับสัญญาณดาวเทียมโดยรับสัญญาณที่หมุดดาวเทียมซึ่งทราบค่าพิกัดจาก ซึ่งเลือกหมุด U1300726 เป็นสถานีฐาน และใช้หมุด U1300727 เป็นหมุดตรวจสอบ ซึ่งได้ค่าอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด จึงเริ่มปฏิบัติงานรับสัญญาณดาวเทียมแบบ RTK

ภาพแสดงการรับสัญญาณที่จุดบังคับภาพภาคพื้นดิน

◆ การประมวลผลค่าพิกัดจุดบ่งคับภาพภาคพื้นดิน

● นำข้อมูลที่ได้รับสัญญาณดาวเทียมที่ได้จากภาคสนามมาเข้าโปรแกรม TBC เพื่อประมวลผลจากการรับสัญญาณดาวเทียม ๒ วัน มาจัดทำในรูปแบบตารางค่าพิกัดหมุดดาวเทียม RTK เพื่อใช้เป็นหมุดบ่งคับภาพภาคพื้นดินและหมุดตรวจสอบ

ภาพแสดงการประมวลผลหมุดจากการรับสัญญาณดาวเทียม

ค่าพิกัดหมุดดาวเทียม RTK เพื่อใช้เป็นหมุดบ่งคับภาคพื้นดินและหมุดตรวจสอบ ในงานการบินสำรวจพื้นที่ ตำบลแม่ทา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
โดยใช้อากาศยานไร้คนขับ (UAV) พร้อมทั้งจัดทำแผนที่ ๓ มิติ ในวันที่ ๗ - ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๐

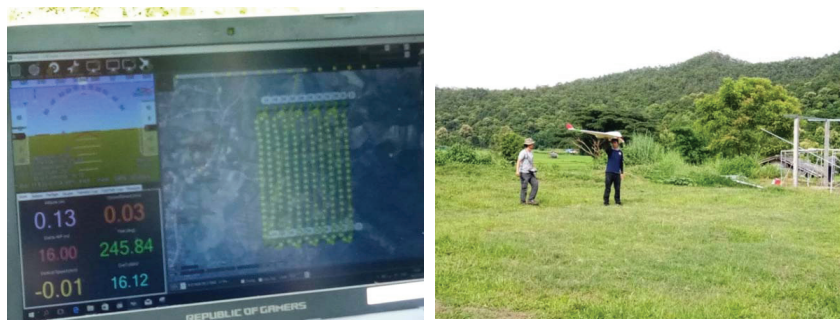
No.	Station	Northing_Z47	Easting_Z47	ELL_Height_Ind	Ortho_Height	Northing_Z47_WGS	Easting_Z47_WGS	ELL_Height_WGS	Province	Net
1	R01	2,054,325.891	528,170.044	416.091	458.707	2,054,629.301	527,835.779	419.621	เชียงใหม่	20170808
2	R02	2,054,331.378	528,719.990	414.736	457.314	2,054,634.789	528,385.724	418.237	เชียงใหม่	20170809
3	R03	2,054,313.913	529,294.062	438.845	481.383	2,054,617.323	528,959.797	442.315	เชียงใหม่	20170809
4	R04	2,054,741.876	528,224.560	422.638	465.258	2,055,045.287	527,890.295	426.174	เชียงใหม่	20170808
5	R05	2,054,756.781	528,736.282	417.222	459.807	2,055,060.192	528,402.016	420.731	เชียงใหม่	20170809
6	R06	2,054,754.645	529,247.553	431.395	473.945	2,055,058.055	528,913.287	434.877	เชียงใหม่	20170809
7	R07	2,055,271.679	528,150.828	426.307	468.944	2,055,575.089	527,816.563	429.859	เชียงใหม่	20170808
8	R08	2,055,269.432	528,734.154	416.948	459.543	2,055,572.842	528,399.888	420.468	เชียงใหม่	20170808
9	R09	2,055,275.801	529,365.876	423.522	466.073	2,055,579.211	529,031.610	427.009	เชียงใหม่	20170809
10	R10	2,055,673.128	528,167.797	442.524	485.167	2,055,976.537	527,833.533	446.083	เชียงใหม่	20170808
11	R11	2,055,734.023	528,750.248	420.297	462.900	2,056,037.433	528,415.982	423.827	เชียงใหม่	20170808
12	R12	2,055,743.278	529,368.179	423.294	465.853	2,056,046.687	529,033.913	426.790	เชียงใหม่	20170809
13	R13	2,054,487.094	528,737.501	414.767	457.347	2,054,790.505	528,403.235	418.270	เชียงใหม่	20170809
14	R14	2,055,015.647	528,729.668	416.678	459.269	2,055,319.058	528,395.402	420.193	เชียงใหม่	20170809
15	R15	2,055,551.221	528,737.913	417.995	460.595	2,055,854.630	528,403.647	421.521	เชียงใหม่	20170808
16	R16	2,054,531.643	528,113.957	420.231	462.855	2,054,835.054	527,779.692	423.768	เชียงใหม่	20170809
17	R17	2,055,140.027	528,231.787	420.722	463.350	2,055,443.437	527,897.522	424.267	เชียงใหม่	20170808
18	R18	2,055,536.033	528,114.346	439.460	482.104	2,055,839.442	527,780.082	443.019	เชียงใหม่	20170808
19	R19	2,055,533.919	529,338.332	423.491	466.049	2,055,837.329	529,004.066	426.985	เชียงใหม่	20170809
20	R20	2,055,096.148	529,421.129	422.294	464.838	2,055,399.558	529,086.862	425.774	เชียงใหม่	20170809
21	R21	2,054,543.965	529,168.176	431.892	474.443	2,054,847.375	528,833.911	435.374	เชียงใหม่	20170809

ตารางค่าพิกัดทางราบและทางตั้งของจุดบ่งคับภาพภาคพื้นดิน จำนวน ๒๑ หมุด

● การบินถ่ายภาพทางอากาศด้วยอากาศยานไร้คนขับ (UAV) โดยใช้เครื่องบิน Delta Wing และกล้องถ่ายภาพ Sony A6000 การบินแต่ละครั้งจะต้องมีคนส่งให้เครื่องบินขึ้นปฏิบัติการ และบังคับด้วยมือก่อนเมื่อบินอยู่ในระดับที่เหมาะสมแล้วจะเปลี่ยนเป็นบังคับแบบอัตโนมัติ เพื่อให้เครื่องบินบินตามแนวมินที่ได้วางแผนไว้ข้างต้น และเมื่อบินครบตามแผนที่วางไว้แล้ว จะเปลี่ยนมาเป็นบังคับด้วยมือเพื่อนำเครื่องลงจอด ซึ่งต้องใช้นักบินที่มีความชำนาญในการบังคับ

ภาพแสดงเครื่องบิน Delta Wing และกล้องถ่ายภาพ Sony A6000

ภาพแสดงการส่งเครื่องบินด้วยมือก่อนทำการบินโดยอัตโนมัติตามแผนการบินที่วางไว้

● การประมวลผลภาพถ่ายที่ได้จากอากาศยานไร้คนขับ (UAV) หลังจากทำการบินถ่ายภาพและรังวัดจุดบังคับภาพภาคพื้นดินแล้วทำการกำหนดตำแหน่งให้กับภาพ (Geotag) โดยนำข้อมูลภาพถ่ายพร้อมกับตำแหน่งจุดเปิดถ่าย (Exposure Station) จากอุปกรณ์รับสัญญาณ GNSS ที่ติดตั้งบนอากาศยานไร้คนขับประมวลผลด้วยโปรแกรม Mission Planner และเมื่อเสร็จสิ้นจากการประมวลผลดังกล่าวจะได้ตำแหน่งของภาพแต่ละภาพของพื้นที่บินถ่ายภาพในการประมวลผลจะแบ่งออกเป็น ๒ กระบวนการ คือ การทำแผนที่ภาพถ่ายออร์โธ โดยใช้จุดบังคับภาพภาคพื้นดินและการทำแผนที่ภาพถ่ายออร์โธโดยไม่ใช้จุดบังคับภาพภาคพื้นดิน โดยทั้งสองกระบวนการจะเป็นการทำแผนที่ภาพถ่ายออร์โธในพื้นที่เดียวกันและมีวิธีการดำเนินงานในแบบเดียวกันและเมื่อกระบวนการประมวลผลเสร็จสิ้นจะทำการเปรียบเทียบความถูกต้องเชิงตำแหน่งด้วยจุดบังคับภาพภาคพื้นดินสำหรับตรวจสอบ (Check Point) ทั้งหมดจำนวน ๒๐ จุดและสรุปค่าความคลาดเคลื่อนตามมาตรฐาน NSSDA (National Standard for Spatial Data Accuracy) นำภาพถ่ายทำการกำหนดตำแหน่ง (Geotag) เข้าสู่กระบวนการรังวัดด้วยภาพ (Aerial Photogrammetry) ผ่านโปรแกรม Agisoft Photoscan และทำการจัดเรียงภาพ (Align Photo) ตามตำแหน่งจากระบบพิกัด GNSS โดยหลังจากการจัดเรียงภาพเสร็จสิ้น โปรแกรมจะทำการจับคู่และเชื่อมโยงตำแหน่งในภาพแต่ละภาพ (Matching) และทำการสร้างจุดโยงยึดด้วยระบบอัตโนมัติ (Automatic Tiepoint) จากสมการความสัมพันธ์ระหว่างจุดเปิดถ่าย (Exposure Station) พิกัดภาพ (Image Coordinate) และพิกัดวัตถุ (World Coordinate) และทำการนำเข้าจุดควบคุมภาพถ่ายภาคพื้นดินสำหรับใช้ในการปรับแก้ตำแหน่งของจุดเปิดถ่ายให้มีความถูกต้องมากขึ้น

โดยตำแหน่งของจุดควบคุมจะครอบคลุมทั้งพื้นที่ศึกษาทั้งสิ้น ๔ จุด หลังจากการนำเข้าจุดบังคับภาพภาคพื้นดินแล้วจึงทำการประมวลผลสร้างกลุ่มของจุดตำแหน่ง (Point Clouds) และทำการสร้างพื้นที่จากการเชื่อมโยงแต่ละจุดเข้าด้วยกันโดยจับคู่ที่ละสามจุด (Mesh) และทำการสร้าง DSM ซึ่งความละเอียดของ DSM (Digital Surface Model) กำหนดให้เท่ากับความละเอียด จุดภาพบนพื้นดิน (GSD) หลังจากที่สามารถสร้าง DSM แล้ว จึงนำข้อมูลความสูงเชิงเลขดังกล่าวดังกล่าวประมวลผล เพื่อทำแผนที่ภาพถ่ายออร์โธ (Orthophoto) ต่อไป

ตัวอย่างแผนที่ภาพถ่ายออร์โธ (Orthophoto) บริเวณพื้นที่ ต.แม่ทา อ.แม่ออน จ.เชียงใหม่

เมื่อได้แผนที่ภาพถ่ายออร์โธ (Orthophoto) แล้ว จึงนำเข้าจุดบังคับภาพภาคพื้นดินสำหรับการตรวจสอบ (Check Point) จำนวน ๒๑ จุดและทำการเปรียบเทียบระหว่างตำแหน่งในแผนที่ภาพถ่ายออร์โธและตำแหน่งของจุดตรวจสอบโดยค่าต่างคือความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นโดยหลังจากที่ทำการเปรียบเทียบทั้งหมด ๒๐ ตำแหน่งแล้วให้นำค่าความคลาดเคลื่อนทั้งหมดทำการเฉลี่ยและคำนวณหาความคลาดเคลื่อนที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕ เปอร์เซนต์ตามมาตรฐาน NSSDA มีรายละเอียดดังนี้

Label	Diff X	(Diff X) ²	Diff Y	(Diff Y) ²	(Diff X) ² + (Diff Y) ²
C01	-0.2036	0.0415	0.3770	0.1422	0.1836
C02	-0.0600	0.0036	-0.2431	0.0591	0.0627
C03	-0.4530	0.2052	-0.9153	0.8378	1.0430
C04	0.2972	0.0883	0.0045	0.0000	0.0884
C05	-1.2901	1.6645	-0.0996	0.0099	1.6744
C06	-2.3017	5.2977	-1.8352	3.3679	8.6656
C07	0.4203	0.1766	-0.2286	0.0523	0.2289
C08	-0.0810	0.0066	-0.0723	0.0052	0.0118
C09	-0.2526	0.0638	-0.2035	0.0414	0.1052
C10	0.3178	0.1010	-0.6039	0.3647	0.4657
C11	-0.2386	0.0569	-1.0298	1.0604	1.1173
C12	-0.0978	0.0096	0.3723	0.1386	0.1481
C13	-0.3698	0.1367	-0.3167	0.1003	0.2370
C14	-0.3651	0.1333	-0.3607	0.1301	0.2634
C15	-0.2417	0.0584	-0.4688	0.2198	0.2782
C16	-0.1949	0.0380	-0.0456	0.0021	0.0400
C17	0.0536	0.0029	-0.1157	0.0134	0.0163
C18	0.1986	0.0395	-0.4013	0.1610	0.2005
C19	-0.5057	0.2557	-0.2253	0.0507	0.3064
C20	0.1328	0.0176	-0.3122	0.0975	0.1151
C21	0.1172	0.0137	-0.3337	0.1114	0.1251
SUM					15.3768
Average					0.7322
RMSEr					0.8557
NSSDA					1.4810เมตร

ตารางแสดงการคำนวณความถูกต้องของแผนที่ภาพถ่ายออร์โธที่ใช้จุดควบคุมภาพภาคพื้นดินในการตัดแก้ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕ เปอร์เซนต์

Label	Diff X	(Diff X) ²	Diff Y	(Diff Y) ²	(Diff X) ² + (Diff Y) ²
C01	2.0937	4.3835	1.1815	1.3959	5.7795
C02	2.0333	4.1342	1.3972	1.9521	6.0862
C03	1.4880	2.2142	1.5112	2.2836	4.4978
C04	1.9585	3.8357	0.7028	0.4940	4.3297
C05	0.1623	0.0264	1.3847	1.9173	1.9436
C06	-1.0106	1.0213	0.3711	0.1377	1.1590
C07	1.3121	1.7216	0.1543	0.0238	1.7454
C08	0.5982	0.3578	1.2247	1.4998	1.8577
C09	0.1989	0.0396	2.0240	4.0964	4.1360
C10	0.6105	0.3727	-0.3852	0.1484	0.5211
C11	-0.2660	0.0708	0.1281	0.0164	0.0872
C12	-0.3582	0.1283	2.4509	6.0071	6.1354
C13	1.4850	2.2053	1.2839	1.6484	3.8537
C14	0.6994	0.4891	1.0207	1.0418	1.5309
C15	0.0104	0.0001	0.7358	0.5415	0.5416
C16	1.8189	3.3085	0.5765	0.3323	3.6408
C17	1.1103	1.2327	0.4552	0.2072	1.4399
C18	0.7159	0.5125	-0.2101	0.0441	0.5566
C19	-0.4360	0.1901	1.8746	3.5142	3.7043
C20	0.8351	0.6974	2.0675	4.2745	4.9719
C21	1.7501	3.0627	1.8361	3.3714	6.4341
SUM					64.9522
Average					3.0930
RMSEr					1.7587
NSSDA					3.0439

ตารางแสดงการคำนวณความถูกต้องของแผนที่ภาพถ่ายออร์โธที่ไม่ใช้จุดควบคุมภาพภาคพื้นดิน
ในการตัดแก้ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕ เปอร์เซ็นต์

◆ บทสรุป

ในการดำเนินงานได้แผนที่ภาพถ่ายออร์โธสี ในพื้นที่ดำเนินการ การประเมินความถูกต้องเชิงตำแหน่งของการทำแผนที่ภาพถ่ายออร์โธ กรณีใช้จุดควบคุมภาพภาคพื้นดินและไม่ใช้จุดควบคุมภาพภาคพื้นดินจากตาราง ตามมาตรฐาน NSSDA ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕ เปอร์เซ็นต์ กระบวนการใช้จุดควบคุมภาพถ่ายภาคพื้นดินในการตัดแก้ให้ความถูกต้องที่ ๑.๔๘๑๐ เมตร และกระบวนการที่ไม่ใช้จุดควบคุมภาพถ่ายภาคพื้นดินให้ความถูกต้องต่ำกว่าที่ ๓.๐๔๓๙ เมตร จากการดำเนินงานพบปัญหาอุปสรรค และได้ทำการแก้ไข ซึ่งสามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะในการดำเนินงานครั้งต่อไป ดังนี้

- การทำสัญลักษณ์เพื่อสร้างจุดควบคุมภาพถ่ายภาคพื้นดินโดยการเลือกลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ที่เห็นได้ชัดในภาพถ่าย โดยในพื้นที่ศึกษาส่วนใหญ่มีลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตร เช่น นาข้าว สวนผลไม้ และพื้นที่ป่าไม้ ซึ่งจากลักษณะของพื้นที่ดังกล่าวทำให้กำหนดจุดควบคุมภาพถ่ายภาคพื้นดินบนภาพถ่ายได้ยาก ส่งผลให้เกิดความคลาดเคลื่อนสูงกว่าที่ควรจะเป็น ควรจัดทำจุดเป้าล่วงหน้า (Premark) ถึงแม้ว่าจะใช้เวลาในการจัดทำสูง แต่นำมาสู่ความถูกต้องที่น่าเชื่อถือ

- ความเร็วชัตเตอร์ (Speed Shutter) ในการถ่ายภาพไม่เหมาะสมต่อความเร็วของอากาศยาน ความสูงบิน ๒๐๐ เมตร ประกอบกับ แสงที่ไม่เพียงพอในบางช่วงเวลา เนื่องจากมีเมฆปกคลุมและฝนเป็นระยะๆ ส่งผลให้ภาพถ่ายไม่คมชัดเท่าที่ควร จึงควรศึกษาความเป็นไปได้ในการลดความเร็วในการบินของอากาศยานและปรับค่าความเร็วชัตเตอร์ให้เหมาะสมด้วย

- ข้อมูลจุดที่ใช้ตรวจสอบความถูกต้องของแผนที่ มีบางจุดใช้จุดเดียวกันกับจุดควบคุมภาพภาคพื้นดิน ที่ใช้ในการตัดแก้ภาพถ่ายทางอากาศ ส่งผลให้จุดตรวจสอบดังกล่าวไม่อาจเป็นตัวแทนของความถูกต้องได้อย่างสมบูรณ์ จึงสมควรจำแนกให้ชัดเจนระหว่างจุดควบคุมสำหรับใช้ตรวจสอบ และจุดควบคุมสำหรับใช้ในการตัดแก้ภาพถ่ายทางอากาศ

- ก่อนการวางแผนการบิน ควรบินถ่ายภาพพื้นที่สำหรับใช้ในการวางแผนรังวัดภาคพื้นดิน และจุดขึ้นบิน เนื่องจากการใช้ภาพถ่ายลัสมัยประกอบการวางแผนส่งผลทำให้เกิดความล่าช้า ทำให้ควบคุมการปฏิบัติงานได้อย่างยากลำบากในเวลาที่จำกัด

- กรมที่ดินสามารถนำเทคโนโลยีการทำแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศจากอากาศยานไร้คนขับ (UAV) ในการถ่ายภาพบริเวณที่มีการเปลี่ยนแปลงการทำประโยชน์ในที่ดินสูง เช่น เขตเมือง เพื่อปรับปรุงแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศในเขตเมืองให้เป็นปัจจุบัน การนำมาช่วยในการกิจอ่านแปล ตีความภาพถ่ายทางอากาศ กรณีการตรวจพิสูจน์ที่ดินที่ขอออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) ซึ่งบางสถานการณ์ที่ต้องออกไปสำรวจตรวจสอบการใช้ประโยชน์ในที่ดินในพื้นที่จริง แต่ไม่สามารถเข้าพื้นที่ได้หรือในบางภารกิจของกรมที่ดินที่ต้องการใช้ข้อมูลแบบตอบสนองทันที (real time) เช่น การตรวจสอบการบุกรุกในที่ดิน ที่ต้องใช้แผนที่ภาพถ่ายทางอากาศประกอบการพิจารณาเพื่อแก้สถานการณ์อย่างรวดเร็ว เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ๑) การประเมินความถูกต้องของภาพออร์โธจากภาพถ่าย ด้วยอากาศยานไร้คนขับของ สทป. บริเวณพื้นที่ ต.แม่ทา อ.แม่ออน จ.เชียงใหม่ เอกสารวิจัย
- ๒) การค้นคว้ารายการกลุ่มรายวิชาโฟโตแกรมเมตรีเชิงเลข อากาศยานไร้คนขับกับงานโฟโตแกรมเมตรีโรงเรียนแผนที่ทหารเอกสารสรุปผลการศึกษา
- ๓) Geospatial Positioning Accuracy Standards : National Standard for Spatial Data Accuracy, ๒๕๕๑

สาธารณูปโภคในโครงการจัดสรรที่ดิน

สรวิศ ทัพทวีมล
นักวิชาการที่ดินชำนาญการพิเศษ
ส่วนมาตรฐานการจัดสรรที่ดิน
สำนักส่งเสริมธุรกิจอสังหาริมทรัพย์

๑. สิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพ

ประชาชนที่อยู่ในประเทศซึ่งปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยย่อมมีสิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพตามความต้องการของตน แต่ก็มีใช้ว่าทุกคนจะมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพใดๆ ก็ได้โดยไม่จำกัดโดยมาตรา ๔๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ การจำกัดเสรีภาพจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงหรือเศรษฐกิจของประเทศ การแข่งขันอย่างเป็นธรรม การป้องกันหรือขจัดการกีดกันหรือการผูกขาด การคุ้มครองผู้บริโภค การจัดระเบียบการประกอบอาชีพเพื่อง่ายแก่ที่จำเป็น หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น

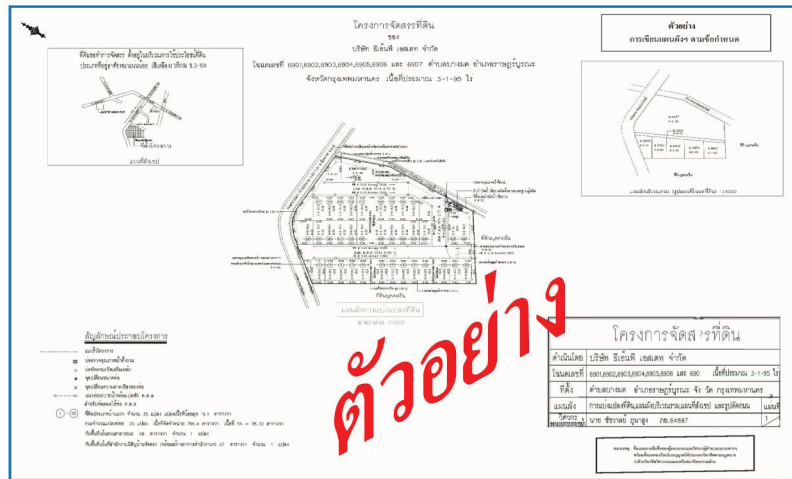
จากบทบัญญัติของกฎหมายรัฐธรรมนูญดังกล่าว ได้บัญญัติคุ้มครองถึงเสรีภาพของประชาชนในการประกอบธุรกิจต่างๆ แต่การประกอบธุรกิจต่างๆ ก็ยังต้องอยู่ภายใต้กฎหมายเฉพาะแต่ละฉบับที่บัญญัติไว้ใช้ในการควบคุมดูแล เช่น พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขต่างๆ ในการประกอบธุรกิจการจัดสรรที่ดิน เพื่อต้องการคุ้มครองผู้ซื้อที่ดินจัดสรรซึ่งเป็นผู้บริโภคโดยมุ่งเน้นการคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณูปโภคเป็นสำคัญ

๒. การขออนุญาตทำการจัดสรรที่ดิน

พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ได้กำหนดมาตรการทางกฎหมายให้ผู้จัดสรรที่ดินต้องดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายก่อนได้รับอนุญาตให้ทำการจัดสรรที่ดินเพื่อคุ้มครองผู้ซื้อที่ดินจัดสรรในการใช้ประโยชน์จากสาธารณูปโภคและบริการสาธารณะตามที่ผู้จัดสรรที่ดินได้ขออนุญาตจากคณะกรรมการจัดสรรที่ดินและได้โฆษณาไว้ ซึ่งโครงการจัดสรรที่ดินผู้จัดสรรที่ดินจะดำเนินการได้ต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานที่รับผิดชอบตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและเป็นไปตามข้อกำหนดการจัดสรรที่ดิน กรุงเทพมหานคร (หรือจังหวัดนั้นๆ) อาทิเช่น การขออนุญาตเชื่อมทาง การขออนุญาตระบายน้ำทิ้ง หนังสือรับรองเขตผังเมือง หนังสือรับรองการให้บริการไฟฟ้า ฯลฯ นอกจากนี้มาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดให้คณะกรรมการจัดสรรที่ดินมีหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำแผนผังโครงการ และวิธีการในการจัดสรรที่ดิน เพื่อประโยชน์เกี่ยวกับการสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การคมนาคม การจราจร ความปลอดภัย การสาธารณูปโภคและการผังเมือง ตลอดจนงานอื่นที่จำเป็นในการจัดสรรที่ดิน ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นของจังหวัดนั้นๆ ซึ่งผู้จัดสรรที่ดินจะต้องบรรยายละเอียดเกี่ยวกับประเภทของสาธารณูปโภค รายการก่อสร้าง ประมาณราคาก่อสร้าง และระยะเวลาที่จะแล้วเสร็จ

ไว้ในแผนผัง โครงการและวิธีการจัดสรรที่ดินตามนัยมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ด้วย รายละเอียดดังกล่าวจึงเป็นเสมือนดั่งค้ำประกันสัญญาที่ผู้จัดสรรที่ดินให้กับคณะกรรมการจัดสรรที่ดิน ว่าจะดำเนินการให้เป็นไปตามที่ได้ขออนุญาตไว้

๓. สาธารณูปโภคในโครงการจัดสรรที่ดิน

สาธารณูปโภคภายในโครงการจัดสรร ได้แก่ ถนน ทางเดิน สวน สนามเด็กเล่น ท่อระบายน้ำ ระบบบำบัดน้ำเสีย เหล่านี้กฎหมายกำหนดให้ตกเป็นภาระจ่ายอ้อมแก่ผู้ซื้อที่ดินจัดสรร ซึ่งผู้จัดสรรหรือเจ้าของโครงการ จะกระทำการใดอันเป็นเหตุให้ประโยชน์แห่งภาระจ่ายอ้อมลดไปหรือเสื่อมความสะดวกในการใช้มิได้ และเป็นหน้าที่ของผู้จัดสรรที่ดินจะต้องบำรุงรักษาให้คงสภาพดังเช่นที่ได้จัดทำขึ้น กฎหมายจัดสรรที่ดินยังได้กำหนดให้ผู้จัดสรรต้องจัดหาธนาคารเพื่อทำสัญญาค้ำประกันการบำรุงรักษาไว้อีกในวงเงินร้อยละเจ็ดของราคาค่าก่อสร้างสาธารณูปโภคทั้งโครงการ เพื่อเป็นหลักประกันว่า ผู้จัดสรรต้องดูแลบำรุงรักษาสาธารณูปโภคในโครงการให้อยู่ในสภาพที่ดีและสามารถใช้งานได้ มิเช่นนั้นแล้ว หากปรากฏว่าสาธารณูปโภคในโครงการเกิดชำรุดเสียหายไม่อยู่ในสภาพที่จะสามารถใช้งานได้ คณะกรรมการจัดสรรที่ดินกรุงเทพมหานครหรือคณะกรรมการจัดสรรที่ดินจังหวัด มีอำนาจสั่งให้ผู้จัดสรรปรับปรุงซ่อมแซม หากผู้จัดสรรฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งก็ต้องถูกดำเนินคดีตามกฎหมายจัดสรรที่ดินและคณะกรรมการสามารถเรียกเงินค้ำประกันจากธนาคารไปดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมให้แก่ผู้ซื้อที่ดินจัดสรรได้ทันที

จากหลักการดังกล่าว ผู้ซื้อที่ดินจัดสรรมักจะตั้งคำถามว่า แล้วการตรวจสอบการจัดทำสาธารณูปโภคว่าจัดทำอย่างไร ถูกต้องตามแผนผังโครงการและวิธีการจัดสรรที่ได้รับอนุญาตหรือไม่ หรือภายหลังการจัดทำสาธารณูปโภคแล้วเสร็จทั้งโครงการ ใครจะเป็นผู้กำกับดูแลและตรวจสอบ หรือผู้จัดสรรสามารถเรียกเก็บค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาสาธารณูปโภค ได้หรือไม่ กรณีนี้ กฎหมายจัดสรรที่ดินได้กำหนดไว้แล้วว่าให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการที่ต้องทำหน้าที่ตั้งแต่เริ่มตรวจการจัดทำและการบำรุงรักษาให้คงสภาพดีและสามารถใช้ประโยชน์ได้ ตลอดระยะเวลาที่ผู้จัดสรรยังคงต้องมีหน้าที่อยู่และไม่สามารถเรียกเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้ซื้อที่ดินจัดสรรเพื่อการดูแลบำรุงรักษาสาธารณูปโภคได้ เนื่องจากเป็นหน้าที่ของผู้จัดสรรตามกฎหมาย

จะเห็นได้ว่า กฎหมายจัดสรรที่ดินมีมาตรการในการคุ้มครองสิทธิแก่ผู้ซื้อที่ดินจัดสรรในส่วน
ของสาธารณูปโภคในโครงการเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ซื้อที่ดินจัดสรรได้รับประโยชน์สูงสุดจากการ
ใช้สาธารณูปโภคตามที่ได้จัดสรรได้โฆษณาขายและให้คำมั่นไว้ในแผนผังโครงการและวิธีการจัดสรรที่ดิน
ที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ

๔. การตรวจสอบสาธารณูปโภคในโครงการจัดสรรที่ดิน

ทั้งนี้ ได้กำหนดมาตรการเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ซื้อที่ดินจัดสรรให้สามารถ ใช้ประโยชน์
จากสาธารณูปโภคในโครงการจัดสรรที่ดินได้ตามที่คณะกรรมการจัดสรรที่ดินอนุญาตแก่ผู้จัดสรรที่ดินไว้แล้ว
โดยให้คณะกรรมการจัดสรรที่ดินมีอำนาจในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่หรือคณะอนุกรรมการออกไปตรวจ
สาธารณูปโภคในโครงการจัดสรรที่ดิน ซึ่งสามารถแบ่งการตรวจออกเป็น ๓ ช่วงเวลา ดังนี้

การตรวจเพื่อจัดทำสัญญาค้ำประกัน

การตรวจสอบเพื่อการบำรุงรักษาสาธารณูปโภค

การตรวจเพื่อการพ้นหน้าที่บำรุงรักษาสาธารณูปโภค

● การตรวจเพื่อจัดทำสัญญาค้ำประกัน

การตรวจสอบสาธารณูปโภคในส่วนนี้จะเป็นช่วงเวลาตั้งแต่เริ่มยื่นคำขออนุญาตทำการจัดสรร
ที่ดินจนถึงจัดทำสาธารณูปโภค แล้วเสร็จทั้งโครงการ (อยู่ในบังคับตามมาตรา ๒๔) ตามพระราชบัญญัติ
การจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ ให้ผู้จัดสรรที่ดินสามารถจัดทำสาธารณูปโภค อาทิ ถนน ทางเดิน สวน ระบบ
ระบายน้ำ ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบไฟฟ้า ระบบประปา ฯลฯ ได้ก่อนที่จะได้รับอนุญาตให้ทำการจัดสรรที่ดิน
ทั้งนี้ ผู้จัดสรรที่ดินจะต้องยื่นแสดงแผนผังโครงการ
และวิธีการจัดสรรที่ดินเพื่อขออนุญาตทำการจัดสรร
ที่ดินต่อคณะกรรมการจัดสรรที่ดิน หากผู้จัดสรรที่ดิน
ยังมีได้จัดให้มีสาธารณูปโภคหรือบริการสาธารณะ
หรือการปรับปรุงที่ดินหรือดำเนินการแล้วเสร็จบางส่วน
ผู้จัดสรรที่ดินจะต้องหาธนาคารหรือสถาบันการเงิน
ที่คณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลางกำหนดมาทำ

สัญญาค้ำประกันการจัดทำสาธารณูปโภคหรือบริการสาธารณะหรือการปรับปรุงที่ดินให้แล้วเสร็จตาม
แผนผังโครงการและวิธีการจัดสรรที่ดิน ที่ได้รับอนุญาต เมื่อผู้จัดสรรที่ดินได้จัดทำสาธารณูปโภคแล้วเสร็จ
และเจ้าหน้าที่หรือคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการจัดสรรที่ดิน ได้แต่งตั้งออกไปตรวจสอบการจัดให้มี
สาธารณูปโภคตามแผนผังโครงการและวิธีการจัดสรรที่ดิน แล้วเห็นว่ายังจัดทำไม่แล้วเสร็จเจ้าหน้าที่หรือ
คณะอนุกรรมการจะกำหนดจำนวนเงินในการทำสัญญาค้ำประกันการจัดทำสาธารณูปโภค ทั้งนี้ การประมาณ
ราคาค่าก่อสร้างดังกล่าวจะต้องคำนวณตามราคากลางของทางราชการรวมทั้งราคาค่าก่อสร้างที่อาจเพิ่มขึ้น
ในอนาคตอีกร้อยละสิบห้า

สำหรับสาธารณูปโภคที่แล้วเสร็จ กำหนดให้ผู้จัดสรรที่ดินต้องจัดทำสัญญาค้ำประกันการบำรุงรักษาสาธารณูปโภค โดยกำหนดในอัตราร้อยละเจ็ดของราคาก่อสร้างกลางของทางราชการ ในกรณีที่ผู้จัดสรรที่ดินได้จัดทำสาธารณูปโภคแล้วเสร็จทั้งโครงการสามารถยกเลิกสัญญาค้ำประกันการจัดทำสาธารณูปโภคได้และให้จัดทำสัญญาค้ำประกันการบำรุงรักษาสาธารณูปโภคทั้งโครงการไว้แทน

ในบางกรณีที่ผู้จัดสรรที่ดินไม่อาจจัดทำสาธารณูปโภคให้แล้วเสร็จได้ภายในกำหนดระยะเวลาที่ได้ให้ไว้ตามแผนผัง โครงการ และวิธีการจัดสรรที่ดินที่ได้รับอนุญาตหรืออาจมีเหตุให้เชื่อได้ว่าจะไม่แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาดังกล่าว คณะกรรมการจัดสรรที่ดินมีหน้าที่ต้องแจ้งให้ธนาคารหรือสถาบันการเงินผู้ทำสัญญาค้ำประกันการจัดทำสาธารณูปโภคต้องชำระเงินให้แก่คณะกรรมการจัดสรรที่ดิน เพื่อคณะกรรมการจะได้ใช้เงินนั้นในการดำเนินการจัดให้มี

สาธารณูปโภคหรือบริการสาธารณะหรือการปรับปรุงที่ดินนั้นให้แล้วเสร็จตามแผนผัง โครงการและวิธีการที่ได้รับอนุญาต หากจำนวนเงินที่ได้ค้ำประกันไว้ไม่เพียงพอแก่การดำเนินการหรือผู้ค้ำประกันไม่ชำระเงินค้ำประกันแก่คณะกรรมการ ผู้จัดสรรที่ดินมีหน้าที่ต้องเป็นผู้ชำระเงินแทนเพื่อดำเนินการให้แล้วเสร็จ ทั้งนี้ หากมีการผิดสัญญาที่ได้ทำไว้กับคณะกรรมการจัดสรรที่ดิน ให้ประธานคณะกรรมการจัดสรรที่ดิน มีอำนาจฟ้องและต่อสู้นามคณะกรรมการ

● การตรวจเพื่อการบำรุงรักษาสาธารณูปโภค

การตรวจสาธารณูปโภคในส่วนนี้เป็นช่วงเวลาให้ผู้จัดสรรที่ดินได้จัดทำสาธารณูปโภคแล้วเสร็จ โดยดำเนินการยกเลิกหรือถอนสัญญาค้ำประกันการจัดทำสาธารณูปโภคในส่วนดังกล่าวหรือทั้งหมดแล้ว (อยู่ในบังคับตามมาตรา ๔๓ มาตรา ๕๒ มาตรา ๖๕ และ มาตรา ๖๖) เมื่อผู้จัดสรรที่ดินได้จัดทำสาธารณูปโภคแล้วเสร็จตามแผนผังโครงการและวิธีการที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ และได้จัดทำสัญญาค้ำประกันการบำรุงรักษาสาธารณูปโภคให้ไว้กับ

คณะกรรมการแล้ว ผู้จัดสรรที่ดินยังคงต้องมีหน้าที่ตามนัยมาตรา ๔๓ กล่าวคือ สาธารณูปโภคที่ผู้จัดสรรที่ดินจัดให้มีนั้นตกอยู่ในภาระจำยอมเพื่อประโยชน์แก่ที่ดินจัดสรร ผู้จัดสรรที่ดินต้องบำรุงรักษาสาธารณูปโภค ให้คงสภาพดังเช่นที่ได้จัดทำขึ้น และจะกระทำการใดอันเป็นเหตุให้ภาระจำยอมลดลงไปหรือเสื่อมความสะดวกได้ เจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการจัดสรรที่ดินมีหน้าที่ต้องออกไปตรวจสอบสาธารณูปโภคที่อยู่ในความรับผิดชอบ การบำรุงรักษาของผู้จัดสรรที่ดินหรือเมื่อมีกรณีข้อร้องเรียนจากผู้ซื้อที่ดินจัดสรรกล่าวหาว่าผู้จัดสรรที่ดินไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามมาตรา ๔๓ อันเป็นเหตุให้ประโยชน์แห่งภาระจำยอมต้องเสื่อมความสะดวก หากเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการได้ตรวจสอบแล้วข้อเท็จจริงมีมูล หรือปรากฏว่าผู้จัดสรรที่ดินไม่ได้บำรุงรักษาสาธารณูปโภคให้คงสภาพ

ดังเช่นที่ได้จัดทำขึ้นจริงหรือผู้ซื้ออาจใช้ประโยชน์จากสาธารณูปโภคดังกล่าวได้ตามปกติ หรือตามที่ได้โฆษณาไว้ คณะกรรมการจัดสรรที่ดินอาจแต่งตั้งคณะกรรมการคุ้มครองผู้ซื้อที่ดินจัดสรรเพื่อดำเนินการตามในมาตรา ๕๒ ในการพิจารณา และมีคำสั่งให้ผู้จัดสรรที่ดิน ต้องบำรุงรักษา ปรับปรุง หรือซ่อมแซมให้สาธารณูปโภคคงสภาพดังเช่นที่ได้จัดทำขึ้นตามแผนผังโครงการ และวิธีการที่ได้รับอนุญาตภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการจัดสรรที่ดินหรือคณะกรรมการคุ้มครองผู้ซื้อที่ดินจัดสรรกำหนด หากผู้จัดสรรที่ดินฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว มาตรา ๖๕ กำหนดว่าผู้จัดสรรที่ดินต้องระวางโทษปรับวันละหนึ่งพันบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน

● การตรวจเพื่อการพัฒนาที่บำรุงรักษาสาธารณูปโภค

การตรวจสาธารณูปโภคในส่วนนี้ จะเป็นช่วงเวลาที่ผู้จัดสรรที่ดินประสงค์จะพัฒนาที่ดูแลบำรุงรักษาสาธารณูปโภคในโครงการจัดสรรที่ดิน (อยู่ในบังคับมาตรา ๔๔ และระเบียบคณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลางฯ พ.ศ. ๒๕๕๙) ทั้งนี้ โดยหลักการผู้จัดสรรที่ดินมีหน้าที่ต้องจัดทำสาธารณูปโภค และต้องบำรุงรักษาสาธารณูปโภคให้คงสภาพดังเช่นที่ได้จัดทำขึ้น โดยต้องคำนึงถึงแผนผัง โครงการ และวิธีการที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการและการใช้ประโยชน์เป็นสำคัญ แต่มีใช้ต้องดูแลตลอดไป เนื่องจากพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ เปิดทางให้ผู้จัดสรรที่ดินสามารถขอพ้นจากหน้าที่การดูแลบำรุงรักษาสาธารณูปโภคได้ เมื่อผู้จัดสรรที่ดินจำหน่ายที่ดินแปลงย่อยในโครงการจัดสรรที่ดินได้แล้ว ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนแปลงจำหน่ายทั้งหมดและพ้นระยะเวลาการดูแลบำรุงรักษาสาธารณูปโภคตามที่ระบุไว้ในโครงการและวิธีการจัดสรรที่ดินที่ได้

รับอนุญาต โดยต้องดำเนินการตามนัยมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓ แก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘ และระเบียบคณะกรรมการจัดสรรที่ดินกลางฯ พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการจัดสรรที่ดินออกไป

ตรวจสอบระบบสาธารณูปโภคในโครงการจัดสรรที่ดิน และออกหนังสือรับรองการตรวจสอบฯ ให้แก่ผู้จัดสรรที่ดินว่าได้ดูแลบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภคให้คงสภาพดังเช่นที่ได้จัดทำขึ้นและสามารถใช้งานได้ เพื่อให้ผู้จัดสรรที่ดินได้ส่งมอบแก่ผู้ซื้อที่ดินจัดสรรในการนำไปประกอบการขอจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรต่อไป และเมื่อสำนักงานที่ดินได้จดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรแล้ว ให้ทรัพย์สินอันเป็นสาธารณูปโภคตกเป็นของนิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร และเมื่อผู้จัดสรรที่ดิน ได้ส่งมอบเงินค่าบำรุงรักษาสถาณูปโภคให้แก่นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรแล้ว ให้ผู้จัดสรรที่ดินพ้นจากหน้าที่การบำรุงรักษาสถาณูปโภคได้

๕. บทสรุป

จะเห็นว่า กฎหมายการจัดสรรที่ดินมีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้ซื้อที่ดินจัดสรรในการใช้ประโยชน์จากสาธารณูปโภคและกำหนดให้ผู้จัดสรรที่ดินต้องรับผิดชอบในการจัดทำสาธารณูปโภคให้แล้วเสร็จตามแผนผัง โครงการและวิธีการจัดสรรที่ดินที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการจัดสรรที่ดิน พร้อมทั้งมีหน้าที่ดูแลบำรุงรักษาสถาณูปโภคให้คงสภาพดังเช่นที่ได้จัดทำขึ้น โดยจะกระทำการใดอันเป็นเหตุให้ประโยชน์แห่งภาระจำยอม ลดไปหรือเสื่อมความสะดวกก็ได้ จนกว่าผู้จัดสรรที่ดินจะพ้นหน้าที่ดังกล่าวตามกฎหมาย

การยื่นฟ้องคดีทางอิเล็กทรอนิกส์

ศาลยุติธรรมได้ออกข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการยื่น ส่ง และรับคำคู่ความ และเอกสารทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๐ และประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการยื่น ส่ง และรับคำคู่ความและเอกสารทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อรองรับการนำระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ หรือ e – Filing System มาใช้บริการประชาชนในการยื่นคำคู่ความผ่านระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ โดยศาลที่นำร่องเปิดให้บริการในขณะนี้ได้แก่ ศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี ในคดีซื้อขาย เช่าทรัพย์สิน จ้างงาน จ้างนำ ค่าประกัน กู้ยืมเงิน เช่าซื้อ และบัตรเครดิต

ข้อมูล : จากสำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม

(สำเนา)

ประกาศสำนักงานศาลยุติธรรม

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการยื่น ส่ง และรับคำคู่ความและเอกสารทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์

ศาลยุติธรรมมีพันธกิจหลักในการอำนวยความยุติธรรมให้มีมาตรฐานระดับสากล ประกอบกับนโยบายของประธานศาลฎีกาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๐ ด้านการอำนวยความยุติธรรม และการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน กำหนดให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมมาใช้ในการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพในการพิจารณาพิพากษาคดี การบริหารจัดการ และการให้บริการประชาชน ดังนั้น เพื่อให้คู่ความสามารถยื่นและส่งคำคู่ความและเอกสาร โดยไม่ต้องเดินทางมาศาล สำนักงานศาลยุติธรรม จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing System) ขึ้น โดยคำนึงถึงความมั่นคงปลอดภัยของระบบและข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ความถูกต้องครบถ้วน ความน่าเชื่อถือ ตามมาตรฐานในระดับที่ไม่ต้องไปกว่าหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ และมีวัตถุประสงค์ให้ใช้กับคดีแพ่งทุกประเภทเป็นการทั่วไป แต่ในเบื้องต้นเห็นควรกำหนดรายละเอียด เช่น ผู้มีสิทธิลงทะเบียน ข้อมูลเชิงเทคนิค และประเภทคดี ให้เหมาะสมกับระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้นมาในระยะที่หนึ่ง ซึ่งจะดำเนินการขยายผลการบริการให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ และอาจมีการแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของสำนักงานศาลยุติธรรมฉบับนี้ตามความเหมาะสมต่อไป

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยื่น ส่ง และรับคำคู่ความและเอกสารทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ และกำหนดแนวทางปฏิบัติของศาลในการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกำหนดวิธีการชำระค่าธรรมเนียมศาลและค่าใช้จ่ายต่างๆ เพื่อให้การยื่น ส่ง และรับคำคู่ความและเอกสารทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๙ ของข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการยื่น ส่ง และรับคำคู่ความและเอกสารทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๐ สำนักงานศาลยุติธรรมจึงออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยื่น ส่ง และรับคำคู่ความและเอกสารทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ โดยประกาศฉบับนี้

“อิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า การประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน และให้หมายความรวมถึงการประยุกต์ใช้วิธีการทางแสง วิธีการทางแม่เหล็ก หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้วิธีต่างๆ เช่นว่านั้น

“ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ข้อความที่ได้สร้าง ส่ง รับ เก็บรักษา หรือประมวลผลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

“ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า อักษร อักขระ ตัวเลข เสียงหรือ สัญลักษณ์อื่นใดที่สร้างขึ้นให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งนำมาใช้ประกอบกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นและเพื่อแสดงว่าบุคคลดังกล่าวยอมรับข้อความในข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

“ใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือการบันทึกอื่นใด ซึ่งยืนยันความเชื่อมโยงระหว่างเจ้าของลายมือชื่อกับข้อมูลสำหรับใช้สร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์

“กุญแจสาธารณะ (Public Key)” หมายความว่า กุญแจที่ใช้ในการตรวจสอบลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ และสามารถนำไปใช้ในการถอดรหัสลับ เพื่อมิให้สามารถเข้าใจความหมายของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการเข้ารหัสลับนั้นได้ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความลับของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

“กุญแจส่วนตัว (Private Key)” หมายความว่า กุญแจที่ใช้ในการสร้างลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ และสามารถนำไปใช้ในการถอดรหัสลับเมื่อมีการเข้ารหัสลับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้สามารถเข้าใจความหมายของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการเข้ารหัสลับนั้นได้

“การประทับรับรองเวลา (Time Stamp)” หมายความว่า วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้กระทำต่อข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อรับรองความมีอยู่ของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ณ ขณะที่มีการรับรองและสามารถตรวจพบได้หากมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นับแต่ที่ได้มีการรับรอง

ข้อ ๒ เมื่อศาลใดได้รับการติดตั้งระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์จากสำนักงานศาลยุติธรรม และมีความพร้อมในการให้บริการยื่นคำฟ้องทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์แล้ว ให้ศาลนั้นออกประกาศของศาลแจ้งให้ทราบทั่วกัน

ข้อ ๓ คดีที่อาจยื่นคำฟ้องทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ ให้เป็นไปตามที่ได้ระบุไว้ในบัญชีแนบท้ายประกาศ

ข้อ ๔ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับนับแต่วันประกาศเป็นต้นไป

หมวด ๑

การยื่นคำขอลงทะเบียนเพื่อใช้ระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๕ ผู้มีสิทธิลงทะเบียนเข้าใช้ระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ตามหมวดนี้ คือ

(๑) คู่ความ

(๒) ทนายความ

ข้อ ๖ ในการลงทะเบียนเพื่อใช้ระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ขอใช้ระบบต้องปฏิบัติตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ขอใช้ระบบต้องกรอกข้อมูลในคำขอลงทะเบียนเพื่อใช้ระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ให้ถูกต้องครบถ้วนบนระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานศาลยุติธรรมเปิดให้บริการ (<https://efiling.coj.go.th>) และ

(๒) แนบเอกสารประกอบการลงทะเบียนโดยการอัปโหลด (Upload) บนระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ ตามรายละเอียดขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์

เอกสารประกอบการลงทะเบียนเข้าใช้ระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ มีดังนี้

ก) บัตรประจำตัวประชาชน

ข) บัตรประจำตัวสมาชิกสภาทนายความ หรือใบอนุญาตให้เป็นทนายความ (ในกรณีที่ผู้ขอใช้ระบบเป็นทนายความ)

ค) บัตรประจำตัวข้าราชการ (ในกรณีที่ผู้ขอใช้ระบบเป็นพนักงานอัยการ)

(๓) เมื่อลงทะเบียนเสร็จสมบูรณ์ ศาลจะอนุญาตให้เป็นผู้ใช้ระบบโดยส่งชื่อผู้ใช้ระบบ (Username) และรหัสผ่าน (Password) ไปยังจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) และ/หรือ หมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้ใช้ระบบที่ได้ลงทะเบียนไว้

การเข้าใช้ระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละครั้ง ผู้ใช้ระบบต้องนำชื่อผู้ใช้ระบบและรหัสผ่านตามวรรคหนึ่ง มาใช้ร่วมกับรหัสผ่านแบบใช้ครั้งเดียว (OTP) ที่ส่งจากระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ ไปยังหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้ใช้ระบบที่ได้ลงทะเบียนไว้ เพื่อเข้าสู่ระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๓/ เมื่อผู้ใช้ระบบดำเนินการตามข้อ ๖ แล้วให้นำเอกสารประกอบการลงทะเบียนตามข้อ ๖ (๒) มาแสดงต่อเจ้าหน้าที่ด้วยตนเองพร้อมให้ตัวอย่างลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน ภายในวันนัดแรกของคดีที่ผู้ใช้ระบบได้ยื่นคำฟ้องทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์เป็นคดีแรก

ข้อ ๔ การลงทะเบียนเป็นผู้ใช้ระบบตามหมวดนี้ให้มีอายุ ๓ ปี เมื่อครบกำหนดแล้ว ให้ผู้ใช้ระบบต่ออายุการลงทะเบียนตามวิธีการที่กำหนดไว้ในระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์

หมวด ๒

การยื่นคำฟ้อง และส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องให้จำเลย

ข้อ ๙ ผู้ใช้ระบบต้องจัดเตรียมเอกสารในการยื่นคำฟ้องให้พร้อม โดยจัดทำหรือแปลงเอกสารและข้อความให้อยู่ในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด และบันทึกข้อมูลเป็นไฟล์ประเภท PDF/A โดยไฟล์เอกสารทั้งหมดต้องมีขนาดรวมกันไม่เกิน ๓๐ MB

ในการณีแปลงเอกสารและข้อความให้อยู่ในรูปแบบของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ให้จัดเตรียมข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ด้วยมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับความละเอียดของภาพ (Resolution) ของภาพลายเส้น หรือภาพขาวดำ อย่างน้อย ๒๐๐ จุดต่อนิ้ว (dot per inch หรือ dpi) โดยถือว่าผู้ใช้ระบบได้ตรวจสอบและรับรองแล้วว่าข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น มีความหมายหรือรูปแบบเหมือนกับเอกสารและข้อความเดิม

ข้อ ๑๐ ในการยื่นคำฟ้องทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ใช้ระบบต้องปฏิบัติตามขั้นตอนการทำงานของระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ตามแต่ละประเภทคดี โดยเลือกศาลที่ประสงค์จะเป็นคำฟ้อง และดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กรอกข้อมูลรายละเอียดเบื้องต้นเกี่ยวกับการยื่นคำฟ้องในระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ และดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑.๑) กรอกข้อความในแบบพิมพ์คำฟ้องพร้อมทั้งลงลายมือชื่อให้ครบถ้วน และจัดเตรียมคำฟ้องให้มีลักษณะตามข้อ ๙ แล้วจึงอัปโหลด (Upload) บนระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ หรือ

(๑.๒) กรอกข้อความบนระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบของแบบฟอร์มคำฟ้องออนไลน์ (Online Form) และพิมพ์ชื่อและชื่อสกุลของผู้ใช้ระบบให้ครบถ้วน ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์

(๒) แนบเอกสารประกอบการยื่นคำฟ้อง โดยดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๒.๑) จัดเตรียมเอกสารประกอบการยื่นคำฟ้องให้มีลักษณะตามข้อ ๙ แล้วจึงอัปโหลด (Upload) บนระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์

ในกรณีที่เอกสารใดต้องได้รับการลงลายมือชื่อโดยผู้ใช้ระบบ เช่น ใบแถลงความหรือบัญชีพยาน ผู้ใช้ระบบต้องลงลายมือชื่อในเอกสารดังกล่าวให้ครบถ้วนก่อนที่จะอัปโหลด (Upload) บนระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์

(๒.๒) จัดทำเอกสารประกอบการยื่นคำฟ้องบนระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์

(๓) ชำระค่าธรรมเนียมศาล ค่าส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องแก่จำเลยรวมถึงค่าจัดพิมพ์สำเนาคำฟ้องและเอกสารเพื่อส่งให้แก่จำเลยให้ครบถ้วนตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๑๑ เอกสารที่บุคคลภายนอกต้องลงลายมือชื่อ เช่น หนังสือมอบอำนาจหรือใบแต่งตั้งทนายความ ต้องมีการลงลายมือชื่อของบุคคลภายนอกครบถ้วนแล้วก่อนที่ผู้ใช้ระบบจะอัปโหลด (Upload) เอกสารบนระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ และถือว่าผู้ใช้ระบบได้รับรองแล้วว่าผู้ใช้ระบบมีเอกสารดังกล่าวอันเป็นต้นฉบับอยู่ในครอบครอง

ข้อ ๑๒ เมื่อผู้ใช้ระบบได้ปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์แล้ว ระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์จะแสดงข้อความยืนยันการรับเอกสารและรับเงินเข้าสู่ระบบ ซึ่งข้อความยืนยันดังกล่าวจะมีรายละเอียดเกี่ยวกับเอกสารที่ยื่นทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ และจำนวนเงินที่ชำระผ่านระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด รวมถึงวันเวลาที่ผู้ใช้ระบบยื่นคำฟ้องเสร็จสมบูรณ์ โดยให้ถือเป็นหลักฐานในการยื่นเอกสารและชำระเงินทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๑๓ คำฟ้องและเอกสารที่ได้ยื่นทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ตามหมวดนี้ ให้ถือเป็น การยื่นเป็นหนังสือตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

หมวด ๓

การดำเนินการของศาลและเจ้าหน้าที่

ข้อ ๑๔ ผู้พิพากษาและเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ต้องใช้กุญแจส่วนตัว (Private Key) ที่จัดเตรียมขึ้นโดยสำนักงานศาลยุติธรรมและถูกจัดเก็บไว้ในสมาร์ทการ์ด (Smart Card) ซึ่งมีการป้องกันก่อนเข้าถึงด้วยรหัสผ่าน ในการยืนยันตัวตนกับระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเข้าใช้งาน

ข้อ ๑๕ คำสั่งเกี่ยวกับคำฟ้องที่กระทำโดยผู้พิพากษาทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ ให้ถือว่าสมบูรณ์ต่อเมื่อผู้พิพากษาได้ลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ พร้อมทั้งมีการประทับรับรองเวลา (Time Stamp) และสามารถตรวจสอบลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นนั้นด้วยกุญแจสาธารณะ (Public Key) ในใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ที่สำนักงานศาลยุติธรรมกำหนด

ข้อ ๑๖ เมื่อศาลมีคำสั่งเกี่ยวกับคำฟ้องในระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์แล้ว ระบบจะแจ้งสถานะว่าศาลมีคำสั่งแล้วหรือไม่แก่ผู้ใช้ระบบ โดยการส่งข้อความสั้น (SMS) ไปยังหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ใช้ระบบ และ/หรือทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ตามข้อมูลที่ได้ลงทะเบียนไว้ โดยผู้ใช้ระบบอาจติดตามทราบเนื้อหาของคำสั่งในระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ได้นับแต่นั้น

ไม่ว่ากรณีใดให้ถือว่าผู้ใช้ระบบได้ทราบเนื้อหาคำสั่งในระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อกำหนดเวลาสามวันได้ล่วงพ้นไปแล้วนับตั้งแต่วันที่ให้มีแจ้งสถานะตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๑๗ เมื่อศาลมีคำสั่งรับฟ้องแล้ว ให้เจ้าหน้าที่จัดทำสิ่งพิมพ์ออก ได้แก่ คำฟ้อง เอกสารท้ายฟ้อง บัญชีระบุพยาน หมายเรียก และเอกสารอื่นที่ศาลเห็นสมควร เพื่อส่งให้แก่จำเลย และจัดพิมพ์เอกสารที่จำเป็นเพื่อเก็บไว้เป็นสำนวนของศาล

หมวด ๔

การจัดทำสิ่งพิมพ์ออกจากระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๑๘ สิ่งพิมพ์ออกจากระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ต้องจัดทำบนกระดาษสีขาวว่างเปล่า ขนาด A4 ที่มีความหนาไม่น้อยกว่า ๘๐ แกรม ด้วยเครื่องพิมพ์ที่มีความละเอียดไม่น้อยกว่า ๓๐๐ จุดต่อนิ้ว (dot per inch หรือ dpi) โดยใช้หมึกสีดำ

สิ่งพิมพ์ออกตามวรรคหนึ่งต้องมีลายน้ำแสดงสัญลักษณ์ของการพิมพ์ออกจากระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ตามตัวอย่างแนบท้ายประกาศนี้ และมีข้อความระบุว่า “สิ่งพิมพ์ออกจากระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ของศาล ถือเป็นสำเนาที่ได้รับการรับรองตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง” โดยปรากฏชื่อผู้จัดพิมพ์และวันเวลาที่จัดพิมพ์

ข้อ ๑๙ ผู้ใช้ระบบอาจนำสิ่งพิมพ์ออกจากระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ไปใช้เพื่อยืนยันเป็นหลักฐานได้

ข้อ ๒๐ เมื่อผู้ใช้ระบบ ดาวน์โหลด (Download) เอกสารอิเล็กทรอนิกส์จากระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ใช้ระบบจะต้องเก็บรักษาเอกสารดังกล่าวโดยที่เอกสารนั้นสามารถเข้าถึงและนำกลับมาใช้ได้โดยความหมาย ไม่เปลี่ยนแปลง และเก็บรักษาเอกสารนั้นให้อยู่ในรูปแบบที่เป็นอยู่ในขณะที่ได้ดาวน์โหลด (Download) จากระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์

หมวด ๕

การเงิน

ข้อ ๒๑ ใบรับเงินซึ่งสร้างและจัดเก็บไว้ในระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ อย่างน้อยต้องมีรายละเอียดตามที่กำหนดไว้ในระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยเงินค่าธรรมเนียมศาล เงินค่าปรับและเงินกลาง พ.ศ. ๒๕๕๖ และถือเป็นใบรับเงินในราชการศาลยุติธรรม

ใบรับเงินตามวรรคหนึ่งต้องมีปีงบประมาณกำกับและให้มีเลขที่เรียงกันไปในปีหนึ่งๆ เมื่อขึ้นปีงบประมาณใหม่ระบบจะกำหนดปีงบประมาณใหม่และเลขที่ใหม่ สำหรับลำดับที่ให้เรียงลำดับกันไปในวันหนึ่งๆ

ข้อ ๒๒ ภายหลังจากผู้พิพากษามีคำสั่งรับฟ้องในคำฟ้องที่ยื่นทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์แล้ว ผู้ใช้ระบบอาจเข้าตรวจสอบและจัดพิมพ์ใบรับเงินในราชการศาลยุติธรรมเพื่อเป็นหลักฐานได้

ข้อ ๒๓ ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เข้าระบบและเป็นผู้รับเงินใบรับเงินในราชการศาลยุติธรรม จัดพิมพ์ใบรับเงินในราชการศาลยุติธรรมที่มีผู้มาชำระเงินส่งให้ส่วนคลังเพื่อใช้สำหรับการบัญชี

หมวด ๖

การระงับใช้ระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ ๒๔ หากผู้ใช้ระบบพบปัญหาหรือความบกพร่องในระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ เช่น ชื่อผู้ใช้ระบบและรหัสผ่านของตนอาจถูกบุคคลอื่นนำไปใช้ หรือพบเหตุที่อาจทำให้เกิดความไม่มั่นคงปลอดภัยในการใช้ระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ ให้ผู้ใช้ระบบแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ทันที

ข้อ ๒๕ หากผู้ใช้ระบบได้ใช้ระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์อย่างไม่เหมาะสม หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการใช้บริการของระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ หรือกระทำการใดอันอาจก่อให้เกิดความขัดข้อง หรืออาจก่อให้เกิดความไม่มั่นคงปลอดภัยในการใช้ระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ หรือผู้ใช้ระบบขาดคุณสมบัติในการเป็นผู้ใช้ระบบ ศาลอาจระงับหรือเพิกถอนสิทธิในการเข้าใช้ระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้ระบบได้

ข้อ ๒๖ กรณีมีเหตุจำเป็น เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบอาจดำเนินการปิดระบบโดยได้รับอนุญาตจากเลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม เว้นแต่ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน ให้เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลระบบปิดระบบชั่วคราวได้ แต่ต้องรายงานให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมทราบทันที

หมวดอื่นๆ

ข้อ ๒๗ ในระยะเริ่มต้นนี้ ผู้มีสิทธิลงทะเบียนเพื่อใช้ระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานศาลยุติธรรม ได้แก่ หนายความซึ่งได้จดทะเบียนกับสภานายความและได้รับใบอนุญาตให้เป็นหนายความ และไม่เป็นผู้ซึ่งขาดจากการเป็นหนายความหรือต้องห้ามทำการเป็นหนายความ

เมื่อสำนักงานศาลยุติธรรมมีความพร้อมที่จะให้บุคคลตามข้อ ๕ (๑) ลงทะเบียนเพื่อใช้ระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ ให้สำนักงานศาลยุติธรรมประกาศแจ้งให้ทราบต่อไป

ข้อ ๒๘ เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมมีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทางธุรการตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(ลงชื่อ) **อติคม อินทุฤติ**

(นายอติคม อินทุฤติ)

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

บัญชีแนบท้าย

ดังต่อไปนี้

คำฟ้องที่สามารถยื่นต่อศาลทางระบบรับส่งอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ คำฟ้องตั้งต้นคดีในศาลชั้นต้น

๑. ชื่อชาย
๒. เช่าทรัพย์
๓. จำนอง จำน่า ค่าประกัน
๔. กู้ยืมเงิน
๕. เช่าซื้อ
๖. บัตรเครดิต

“เมื่อถูกฟ้องคดี จะต้องปฏิบัติอย่างไร”

นายขวัญชัย อนันตานนท์
นิติกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มคดีปกครอง ๒ สำนักกฎหมาย

หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐถูกศาลออกหมายเรียกให้ทำคำให้การแก้คำฟ้อง หรือให้ไปดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อศาล โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับหมายเรียกก็คงตกใจ ไม่น้อย คิดไม่ตกว่าจะต้องดำเนินการอย่างไรต่อไป โดยเฉพาะข้าราชการไม่ว่าจะดำรงตำแหน่งใดก็ตาม ก็คงอดวิตกกังวลใจไม่ได้ ทำอะไรไม่ถูก ไม่รู้ว่าจะไปปรึกษาใครดี ใครไม่เคยโดนฟ้อง ก็คงจะคิดไม่ออกว่าจะต้องทำอะไรดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากได้รับหมายเรียกจากศาลอาญาซึ่งมีสภาพบังคับเกี่ยวกับเสรีภาพของบุคคลนั้น หรือหมายเรียกจากศาลแพ่งให้ทำคำให้การแก้คำฟ้อง ซึ่งมีสภาพบังคับให้กระทำการหรืองดเว้นการกระทำ หรือให้ชดเชยค่าสินไหมทดแทน หรือกรณีที่ได้รับหมายเรียกจากศาลปกครองให้ทำคำให้การแก้คำฟ้อง ฉบับนี้จึงขอแนะนำขั้นตอนปฏิบัติในการต่อสู้คดี ภายหลังจากถูกฟ้อง

ก่อนอื่นต้องมาทำความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินคดีในกรณีเมื่อถูกฟ้องคดีแพ่งและคดีอาญาจะต้องดำเนินการ ดังนี้

๑. ต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาและหน่วยงานของรัฐทราบ

เมื่อข้าราชการหรือลูกจ้างผู้ใดต้องหาในคดีอาญา หรือคดีแพ่ง คดีล้มละลาย ผู้นั้นต้องรายงานให้ต้นสังกัดทราบโดยด่วน โดยปฏิบัติตามหนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ก. ๘๓๐/๒๔๘๒ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๔๘๒ เนื่องจากหากไม่ปฏิบัติตามหนังสือดังกล่าวแล้วจะทำให้หน่วยงานของรัฐไม่สามารถที่จะติดตามผลเกี่ยวกับคดี นอกจากผิดวินัยแล้ว บางกรณีอาจเสียหายต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์สาธารณะได้ โดยเฉพาะในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานในสังกัดกรมที่ดิน เป็นฝ่ายแพ้คดี และไม่มีการอุทธรณ์คำพิพากษาของศาล แต่เนื่องจากกรมที่ดินมีข้อจำกัดเกี่ยวกับบุคคลากร ประกอบกับมีปริมาณคดีเป็นจำนวนมากหน่วยงานของเราจึงไม่สามารถจัดนิติกรไปให้ความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ แต่ถ้าหากขอความช่วยเหลือโดยมาพบนิติกรหรือโทรศัพท์เข้ามาที่ส่วนกลาง ก็จะมีนิติกรทางด้านคดีให้คำปรึกษาและตอบคำถามเพื่อแก้ปัญหาได้ระดับหนึ่ง

การดำเนินคดีอาญาจะแต่งตั้งทนายความแก้ต่างแทนได้ไหม ?

เมื่อมีการกระทำความผิดอาญาต่อส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ ให้แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ไม่สมควรจ้างทนายความยื่นฟ้องคดีอาญาต่อผู้กระทำความผิดเอง

กรณี ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐที่ถูกเอกชนฟ้องเป็นคดีอาญา ให้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ แก้ต่างคดีให้ ถ้าพนักงานอัยการปฏิเสธหรือขัดข้องในการรับแก้ต่างคดีให้ ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ มีสิทธิว่าจ้างทนายความดำเนินคดีได้

การดำเนินคดีแพ่ง

ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ ที่ได้แย้งเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่กับเอกชนในทางแพ่ง หรือกรณีจำเป็นต้องใช้สิทธิทางศาล ตามมาตรา ๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง หรือกรณีส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ ถูกเอกชนฟ้องคดีแพ่ง ให้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการที่มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๔ (๓) แห่งพระราชบัญญัติองค์การอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ ดำเนินคดีเรื่องนั้นโดยตรง

ในการดำเนินคดีทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นคดีอาญา คดีแพ่ง คดีปกครอง หรือคดีล้มละลาย ให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องเร่งรัดเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานเจ้าของเรื่องรวบรวมพยานหลักฐานให้ครบถ้วนแล้วรีบส่งเรื่องที่พิพาทไปยังพนักงานอัยการก่อนครบกำหนดอายุความไม่น้อยกว่า ๓ เดือน เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้น

๒. ให้ความสำคัญกับการรับหมายเรียก

เมื่อโจทก์ยื่นคำฟ้องต่อศาลและศาลได้รับฟ้องแล้ว โจทก์มีหน้าที่ต้องส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกให้ให้จำเลยแก่คดีภายใน ๗ วันนับแต่วันยื่นคำฟ้อง มิฉะนั้นจะถือว่าโจทก์ทิ้งฟ้องและศาลจะมีคำสั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ตามมาตรา ๑๓๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง แต่โจทก์อาจยื่นฟ้องใหม่ได้ภายในกำหนดอายุความ ตามมาตรา ๑๓๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

ก่อนอื่นเราต้องมาทำความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกให้จำเลยแก่คดี และในทางปฏิบัติก็เคยเกิดปัญหาเกี่ยวกับการไม่ได้รับหมายและทำให้จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การแก้คำฟ้องมาแล้ว ดังนั้น เราต้องให้ความสำคัญในการรับหมายซึ่งมีผลต่อคดีเป็นอย่างมาก จะละเลยไม่เอาใจใส่ไม่ได้

การส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียก

โจทก์ต้องส่งหมายเรียกให้แก่จำเลยหรือบุคคลซึ่งระบุไว้ ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการของจำเลย ถ้าไม่พบตัวจำเลยก็ให้ส่งแก่บุคคลใดๆ ซึ่งมีอายุเกิน ๒๐ ปี ที่อยู่อาศัยในบ้านหรือสำนักทำการงานของจำเลย มิใช่เป็นการมาอาศัยชั่วคราว แต่ห้ามมิให้ส่งแก่คู่ความฝ่ายปรปักษ์เป็นผู้รับแทน เช่น กรณีสามีฟ้องหย่าภรรยา และขณะฟ้องหย่าทั้งคู่ยังอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกัน เว้นแต่ถ้าเป็นการส่งโดยเจ้าพนักงานศาลสามารถส่งยังที่อื่นนอกจากภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานของจำเลย ก็ให้กระทำได้ ถ้าบุคคลนั้นยอมรับหรือได้ส่งในศาลไม่ว่าจะยอมรับหรือไม่ก็ตาม

การรับหมาย ในที่นี้หมายถึง บรรดาคำฟ้อง หมายเรียก และหมายอื่นๆ คำสั่ง คำบังคับของศาลนั้นซึ่งเจ้าพนักงานได้ส่งให้แก่คู่ความหรือบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามหมาย เมื่อคู่ความทั้งที่เป็นโจทก์หรือจำเลยก็ดี บุคคลภายนอกซึ่งถูกหมายเรียกให้เข้ามาในคดีตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายก็ดี รับหมายแล้วจะต้องปฏิบัติตามหมายดังกล่าวนั้น มิฉะนั้น จะเสียสิทธิหรือหมดโอกาสในการต่อสู้คดีเพื่อคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของตนได้

ในกรณีที่ส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้อง ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำการงานและพบตัวจำเลย แต่จำเลยไม่ยอมรับโดยไม่มีเหตุที่จะอ้างโดยชอบด้วยกฎหมาย ก็อาจกระทำได้โดย ๒ วิธีดังนี้

ก. การวางหมายหรือทิ้งหมาย โดยขอให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นพยานในการส่งหมาย เมื่อจำเลยยังปฏิเสธอีก เจ้าพนักงานศาลก็มีอำนาจวางหมายไว้ตรงหน้าจำเลย การส่งหมายวิธีนี้ถือว่าจำเลยรับหมายในวันนั้นเลย กรณีนี้จำเลยต้องทำคำให้การยื่นต่อศาลภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันวางหมาย

ข. การปิดหมาย ในกรณีไม่พบตัวจำเลยหรือไม่มีผู้รับแทน เจ้าพนักงานศาลผู้ส่งจะรายงานให้ศาลทราบ ศาลก็จะสั่งให้ส่งโดยการปิดหมาย โดยปิดไว้ในที่แลเห็นง่าย ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักการงานของจำเลย

ผลของการส่งหมายวิธีปิดหมายให้มีผลใช้ได้ต่อเมื่อกำหนดระยะเวลา ๑๕ วัน ได้ล่วงไปแล้วนับแต่วันปิดหมาย กรณีจำเลยต้องทำคำให้การยื่นต่อศาลภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันปิดหมาย

เมื่อกรมที่ดินหรือข้าราชการผู้ถูกฟ้องคดีเป็นจำเลยต่อศาล ได้รับหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องแล้วต้องทำคำให้การยื่นต่อศาลภายในกำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องนั้น

ส่วนกรณีศาลสั่งโดยวิธีอื่น กล่าวคือ ส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องให้จำเลยโดยวิธีธรรมดาไม่ได้ และศาลได้สั่งให้ปิดหมาย ซึ่งการส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องมีผลใช้ได้เมื่อกำหนดเวลา ๑๕ วันหรือระยะเวลาที่นานตามที่ศาลเห็นสมควรได้ล่วงพ้นไปแล้ว นับแต่ปิดหมายนั้น กำหนดระยะเวลายื่นคำให้การต่อศาลในกรณีนี้จึงครบภายใน ๓๐ วัน

ในทางปฏิบัติเพื่อประโยชน์ทางคดี จึงไม่ควรรับหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องโดยตรง ควรให้ศาลสั่งโดยวิธีอื่น เช่น การปิดหมายเพื่อประโยชน์ในการเตรียมคดีอื่นได้แก่ การรวบรวมข้อเท็จจริง เอกสารและพยานที่เกี่ยวข้องกับคดี สรุปเรื่องราวและข้อเท็จจริงเพื่อเสนอต่อผู้บังคับบัญชามอบหมายให้พนักงานอัยการแก้ต่างคดีให้ต่อไป

ปัญหาที่มักเจอกันบ่อยๆ คือกรณีที่ทราบการส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้องเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลายื่นคำให้การต่อศาลแล้ว หากมิใช่เหตุที่จงใจจะขาดนัดยื่นคำให้การ เป็นต้นว่ามีการปิดหมาย ณ ภูมิลำเนาตามหลักฐานทะเบียนบ้าน แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่าข้าราชการที่ถูกฟ้องคดีปัจจุบันได้ย้ายไปรับราชการที่อื่น บ้านดังกล่าวปิดร้างไม่มีผู้ใดอยู่อาศัยให้แจ้งเหตุดังกล่าวให้พนักงานอัยการทราบด้วย เพื่อพนักงานอัยการจะได้ทำคำร้องขอต่อศาล เพื่อขอให้ศาลอนุญาตให้จำเลยยื่นคำให้การแก้ต่างคดีภายในเวลาที่ศาลกำหนดต่อไป ซึ่งศาลอาจได้สวนคำร้องและนำพยานเข้าสืบด้วย เพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้จำเลยยื่นคำให้การแก้คำฟ้องได้

กรมที่ดินซึ่งเป็นส่วนราชการ บางครั้งก็ต้องถูกฟ้องเป็นจำเลยต่อศาลแพ่งให้รับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย เนื่องจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นตัวแทนของกรมที่ดินอยู่ทั่วประเทศ ข้าราชการบางครั้งปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่สำนักงานที่ดินหรือสำนัก/กองต่างๆ ก็อาจจะมีเจ้าหน้าที่ศาลมาส่งสำเนาคำฟ้องและหมายเรียก โดยยังไม่รู้ถึงข้อเท็จจริงที่ถูกฟ้อง บางครั้งมูลคดีเกิดขึ้นหลายสิบปีแล้ว รวมทั้งมีการโยกย้ายไปตามวาระของการรับราชการ อาจถูกฟ้องต่อศาลที่มีมูลคดีเกิด มิใช่ต่อศาลที่จำเลยมีภูมิลำเนา เช่น ปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่จังหวัดชัยภูมิ อาจได้รับสำเนาคำฟ้องและหมายเรียกของศาลจังหวัดตรังได้ เพราะเคยปฏิบัติหน้าที่และมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้นที่นั่น หรือข้อเท็จจริงตามฟ้องอาจเกิดขึ้นตั้งแต่เพิ่งเข้ารับราชการไม่กี่ปี เช่นพิพาทกันในเรื่องการรังวัดขณะดำรงตำแหน่งช่างรังวัด ๑ หรือ ๒ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าช่างรังวัด หรือเป็นเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดแล้ว บางท่านเมื่อมีเจ้าหน้าที่ศาลมาส่งหมายเรียกและสำเนาคำฟ้อง หรือเพื่อนร่วมงานหวังดีรับไว้แทนซึ่งอาจจะไม่เกิดประโยชน์กับจำเลยหรือผู้ถูกฟ้องคดีเลย จึงต้อง

ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการรับหมายศาลเป็นอย่างมาก หากได้รับแล้วรีบรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบเพื่อจะได้หาแนวทางแก้ไข

การดำเนินคดีก่อนถึงศาล

การพิจารณาคดีในเบื้องต้น ไม่ว่าในกรณีว่าต่างหรือแตกต่าง พนักงานอัยการผู้มีอำนาจและหน้าที่ในสำนวนคดีนั้นๆ ต้องเตรียมการก่อน เป็นต้นว่าพิจารณาเรื่องราวที่ตัวความส่งมา รวบรวมข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน และทำความเข้าใจว่าควรรับว่าต่างฟ้องคดีให้ หรือแก้ต่างคดีให้หรือไม่ การรับสำนวนคดีหรือเรื่องราวไว้ ในทางปฏิบัติไม่ได้หมายความว่า พนักงานอัยการจะต้องรับดำเนินคดีให้เสมอไป อาจจะรับว่าต่างให้ตามความประสงค์ทั้งหมดของตัวความ หรือรับว่าต่างให้บางส่วน (บางส่วนขาดพยาน) หรือไม่รับว่าต่างให้ เนื่องจากเห็นว่าไม่มีทางชนะคดี

แม้ในพระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ ในมาตรา ๑๔ (๓) จะระบุไว้ว่า ในคดีแพ่ง หรือคดีปกครอง มีอำนาจและหน้าที่ดำเนินคดีแทนรัฐบาลก็ตาม แต่เมื่อพนักงานอัยการเห็นว่าไม่ควรฟ้องข้อนั้น ส่วนนั้น พนักงานอัยการจะแจ้งให้ตัวความทราบ ซึ่งเรียกกันว่า “แจ้งฐานะคดี” กล่าวคือ แจ้งให้ตัวความทราบถึงทางได้ทางเสียของคดี ฐานะของคดีไม่มั่นคง ไม่มีหลักฐานไม่มีทางชนะคดี การฟ้องคดีทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีโดยเปล่าประโยชน์ แต่ในกรณีเหล่านี้พนักงานอัยการทำหน้าที่อย่างทนายความ หากตัวความหรือเจ้าของคดียืนยันให้ดำเนินคดีเป็นหนังสือ พนักงานอัยการก็ต้องรับดำเนินการให้ตามที่ยืนยัน

๓. ใส่ใจในการประสานกับพนักงานอัยการเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริง

ในการดำเนินคดี แม้เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการ แต่องค์กรของรัฐ ก็ประกอบด้วยกระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ พนักงานอัยการมักจะประสบปัญหาในการดำเนินคดีเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกันกับตัวความที่ขอให้พนักงานอัยการดำเนินคดีให้ เพราะพนักงานอัยการย่อมไม่รู้แนวทางปฏิบัติของทุกหน่วยงานได้ เช่น กรณีที่ดินที่ถูกฟ้องคดีแพ่งและมีความประสงค์จะขอให้พนักงานอัยการดำเนินการแก้ต่างคดีและได้ส่งเรื่องให้พนักงานอัยการแล้ว ซึ่งพนักงานอัยการก็จะไม่ทราบถึงขั้นตอนและระเบียบวิธีปฏิบัติต่างๆ ของกรมที่ดิน ไม่ว่าจะเป็นวิธีการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม วิธีการรังวัด ระเบียบเกี่ยวกับการจัดสรรที่ดินหรือกฎหมายอาคารชุด เป็นต้น ดังนั้น เมื่อหน่วยงานของรัฐถูกฟ้องคดีหรือจะฟ้องคดีจะต้องส่งเจ้าหน้าที่ผู้ที่ทราบเรื่องเป็นอย่างดีเป็นผู้ประสานงานและทำการชี้แจงข้อเท็จจริงกับพนักงานอัยการเพื่ออธิบายเรื่องราวที่มาของข้อพิพาท เอกสารหลักฐานต่างๆ ข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง หากมีการประสานงานโดยให้ผู้ทราบเรื่องเป็นอย่างดีเป็นผู้ชี้แจงแล้ว การดำเนินคดีย่อมเป็นประโยชน์แก่ตัวความเป็นอย่างมาก ซึ่งปัจจุบันมักเกิดปัญหาคนทำเรื่องไม่ได้ชี้แจง เนื่องจากโยกย้ายไปดำรงตำแหน่งอื่นหรือเกษียณ ส่วนคนที่ชี้แจงข้อเท็จจริงคือคนที่ไม่ได้ทำและไม่รู้เรื่องราวอย่างละเอียดดีพอ บางครั้งก็ประสบปัญหาเอกสารสำคัญ เช่น สารบบที่ดิน เอกสารบางตัวที่สำคัญถึงขนาดทำให้คดีมีผลแพ้ชนะได้ เกิดสูญหายไปโดยไม่มีสาเหตุ

การนำพยานชี้แจงต่อพนักงานอัยการ

เมื่อกรมที่ดินหรือข้าราชการถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีแพ่งและได้ส่งเรื่องทั้งหมดเพื่อมอบหมายให้พนักงานอัยการเป็นทนายความแก้ต่างคดีให้แล้ว ก่อนที่พนักงานอัยการจะทำคำให้การแก้ต่างคดีและกำหนดแนวทางในการต่อสู้คดี พนักงานอัยการมีความจำเป็นต้องทราบข้อเท็จจริงและรายละเอียดต่างๆ

การรวบรวมข้อเท็จจริงจากพยานเอกสารพยานวัตถุ พยานบุคคล โดยเฉพาะตัวความเองหรือพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตัวความ ย่อมจะทำให้ทราบรายละเอียดได้ดีกว่าพยานอื่น ดังนั้น เมื่อพนักงานอัยการเรียกให้ตัวความหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องไปพบ เพื่อสอบปากคำเป็นพยาน ตัวความหรือผู้ประสานงานควรไปพบตามวันเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ เพื่อจะได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและรายละเอียดต่างๆ ให้พนักงานอัยการทราบ

ซึ่งเคยมีปัญหาจากข้าราชการผู้ถูกฟ้องคดีว่า ได้เซ็นใบแต่งตั้งนายความให้พนักงานอัยการแล้วทำไมต้องไปพบพนักงานอัยการอีก เรื่องนี้พนักงานอัยการเคยพิจารณาว่า การที่พนักงานอัยการรับแก้ต่างให้ไม่เป็นเหตุให้หน้าที่ของตัวความที่จะต้องรวบรวมข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานให้พนักงานอัยการหมดสิ้นไป และเมื่อส่งเรื่องให้พนักงานอัยการแล้ว ผู้แทน หรือตัวความผู้ถูกฟ้องควรไปพบพนักงานอัยการโดยเร็วหรือตามที่พนักงานอัยการขอให้ไปพบเนื่องจากพนักงานอัยการมีหน้าที่ว่าต่างหรือแก้ต่างคดีให้รัฐหรือเจ้าหน้าที่ที่ถูกฟ้อง การให้ข้อเท็จจริงที่ละเอียดและเข้าใจดี จะมีผลให้การทำคำให้การของพนักงานอัยการชัดเจนและมีทางต่อสู้ทุกประเด็น

ดังนั้น เมื่อหน่วยงานของรัฐ หรือข้าราชการถูกฟ้องคดี ไม่ว่าจะเป็นคดีอาญา คดีแพ่ง หรือคดีปกครอง จะต้องดำเนินการรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ และผู้บังคับบัญชาจะต้องรายงานให้หน่วยงานทราบ เพื่อจะได้ตั้งเรื่องไว้ตรวจสอบข้อมูลและให้ความช่วยเหลือ และต้องให้ความสำคัญในการรับหมายเรียก เพื่อมิให้เกิดความเสียหายในการดำเนินคดี และเมื่อพนักงานอัยการเรียกให้ตัวความหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องไปพบเพื่อสอบปากคำเป็นพยานตัวความหรือผู้ประสานงานควรไปพบพนักงานอัยการตามวันเวลาที่กำหนด เพื่อจะได้ชี้แจงข้อเท็จจริงและรายละเอียดต่างๆ ให้พนักงานอัยการทราบ และเมื่อรู้ว่าถูกฟ้องคดีแพ่ง ตัวความหรือจำเลยมีหน้าที่อย่างไร และจะต้องทำอย่างไรเพื่อจะได้มีเวลาตรวจสอบข้อเท็จจริง เป็นประโยชน์แก่รูปคดี ทำให้มีโอกาสชนะคดีมากที่สุด เพราะการแพ้คดี อาจมีผลทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ถูกฟ้องคดีและหน่วยงานของรัฐต้องชดเชยค่าเสียหาย

(สำเนา)

พระราชบัญญัติ
การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหาร
พัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการบริหารพัสดุในกฎหมาย
ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ข้อบัญญัติ และข้อกำหนดใดๆ ของหน่วยงานของรัฐที่อยู่ภายใต้บังคับ
แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การจัดซื้อจัดจ้าง” หมายความว่า การดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งพัสดุโดยการซื้อ จ้าง เช่า
แลกเปลี่ยน หรือโดยนิติกรรมอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“พัสดุ” หมายความว่า สินค้า งานบริการ งานก่อสร้าง งานจ้างที่ปรึกษาและงานจ้างออกแบบ
หรือควบคุมงานก่อสร้าง รวมทั้งการดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“สินค้า” หมายความว่า วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง และทรัพย์สินอื่นใด รวมทั้งงาน
บริการที่รวมอยู่ในสินค้านั้นด้วย แต่มูลค่าของงานบริการต้องไม่สูงกว่ามูลค่าของสินค้านั้น

“งานบริการ” หมายความว่า งานจ้างบริการ งานจ้างเหมาบริการ งานจ้างทำของและการรับขน
ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จากบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล แต่ไม่หมายความรวมถึงการจ้าง
ลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ การรับขนในการเดินทางไปราชการหรือไปปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ
งานจ้างที่ปรึกษา งานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง และการจ้างแรงงานตามประมวลกฎหมายแพ่ง
และพาณิชย์

“งานก่อสร้าง” หมายความว่า งานก่อสร้างอาคาร งานก่อสร้างสาธารณูปโภค หรือสิ่งปลูกสร้าง
อื่นใดและการซ่อมแซม ต่อเติม ปรับปรุง รื้อถอน หรือการกระทำอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกันต่ออาคาร
สาธารณูปโภค หรือสิ่งปลูกสร้างดังกล่าว รวมทั้งงานบริการที่รวมอยู่ในงานก่อสร้างนั้นด้วย แต่มูลค่าของ
งานบริการต้องไม่สูงกว่ามูลค่าของงานก่อสร้างนั้น

“อาคาร” หมายความว่า สิ่งปลูกสร้างถาวรที่บุคคลอาจเข้าอยู่หรือใช้สอยได้ เช่น อาคารที่ทำการโรงพยาบาล โรงเรียน สนามกีฬา หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่มีลักษณะทำนองเดียวกัน รวมทั้งสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยสำหรับอาคารนั้นๆ เช่น เสาธง รั้ว ท่อระบายน้ำ หอดังน้ำ ถนน ประปา ไฟฟ้า หรือสิ่งอื่นๆ ซึ่งเป็นส่วนประกอบของตัวอาคาร เช่น เครื่องปรับอากาศ ลิฟท์ หรือเครื่องเรือน

“สาธารณูปโภค” หมายความว่า งานอันเกี่ยวกับการประปา การไฟฟ้า การสื่อสาร การโทรคมนาคม การระบายน้ำ การขนส่งทางท่อ ทางน้ำ ทางบก ทางอากาศ หรือทางราง หรือการอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งดำเนินการในระดับพื้นดิน ใต้พื้นดิน หรือเหนือพื้นดิน

“งานจ้างที่ปรึกษา” หมายความว่า งานจ้างบริการจากบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล เพื่อเป็นผู้ให้คำปรึกษาหรือแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐในด้านวิศวกรรม สถาปัตยกรรม ผังเมือง กฎหมาย เศรษฐศาสตร์ การเงิน การคลัง สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สาธารณสุข ศิลปวัฒนธรรม การศึกษาวิจัย หรือด้านอื่นที่อยู่ในการกิจของรัฐหรือของหน่วยงานของรัฐ

“งานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง” หมายความว่า งานจ้างบริการจากบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลเพื่อออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

“การบริหารพัสดุ” หมายความว่า การเก็บ การบันทึก การเบิกจ่าย การยืม การตรวจสอบ การบำรุงรักษา และการจำหน่ายพัสดุ

“ราคากลาง” หมายความว่า ราคาเพื่อใช้เป็นฐานสำหรับเปรียบเทียบราคาที่ผู้ยื่นข้อเสนอได้ยื่นเสนอไว้ซึ่งสามารถจัดซื้อจัดจ้างได้จริงตามลำดับ ดังต่อไปนี้

- (๑) ราคาที่ได้มาจากการคำนวณตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการราคากลางกำหนด
- (๒) ราคาที่ได้มาจากฐานข้อมูลราคาอ้างอิงของพัสดุที่กรมบัญชีกลางจัดทำ
- (๓) ราคามาตรฐานที่สำนักงานประมาณหรือหน่วยงานกลางอื่นกำหนด
- (๔) ราคาที่ได้มาจากการสืบราคาจากท้องตลาด
- (๕) ราคาที่เคยซื้อหรือจ้างครั้งหลังสุดภายในระยะเวลาสองปีงบประมาณ
- (๖) ราคาอื่นใดตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐนั้นๆ

ในกรณีที่มีราคาตาม (๑) ให้ใช้ราคาตาม (๑) ก่อน ในกรณีที่ไม่มีราคาตาม (๑) แต่มีราคาตาม (๒) หรือ (๓) ให้ใช้ราคาตาม (๒) หรือ (๓) ก่อน โดยจะใช้ราคาใดตาม (๒) หรือ (๓) ให้คำนึงถึงประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐเป็นสำคัญ ในกรณีที่ไม่มีราคาตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้ใช้ราคาตาม (๔) (๕) หรือ (๖) โดยจะใช้ราคาใดตาม (๔) (๕) หรือ (๖) ให้คำนึงถึงประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐเป็นสำคัญ

“เงินงบประมาณ” หมายความว่า เงินงบประมาณตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย กฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือกฎหมายเกี่ยวกับการโอนงบประมาณ เงินซึ่งหน่วยงานของรัฐได้รับไว้โดยได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีให้ไม่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ หรือกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง เงินซึ่งหน่วยงานของรัฐได้รับไว้โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามกฎหมาย และเงินภาษีอากร ค่าธรรมเนียม หรือผลประโยชน์อื่นใดที่ตกเป็นรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย หรือที่ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจเรียกเก็บตามกฎหมาย และให้หมายความรวมถึงเงินกู้ เงินช่วยเหลือ และเงินอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ องค์การมหาชน องค์การอิสระ องค์การตามรัฐธรรมนูญ หน่วยธุรการของศาล มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ หน่วยงานสังกัดรัฐสภาหรือในกำกับของรัฐสภา หน่วยงานอิสระของรัฐ และหน่วยงานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้มีอำนาจให้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐ

“คณะกรรมการนโยบาย” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

“คณะกรรมการวินิจฉัย” หมายความว่า คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

“คณะกรรมการราคากลาง” หมายความว่า คณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ

“คณะกรรมการ ค.ป.ท.” หมายความว่า คณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต

“คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและระเบียบนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุโดยใช้เงินงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่าต่อการกิจของรัฐ และป้องกันปัญหาการทุจริตให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามแนวทางของพระราชบัญญัตินี้ และกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

เพื่อให้การดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ หน่วยงานของรัฐในต่างประเทศ หรือส่วนงานของหน่วยงานของรัฐที่ตั้งอยู่ในต่างประเทศ หรือหน่วยงานของรัฐอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงเกิดความยืดหยุ่นและมีความคล่องตัว หากรัฐวิสาหกิจ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐนั้นประสงค์จะจัดให้มีระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อบัญญัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุขึ้นใช้เองทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ก็ให้กระทำได้ โดยต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุตามแนวทางของพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในต่างประเทศที่หน่วยงานของรัฐหรือส่วนงานของหน่วยงานของรัฐตั้งอยู่มีกฎหมาย ธรรมเนียมปฏิบัติ หรือจารีตประเพณีแห่งท้องถิ่นของต่างประเทศนั้น เป็นการเฉพาะหรือกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อบัญญัติตามวรรคสอง จะกำหนดให้การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีคัดเลือกหรือวิธีเฉพาะเจาะจงตามมาตรา ๕๖ เป็นอย่างอื่นก็ได้

ระเบียบ ข้อบังคับ หรือข้อบัญญัติตามวรรคสองและวรรคสาม ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบาย และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๗ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่

(๑) การจัดซื้อจัดจ้างของรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวกับการพาณิชย์โดยตรง

(๒) การจัดซื้อจัดจ้างยุทธโศปกรณ์และการบริการที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ โดยวิธีรัฐบาลต่อรัฐบาลหรือโดยการจัดซื้อจัดจ้างจากต่างประเทศที่กฎหมายของประเทศนั้นกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

(๓) การจัดซื้อจัดจ้างเพื่อการวิจัยและพัฒนา เพื่อให้การให้บริการทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา หรือการจ้างที่ปรึกษา ทั้งนี้ ที่ไม่สามารถดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ได้

(๔) การจัดซื้อจัดจ้างโดยใช้เงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ สถาบันการเงินระหว่างประเทศ องค์การต่างประเทศทั้งในระดับรัฐบาลและที่มีใช้ระดับรัฐบาล มูลนิธิหรือเอกชนต่างประเทศ ที่สัญญาหรือข้อกำหนดในการให้เงินกู้หรือเงินช่วยเหลือกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

(๕) การจัดซื้อจัดจ้างโดยใช้เงินกู้หรือเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ สถาบันการเงินระหว่างประเทศ องค์การต่างประเทศทั้งในระดับรัฐบาลและที่มีใช้ระดับรัฐบาล มูลนิธิหรือเอกชนต่างประเทศ ที่สัญญาหรือข้อกำหนดในการให้เงินกู้หรือเงินช่วยเหลือกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น โดยใช้เงินกู้หรือเงินช่วยเหลือนั้นร่วมกับเงินงบประมาณ ซึ่งจำนวนเงินกู้หรือเงินช่วยเหลือที่ใช้นั้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

(๖) การจัดซื้อจัดจ้างของสถาบันอุดมศึกษาหรือสถานพยาบาลที่เป็นหน่วยงานของรัฐโดยใช้เงินบริจาครวมทั้งดอกผลของเงินบริจาค โดยไม่ใช้เงินบริจาค่นั้นร่วมกับเงินงบประมาณ

การจัดซื้อจัดจ้างตาม (๑) (๒) และ (๓) ที่ได้รับยกเว้นมิให้นำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา โดยประกาศดังกล่าว จะกำหนดให้หน่วยงานของรัฐเสนอเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างใดตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ต่อคณะกรรมการนโยบายเพื่ออนุมัติให้ได้รับยกเว้นเป็นรายการยกเว้นก็ได้

การยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่การจัดซื้อจัดจ้างใดทั้งหมด หรือแต่บางส่วนนอกเหนือจากการยกเว้นตามวรรคหนึ่ง ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามข้อเสนอของคณะกรรมการนโยบาย

กรณีตามวรรคหนึ่งและวรรคสาม ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีกฎหรือระเบียบเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุตามหลักเกณฑ์และแนวทางของพระราชบัญญัตินี้ โดยอย่างน้อยต้องมีหลักการ ตามมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง

การจัดซื้อจัดจ้างตาม (๖) นอกจากสถาบันอุดมศึกษาหรือสถานพยาบาลที่เป็นหน่วยงานของรัฐ ต้องดำเนินการตามวรรคสี่แล้ว ให้สถาบันอุดมศึกษาหรือสถานพยาบาลที่เป็นหน่วยงานของรัฐนั้น รายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการนโยบายตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

มาตรา ๔ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐต้องก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานของรัฐ และต้องสอดคล้องกับหลักการ ดังต่อไปนี้

(๑) คุ่มค่า โดยพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้างต้องมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่ตอบสนองวัตถุประสงค์ในการใช้งานของหน่วยงานของรัฐ มีราคาที่เหมาะสม และมีแผนการบริหารพัสดุที่เหมาะสมและชัดเจน

(๒) โปร่งใส โดยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุต้องกระทำโดยเปิดเผย เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการปฏิบัติต่อผู้ประกอบการทุกรายโดยเท่าเทียมกัน มีระยะเวลาที่เหมาะสม และเพียงพอต่อการยื่นข้อเสนอ มีหลักฐานการดำเนินงานชัดเจน และมีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุในทุกขั้นตอน

(๓) มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยต้องมีการวางแผนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุล่วงหน้าเพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีกำหนดเวลาที่เหมาะสม โดยมีการประเมินและเปิดเผยผลสัมฤทธิ์ของการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ

(๔) ตรวจสอบได้ โดยมีการเก็บข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุอย่างเป็นระบบ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

ให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการตามวรรคหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ หากการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามหลักการดังกล่าว แต่ไม่มีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญ หรือเกิดจากกรณีเร่งด่วน หรือมีเหตุผลหรือความจำเป็นอื่น การจัดซื้อจัดจ้างนั้นย่อมไม่เสียไป

ให้ใช้หลักการตามวรรคหนึ่งเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายคณะกรรมการวินิจฉัย คณะกรรมการราคากลาง คณะกรรมการ ค.ป.ท. และคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์โดยอนุโลม

มาตรา ๙ การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้าง ให้หน่วยงานของรัฐคำนึงถึงคุณภาพ เทคนิค และวัตถุประสงค์ของการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุนั้น และห้ามมิให้กำหนดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุให้ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง หรือของผู้ขายรายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะ เว้นแต่พัสดุที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้างตามวัตถุประสงค์นั้นมียี่ห้อเดียวหรือจะต้องใช้อะไหล่ของยี่ห้อใด ก็ให้ระบุยี่ห้อนั้นได้

มาตรา ๑๐ ภายใต้บังคับมาตรา ๖๖ ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อเสนอของผู้ยื่นข้อเสนอในส่วนที่เป็นสาระสำคัญและเป็นข้อมูลทางเทคนิคของผู้ยื่นข้อเสนอ ซึ่งอาจก่อให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างผู้ยื่นข้อเสนอด้วยกันต่อผู้ซึ่งมิได้เกี่ยวข้องกับ การจัดซื้อจัดจ้างครั้งนั้นหรือต่อผู้ยื่นข้อเสนอรายอื่น เว้นแต่เป็นการเปิดเผยข้อมูลต่อผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือการดำเนินการตามกฎหมาย

มาตรา ๑๑ ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี และประกาศเผยแพร่ในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางและของหน่วยงานของรัฐตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด และให้ปิดประกาศโดยเปิดเผย ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงานของรัฐนั้น เว้นแต่

(๑) กรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือเป็นพัสดุที่ใช้ในราชการลับ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๕๖ (๑) (ค) หรือ (ง)

(๒) กรณีที่มีวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างตามที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือมีความจำเป็นต้องใช้พัสดุโดยฉุกเฉินหรือเป็นพัสดุที่จะขายทอดตลาด ทั้งนี้ ตามมาตรา ๕๖ (๒) (ข) (ง) หรือ (ง)

(๓) กรณีที่เป็นงานจ้างที่ปรึกษาที่มีวงเงินค่าจ้างตามที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๗๐ (๓) (ข) หรือ (ง)

(๔) กรณีที่เป็นงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติตามมาตรา ๘๒ (๓)

หลักเกณฑ์ วิธีการ และรายละเอียดการจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างตามวรรคหนึ่ง และการเปลี่ยนแปลงแผน ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๒ หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีการบันทึกรายงานผลการพิจารณารายละเอียดวิธีการและขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างและจัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบข้อมูล เมื่อมีการร้องขอ

การจัดทำบันทึกรายงานผลการพิจารณา รายละเอียดวิธีการและขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง และการร้องขอเพื่อตรวจสอบบันทึกรายงานดังกล่าว ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๓ ในการจัดซื้อจัดจ้าง ผู้ที่มีหน้าที่ดำเนินการต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาในงานนั้น

ในกรณีที่ปรากฏในภายหลังว่าผู้ที่มีหน้าที่ดำเนินการตามวรรคหนึ่งเป็นผู้มีส่วนได้เสียกับผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาในขั้นตอนหนึ่งขั้นตอนใดของการจัดซื้อจัดจ้าง หรือเป็นกรรมการในคณะกรรมการการจัดซื้อจัดจ้าง แต่ไม่มีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญ การจัดซื้อจัดจ้างนั้นย่อมไม่เสียไป

มาตรา ๑๔ เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปโดยเรียบร้อยและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้ทำการจัดซื้อจัดจ้างขั้นตอนหนึ่งขั้นตอนใดผิดพลาด หรือผิดพลาดเล็กน้อยและไม่มีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญ การจัดซื้อจัดจ้างนั้นย่อมไม่เสียไป

มาตรา ๑๕ ผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างพัสดุโดยวิธีใดตามพระราชบัญญัตินี้จะเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดและภายในวงเงินเท่าใด ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๒

การมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและผู้ประกอบการในการป้องกันการทุจริต

มาตรา ๑๖ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ขั้นตอนหนึ่งขั้นตอนใดของการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐตามที่กำหนดไว้ในหมวดนี้

มาตรา ๑๗ ในการดำเนินการตามมาตรา ๑๖ คณะกรรมการ ค.ป.ท. อาจกำหนดให้มีการจัดทำข้อตกลงคุณธรรมตามโครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตามมาตรา ๑๘ ก็ได้ ทั้งนี้ การจัดซื้อจัดจ้างที่ต้องจัดทำข้อตกลงคุณธรรมดังกล่าวให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ค.ป.ท. ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา โดยอย่างน้อยให้คำนึงถึงวงเงินของการจัดซื้อจัดจ้าง มาตรการป้องกันการทุจริต การจัดซื้อจัดจ้างที่มีความเสี่ยงต่อการทุจริต และความคล่องตัวในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

คณะกรรมการ ค.ป.ท. อาจกำหนดวิธีการนอกเหนือจากวรรคหนึ่งเพื่ออำนวยความสะดวกให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐก็ได้ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการ ค.ป.ท. ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๘ ข้อตกลงคุณธรรมตามโครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ให้จัดทำเป็นข้อตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐเจ้าของโครงการและผู้ประกอบการที่จะเข้ายื่นข้อเสนอ โดยฝ่ายหน่วยงานของรัฐเจ้าของโครงการและฝ่ายผู้ประกอบการที่จะเข้ายื่นข้อเสนอต้องตกลงกันว่าจะไม่กระทำการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้าง และให้มีผู้สังเกตการณ์ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ ที่จำเป็นต่อโครงการจัดซื้อจัดจ้างนั้นๆ เข้าร่วมสังเกตการณ์ในการจัดซื้อจัดจ้างตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดของพัสดุที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้างและร่างเอกสารเชิญชวนจนถึงขั้นตอนสิ้นสุดโครงการ โดยผู้สังเกตการณ์ต้องมีความเป็นกลางและไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในโครงการการจัดซื้อจัดจ้างนั้น แล้วให้รายงานความเห็นพร้อมข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ค.ป.ท. ทราบด้วย

แนวทางและวิธีการในการดำเนินงานโครงการ แบบของข้อตกลงคุณธรรม การคัดเลือกผู้สังเกตการณ์ และการจัดทำรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ค.ป.ท. ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๙ ผู้ประกอบการที่อยู่ในประเภทหรือมีวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างตามที่คณะกรรมการ ค.ป.ท. ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา หากประสงค์จะเข้ายื่นข้อเสนอกับหน่วยงานของรัฐในการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องจัดให้มีนโยบายในการป้องกันการทุจริต และมีแนวทางป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างที่เหมาะสม

มาตรฐานขั้นต่ำของนโยบายและแนวทางป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างที่ผู้ประกอบการต้องจัดให้มีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการ ค.ป.ท. ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๓

คณะกรรมการ

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

มาตรา ๒๐ ให้มีคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังหรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณการสูงสุด อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากสภาวิศวกร สมาสถาปนิก สมาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย แห่งละหนึ่งคน ในส่วนที่เหลือให้แต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ด้านวิศวกรรม สถาปัตยกรรม การเงิน การคลัง การบริหารจัดการ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบาย

ให้อธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ข้าราชการของกรมบัญชีกลาง ซึ่งอธิบดีกรมบัญชีกลางมอบหมายจำนวนสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๑ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เป็นข้าราชการการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง

(๗) ไม่มีส่วนได้เสียหรือมีผลประโยชน์ขัดแย้งโดยตรงกับการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งกรรมการ

มาตรา ๒๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใหม่ ภายในหกสิบวัน ในระหว่างที่ยังมิได้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๒๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๑

(๔) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะหย่อนความสามารถ บกพร่องหรือทุจริตต่อหน้าที่ หรือมีความประพฤติเสื่อมเสีย

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระหรือมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่แต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้น หรือแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งนั้นดำรงตำแหน่งได้เท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่แต่งตั้งไว้แล้วนั้น ทั้งนี้ ในกรณีการแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หากวาระที่เหลืออยู่ไม่ถึงเก้าสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการนโยบายประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคสอง

มาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการนโยบายมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(๓) กำกับดูแลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามแนวทางของพระราชบัญญัตินี้

(๔) วินิจฉัยความเป็นโมฆะของสัญญาหรือข้อตกลงตามมาตรา ๑๐๔ รวมทั้งตีความและวินิจฉัยปัญหาข้อหาหรือเกี่ยวกับประกาศที่คณะกรรมการนโยบายออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

(๕) กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานและจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่

(๖) กำหนดแนวทาง วิธีปฏิบัติ แบบหรือตัวอย่าง เกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

(๗) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการนโยบายอาจเชิญเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง หรือบุคคลอื่นใดมาแสดงความคิดเห็น ชี้แจง หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาได้

ผลการดำเนินการตาม (๔) (๕) (๖) และ (๗) ให้ประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด

มาตรา ๒๕ การประชุมคณะกรรมการนโยบาย ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการซึ่งมาประชุมคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในเรื่องซึ่งที่ประชุมพิจารณา ห้ามให้เข้าร่วมประชุมหรือมีมติในเรื่องนั้น ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าประธานกรรมการ หรือกรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียโดยตรงหรือโดยอ้อมในเรื่องซึ่งที่ประชุมพิจารณาหรือไม่ ให้ที่ประชุมพิจารณาตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด ซึ่งในระหว่างที่ประชุมพิจารณาเรื่องดังกล่าว ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ใดเมื่อได้ชี้แจงและตอบข้อซักถามแล้วจะต้องออกจากที่ประชุม และให้ถือว่าคณะกรรมการนโยบายประกอบไปด้วยประธานกรรมการและกรรมการทุกคน แล้วแต่กรณี ที่ไม่ใช่ผู้ต้องออกจากที่ประชุมเพราะเหตุดังกล่าว

มาตรา ๒๖ คณะกรรมการนโยบายมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำการใดๆ แทนได้ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

มาตรา ๒๗ ให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิบดีกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเจ็ดคนซึ่งปลัดกระทรวงการคลังแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ด้านวิศวกรรม สถาปัตยกรรม การเงิน การคลัง การบริหารจัดการ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการวินิจฉัย

ให้อธิบดีกรมบัญชีกลางมอบหมายข้าราชการของกรมบัญชีกลางคนหนึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการ และอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๒๘ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ มาใช้บังคับกับกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในส่วนที่ ๒ ของหมวด ๓ คณะกรรมการ โดยอนุโลม

มาตรา ๒๙ ให้คณะกรรมการวินิจฉัยมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุต่อคณะกรรมการนโยบาย

(๒) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ติดตามและวินิจฉัยปัญหาข้อหาหรือเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือระเบียบที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

(๔) ยกเว้นหรือผ่อนผันการไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงหรือระเบียบที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

(๕) เสนอความเห็นต่อปลัดกระทรวงการคลังในการพิจารณาสั่งให้ผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาเป็นผู้ทำงาน และการเพิกถอนรายชื่อผู้ทำงาน รวมทั้งเสนอความเห็นต่อปลัดกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีในการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษให้ผู้ทำงาน

(๖) จัดทำรายงานเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุเสนอคณะกรรมการนโยบายอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการนโยบายรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ผลการดำเนินการตาม (๒) (๓) (๔) และ (๖) ให้ประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด

การตีความและวินิจฉัยปัญหาข้อหาหรือตาม (๓) ถ้าหน่วยงานของรัฐมีข้อหาหรือตามมาตรา ๘ มาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการวินิจฉัยพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับข้อหาหรือ และให้คณะกรรมการวินิจฉัยมีอำนาจสั่งระงับการจัดซื้อจัดจ้างไว้ก่อนได้หากเห็นสมควร เว้นแต่หน่วยงานของรัฐจะได้ลงนามในสัญญาจัดซื้อจัดจ้างแล้ว

ในกรณีที่คณะกรรมการวินิจฉัยได้มีคำวินิจฉัยตามวรรคสามว่าการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ มาตรา ๑๓ หรือมาตรา ๑๔ มีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญ ให้คณะกรรมการวินิจฉัยมีอำนาจสั่งยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้างนั้น เว้นแต่หน่วยงานของรัฐจะได้ลงนามในสัญญาจัดซื้อจัดจ้างแล้ว

มาตรา ๓๐ คณะกรรมการวินิจฉัยมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำการใดๆ แทนได้

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการวินิจฉัยและคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๓๑ คณะกรรมการวินิจฉัยมีอำนาจเรียกให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลอื่นใดมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาได้

ส่วนที่ ๓

คณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ

มาตรา ๓๒ ให้มีคณะกรรมการราคากลางและขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ ประกอบด้วย

(๑) อธิบดีกรมบัญชีกลาง เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ผู้แทนกระทรวงกลาโหม ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงานประกันสังคม ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ผู้แทนกรมชลประทาน ผู้แทนกรมทางหลวง ผู้แทนกรมทางหลวงชนบท ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง และผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคนแต่ไม่เกินสิบเจ็ดคน ซึ่งปลัดกระทรวงการคลัง แต่งตั้งจากสภาวิศวกร สภาสถาปนิก สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยแห่งละหนึ่งคน ในส่วนที่เหลือให้แต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ในด้านพัสดุ หรือด้านอื่นอันเป็นประโยชน์ต่องานของคณะกรรมการราคากลาง

ให้อธิบดีกรมบัญชีกลางมอบหมายข้าราชการของกรมบัญชีกลางคนหนึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการ และอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๓๓ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ มาใช้บังคับกับ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในส่วนที่ ๓ ของหมวด ๓ คณะกรรมการ โดยอนุโลม

มาตรา ๓๔ ให้คณะกรรมการราคากลางมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลาง
- (๒) กำกับดูแลการกำหนดราคากลางให้เป็นไปตามแนวทางของพระราชบัญญัตินี้
- (๓) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลาง
- (๔) ศึกษาและวินิจฉัยปัญหาข้อหาหรือเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลาง
- (๕) ยกเว้นหรือผ่อนผันกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามรายละเอียดของหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลางตาม (๑)
- (๖) พิจารณาข้อร้องเรียนกรณีเห็นว่าหน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลาง
- (๗) ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการที่มีสิทธิเป็นผู้ยื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐ
- (๘) จัดทำรายงานเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการกำหนดราคากลางของหน่วยงานของรัฐ และการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการที่มีสิทธิเป็นผู้ยื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐเสนอคณะกรรมการนโยบายอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
- (๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการนโยบายรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ผลการดำเนินการตาม (๑) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ให้ประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด

ประกาศตาม (๑) และ (๗) ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๕ คณะกรรมการราคากลางต้องพิจารณาบทวนหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลางอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

เมื่อได้บทวนหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลางตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางและประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย

มาตรา ๓๖ คณะกรรมการราคากลางมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำการใดๆ แทนได้ ทั้งนี้ ให้แต่งตั้งตามความเชี่ยวชาญในแต่ละประเภทของพัสดุ เช่น งานก่อสร้าง ยาและเวชภัณฑ์ หรือพัสดุที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการราคากลางและคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๔

คณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต

มาตรา ๓๗ ให้มีคณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต ประกอบด้วย

- (๑) ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ
- (๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิบดีกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานประมาณ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งปลัดกระทรวงการคลัง แต่งตั้งจากองค์กรเอกชนที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการต่อต้านการทุจริตหรือส่งเสริมด้านคุณธรรม และจริยธรรม ทั้งนี้ องค์กรเอกชนดังกล่าวต้องเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทยที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับ และได้ดำเนินงานมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี

ให้อธิบดีกรมบัญชีกลางมอบหมายข้าราชการของกรมบัญชีกลางคนหนึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการ และอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๓๘ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ มาใช้บังคับกับ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในส่วนที่ ๔ ของหมวด ๓ คณะกรรมการ โดยอนุโลม

มาตรา ๓๙ ให้คณะกรรมการ ค.ป.ท. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดแนวทางและวิธีการในการดำเนินงานโครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริต ในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

(๒) กำหนดแบบของข้อตกลงคุณธรรมและแบบรายงานของผู้สังเกตการณ์

(๓) คัดเลือกโครงการการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อเข้าร่วมโครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริต ในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

(๔) คัดเลือกผู้สังเกตการณ์เพื่อเข้าร่วมโครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อ จัดจ้างภาครัฐ

(๕) ศึกษาและวินิจฉัยปัญหาข้อหาหรือเกี่ยวกับแนวทางและวิธีการในการดำเนินงาน โครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตาม (๑)

(๖) ยกเว้นหรือผ่อนผันกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามรายละเอียดของแนวทางและวิธีการ ในการดำเนินงานโครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตาม (๑)

(๗) พิจารณาข้อร้องเรียนกรณีเห็นว่าหน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวทาง และวิธีการในการดำเนินงานโครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐตาม (๑)

(๘) จัดทำรายงานผลการประเมินโครงการการจัดซื้อจัดจ้างที่เข้าร่วมโครงการความร่วมมือ ป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐเสนอคณะกรรมการนโยบายอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ผลการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง ตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด

มาตรา ๔๐ คณะกรรมการ ค.ป.ท. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำการใดๆ แทนได้

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการ ค.ป.ท. และ คณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๕

คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน

มาตรา ๔๑ ให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิบดีกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ และผู้แทน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินเจ็ดคน ซึ่งปลัดกระทรวงการคลัง แต่งตั้งจากสภาวิศวกร สภาสถาปนิก สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย แห่งละหนึ่งคน ในส่วนที่เหลือให้แต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ด้านวิศวกรรม สถาปัตยกรรม การเงิน การคลัง การบริหารจัดการ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์

ให้อธิบดีกรมบัญชีกลางมอบหมายข้าราชการของกรมบัญชีกลางคนหนึ่งเป็นกรรมการและ เลขานุการ และอีกสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๔๒ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ มาใช้บังคับกับ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในส่วนที่ ๕ ของหมวด ๓ คณะกรรมการ โดยอนุโลม

มาตรา ๔๓ ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๑๙

(๒) พิจารณาข้อร้องเรียนกรณีเห็นว่าหน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามแนวทาง ของพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือระเบียบที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

(๓) จัดทำรายงานเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการพิจารณาอุทธรณ์และ ข้อร้องเรียนเสนอคณะกรรมการนโยบายอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการนโยบาย รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ผลการดำเนินการตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้ประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศของ กรมบัญชีกลางตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด

การยื่นข้อร้องเรียนและการพิจารณาข้อร้องเรียนตาม (๒) ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรี กำหนด

ในกรณีที่พิจารณาข้อร้องเรียนตาม (๒) แล้วรับฟังได้ว่าหน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติตาม พระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือระเบียบที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการ พิจารณาอุทธรณ์มีอำนาจสั่งระงับการจัดซื้อจัดจ้างไว้ก่อนได้ เว้นแต่จะได้ลงนามในสัญญาจัดซื้อจัดจ้างแล้ว

ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์กระทำการตามหน้าที่โดยสุจริต ย่อมได้รับการ ค้ำจุนคุ้มครองไม่ต้องรับผิดชอบทั้งทางแพ่ง ทางอาญา หรือทางปกครอง

มาตรา ๔๔ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำการใดๆ แทนได้

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ และคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๔๓ วรรคห้า มาใช้บังคับกับการกระทำการตามหน้าที่ ของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๔๕ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีอำนาจเรียกให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง หรือ บุคคลอื่นใดมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาได้

หมวด ๔

องค์กรสนับสนุนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

มาตรา ๔๖ ให้กรมบัญชีกลางมีหน้าที่ในการดูแลและพัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้างผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ และการประกาศเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง เพื่อให้สาธารณชนสามารถเข้าตรวจสอบได้

มาตรา ๔๗ ให้กรมบัญชีกลางมีหน้าที่จัดทำฐานข้อมูลราคาอ้างอิงของพัสดุเพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุนั้น และให้เผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง

การกำหนดราคาอ้างอิงของพัสดุต้องคำนึงถึงราคาตลาดของพัสดุนั้น และการกำหนดราคาอ้างอิงของพัสดุอย่างเดียวกันจะไม่ใช้ราคาเดียวกันทั่วประเทศก็ได้

กรมบัญชีกลางต้องปรับปรุงฐานข้อมูลตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยปีละสองครั้ง

มาตรา ๔๘ ให้กรมบัญชีกลางมีหน้าที่รวบรวม วิเคราะห์ และประเมินผลการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ และจัดทำรายงานเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการพร้อมข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐเสนอคณะกรรมการนโยบายอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้หน่วยงานของรัฐส่งรายงานผลการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ต่อกรมบัญชีกลาง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

รายงานตามวรรคหนึ่ง เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง

มาตรา ๔๙ ให้กรมบัญชีกลางมีหน้าที่ในการกำหนดและจัดให้มีหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเจ้าหน้าที่ให้มีความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐตามหลักวิชาชีพและตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ กรมบัญชีกลางจะดำเนินการเองหรือจะดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่นหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องก็ได้

ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งผ่านการฝึกอบรมตามวรรคหนึ่งและได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุมีสิทธิได้รับเงินเพิ่มหรือเงินอื่นทำนองเดียวกัน ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการชำระค่าตอบแทนให้เจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุเป็นตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนและในการกำหนดให้ได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษให้คำนึงถึงภาระหน้าที่และคุณภาพของงาน โดยเปรียบเทียบกับผู้ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษด้วย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

(๒) ในกรณีที่มิใช่ข้าราชการพลเรือน ให้เจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุเป็นตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่นั้นสังกัดอยู่และมีสิทธิได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรือเป็นตำแหน่งที่มีสิทธิได้รับเงินอื่นทำนองเดียวกันตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่นั้นสังกัดอยู่ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ในการกำหนดให้ได้รับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษหรือเงินอื่นทำนองเดียวกันให้เปรียบเทียบกับเงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษหรือเงินอื่นทำนองเดียวกันของหน่วยงานของรัฐประเภทเดียวกัน

มาตรา ๕๐ ให้กรมบัญชีกลางมีหน้าที่ปฏิบัติงานธุรการ งานประชุม งานวิชาการ การศึกษาหาข้อมูล และกิจการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้แก่คณะกรรมการนโยบาย คณะกรรมการวินิจฉัย คณะกรรมการราคากลาง คณะกรรมการ ค.ป.ท. คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ และคณะอนุกรรมการที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการดังกล่าว รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๕ การขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ

มาตรา ๕๑ ให้คณะกรรมการราคากลางมีอำนาจประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ให้งานก่อสร้างในสาขาใด เป็นงานก่อสร้างที่ผู้ประกอบการงานก่อสร้างในสาขานั้นจะเข้าร่วมเป็นผู้ยื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐได้ ผู้ประกอบการงานก่อสร้างในสาขานั้นต้องเป็นผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมบัญชีกลาง

คณะกรรมการราคากลางอาจประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ให้งานก่อสร้างในสาขาใด ที่ผู้ประกอบการงานก่อสร้างในสาขานั้นต้องขึ้นทะเบียนไว้กับกรมบัญชีกลางตามวรรคหนึ่ง ต้องใช้เงินงบประมาณในวงเงินเท่าใดหรือต้องใช้ผู้ประกอบการวิชาชีพในสาขาใดด้วยก็ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการงานก่อสร้างที่จะเข้าร่วมเป็นผู้ยื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการราคากลางประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการงานก่อสร้างทุกรายมีสิทธิขอขึ้นทะเบียนได้ตลอดเวลา

มาตรา ๕๒ ในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการราคากลางอาจประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ให้ผู้ประกอบการพัสดุนั้นนอกเหนือจากผู้ประกอบการงานก่อสร้าง เป็นผู้ประกอบการที่จะเข้าร่วมเป็นผู้ยื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐได้ ผู้ประกอบการนั้นต้องเป็นผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมบัญชีกลางก็ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการพัสดุนั้นที่จะเข้าร่วมเป็นผู้ยื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการราคากลางประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการทุกรายมีสิทธิขอขึ้นทะเบียนได้ตลอดเวลา

มาตรา ๕๓ ให้กรมบัญชีกลางประกาศรายชื่อผู้ประกอบการงานก่อสร้างตามมาตรา ๕๑ และผู้ประกอบการพัสดุนั้นตามมาตรา ๕๒ ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้วในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง และให้ปรับปรุงความถูกต้องของข้อมูลให้เป็นปัจจุบันทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูล

ในกรณีที่กรมบัญชีกลางได้ขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการงานก่อสร้างและผู้ประกอบการพัสดุนั้นตามวรรคหนึ่งไว้แล้ว หน่วยงานของรัฐไม่ต้องจัดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการประเภทนั้นอีก และให้หน่วยงานของรัฐกำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิเข้ายื่นข้อเสนอตามมาตรา ๕๑ หรือมาตรา ๕๒ ในประกาศเชิญชวนให้เข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐนั้นด้วย

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ประกอบการที่มีสิทธิขอขึ้นทะเบียน การตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามหรือการตรวจติดตาม การเพิกถอนรายชื่อออกจากทะเบียน และอัตราค่าธรรมเนียมการขอขึ้นทะเบียน รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ในกรณีที่กรมบัญชีกลางไม่ขึ้นทะเบียนให้ผู้ประกอบการ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๖ การจัดซื้อจัดจ้าง

มาตรา ๕๔ บทบัญญัติในหมวดนี้ให้ใช้บังคับการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ยกเว้นงานจ้างที่ปรึกษา และงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

มาตรา ๕๕ การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุอาจกระทำได้โดยวิธี ดังต่อไปนี้

(๑) วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป ได้แก่ การที่หน่วยงานของรัฐเชิญชวนผู้ประกอบการทั่วไปที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐกำหนดให้เข้ายื่นข้อเสนอ

(๒) วิธีคัดเลือก ได้แก่ การที่หน่วยงานของรัฐเชิญชวนเฉพาะผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐกำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามรายให้เข้ายื่นข้อเสนอ เว้นแต่ในงานนั้นมีผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดน้อยกว่าสามราย

(๓) วิธีเฉพาะเจาะจง ได้แก่ การที่หน่วยงานของรัฐเชิญชวนผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐกำหนดรายใดรายหนึ่งให้เข้ายื่นข้อเสนอ หรือให้เข้ามาเจรจาต่อรองราคา รวมทั้งการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุกับผู้ประกอบการโดยตรงในวงเงินเล็กน้อยตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๙๖ วรรคสอง

มาตรา ๕๖ การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ให้หน่วยงานของรัฐเลือกใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปก่อน เว้นแต่

(๑) กรณีดังต่อไปนี้ ให้ใช้วิธีคัดเลือก

(ก) ใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปแล้ว แต่ไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอ หรือข้อเสนอณ์ไม่ได้รับการคัดเลือก

(ข) พัส্তুที่ต้องการจัดซื้อจัดจ้างมีคุณลักษณะเฉพาะเป็นพิเศษหรือซับซ้อนหรือต้องผลิต จำหน่าย ก่อสร้าง หรือให้บริการโดยผู้ประกอบการที่มีฝีมือโดยเฉพาะ หรือมีความชำนาญเป็นพิเศษ หรือมีทักษะสูง และผู้ประกอบการนั้นมีจำนวนจำกัด

(ค) มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องใช้พัสดุนั้นอันเนื่องมาจากเหตุการณ์ที่ไม่อาจคาดหมายได้ ซึ่งหากใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปจะทำให้ไม่ทันต่อความต้องการใช้พัสดุ

(ง) เป็นพัสดุที่โดยลักษณะของการใช้งาน หรือมีข้อจำกัดทางเทคนิคที่จำเป็นต้องระบุยี่ห้อเป็นการเฉพาะ

(จ) เป็นพัสดุที่จำเป็นต้องซื้อโดยตรงจากต่างประเทศ หรือดำเนินการโดยผ่านองค์การระหว่างประเทศ

(ฉ) เป็นพัสดุที่ใช้ในราชการลับ หรือเป็นงานที่ต้องปกปิดเป็นความลับของหน่วยงานของรัฐ หรือที่เกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ

(ช) เป็นงานจ้างซ่อมพัสดุที่จำเป็นต้องถอดตรวจ ให้ทราบความชำรุดเสียหายเสียก่อน จึงจะประมาณค่าซ่อมได้ เช่น งานจ้างซ่อมเครื่องจักร เครื่องมือกล เครื่องยนต์ เครื่องไฟฟ้า หรือเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์

(ซ) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๒) กรณีดังต่อไปนี้ ให้ใช้วิธีเฉพาะเจาะจง

(ก) ใช้ทั้งวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปและวิธีคัดเลือก หรือใช้วิธีคัดเลือกแล้วแต่ไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอ หรือข้อเสนอณ์ไม่ได้รับการคัดเลือก

(ข) การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีการผลิต จำหน่าย ก่อสร้าง หรือให้บริการทั่วไป และมีวงเงินในการจัดซื้อจัดจ้างครั้งหนึ่งไม่เกินวงเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(ค) การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีผู้ประกอบการซึ่งมีคุณสมบัติโดยตรงเพียงรายเดียว หรือการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุจากผู้ประกอบการซึ่งเป็นตัวแทนจำหน่ายหรือตัวแทนผู้ให้บริการโดยชอบด้วยกฎหมายเพียงรายเดียวในประเทศไทยและไม่มีพัสดุนั้นที่จะใช้ทดแทนได้

(ง) มีความจำเป็นต้องใช้พัสดุนั้นโดยฉุกเฉิน เนื่องจากเกิดอุบัติเหตุหรือภัยธรรมชาติ หรือเกิดโรคติดต่ออันตรายตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อ และการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป หรือวิธีคัดเลือกอาจก่อให้เกิดความล่าช้าและอาจทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

(จ) พสดุที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้างเป็นพัสดุที่เกี่ยวข้องกับพัสดุที่ได้ทำการจัดซื้อจัดจ้างไว้ก่อนแล้ว และมีความจำเป็นต้องทำการจัดซื้อจัดจ้างเพิ่มเติมเพื่อความสมบูรณ์หรือต่อเนื่องในการใช้พัสดุนั้น โดยมูลค่าของพัสดุที่ทำการจัดซื้อจัดจ้างเพิ่มเติมจะต้องไม่สูงกว่าพัสดุที่ได้ทำการจัดซื้อจัดจ้างไว้ก่อนแล้ว

(ฉ) เป็นพัสดุที่จะขายทอดตลาดโดยหน่วยงานของรัฐ องค์การระหว่างประเทศ หรือหน่วยงานของต่างประเทศ

(ช) เป็นพัสดุที่เป็นที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างซึ่งจำเป็นต้องซื้อเฉพาะแห่ง

(ซ) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

รัฐมนตรีอาจออกกฎกระทรวงตาม (๑) (ข) หรือ (๒) (ข) ให้เป็นพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุนตามมาตรา ๖๕ (๔) ก็ได้ หากรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงตาม (๒) (ข) เป็นพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุนตามมาตรา ๖๕ (๔) แล้ว เมื่อหน่วยงานของรัฐจะทำการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุนั้น ให้ใช้วิธีเฉพาะเจาะจงตาม (๒) (ข) ก่อน

ในกรณีหน่วยงานของรัฐในต่างประเทศหรือมีกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติในต่างประเทศจะทำการจัดซื้อจัดจ้างโดยใช้วิธีคัดเลือกหรือวิธีเฉพาะเจาะจง โดยไม่ใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปก่อนก็ได้

รัฐมนตรีอาจออกระเบียบเพื่อกำหนดรายละเอียดอื่นของการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุตามวรรคหนึ่งเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการ

มาตรา ๕๓ รายละเอียดของวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุในหมวดนี้ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๕๔ เพื่อประโยชน์ของภาครัฐโดยรวม หน่วยงานของรัฐแห่งหนึ่งแห่งใดอาจทำการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุให้กับหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นๆ ก็ได้ ตามกรอบข้อตกลงระหว่างหน่วยงานของรัฐผู้ทำการจัดซื้อจัดจ้างกับคู่สัญญา

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าและวัตถุประสงค์ในการใช้งานเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๕๕ เพื่อประโยชน์ในการจัดทำร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดของพัสดุที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้างและร่างเอกสารเชิญชวน ก่อนทำการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุด้วยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป หน่วยงานของรัฐอาจจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดของพัสดุที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้างและร่างเอกสารเชิญชวนจากผู้ประกอบการก่อนก็ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็นร่างขอบเขตของงานหรือรายละเอียดของพัสดุที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้างและร่างเอกสารเชิญชวน เพื่อนำไปใช้เป็นเอกสารเชิญชวน ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๖๐ ก่อนดำเนินการจัดจ้างงานก่อสร้างตามวิธีการตามมาตรา ๕๕ หน่วยงานของรัฐ ต้องจัดให้มีแบบรูปารายการงานก่อสร้างซึ่งหน่วยงานของรัฐจะดำเนินการจัดทำเอง หรือดำเนินการจัดจ้าง ตามหมวด ๘ งานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง ก็ได้

ในกรณีที่ต้องมีการจ้างออกแบบรวมก่อสร้างซึ่งไม่อาจจัดให้มีแบบรูปารายการงานก่อสร้าง ตามวรรคหนึ่งได้ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่ง โดยกรณีใดที่จะจ้างออกแบบรวมก่อสร้าง ต้องพิจารณาความเหมาะสมของโครงการและวงเงินด้วย ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการจ้างออกแบบรวม ก่อสร้าง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๖๑ ในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุแต่ละครั้ง ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งผู้รับผิดชอบการจัดซื้อ จัดจ้างนั้น ซึ่งจะกระทำโดยคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างหรือเจ้าหน้าที่คนใดคนหนึ่งก็ได้

องค์ประกอบและองค์ประชุมซึ่งกระทำโดยคณะกรรมการ และหน้าที่ของผู้รับผิดชอบการจัดซื้อ จัดจ้างตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

ค่าตอบแทนผู้รับผิดชอบการจัดซื้อจัดจ้างตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลัง กำหนด

มาตรา ๖๒ การจัดซื้อจัดจ้างตามวิธีการตามมาตรา ๕๕ (๑) ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำประกาศ และเอกสารเชิญชวนให้ทราบเป็นการทั่วไปว่าหน่วยงานของรัฐจะดำเนินการในการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุใด วัน เวลา สถานที่ยื่นข้อเสนอ และเงื่อนไขอื่นๆ

ประกาศและเอกสารเชิญชวนตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศเผยแพร่ในระบบเครือข่ายสารสนเทศ ของกรมบัญชีกลางและของหน่วยงานของรัฐตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด และให้ปิดประกาศโดย เปิดเผย ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงานของรัฐนั้น ในการนี้ หน่วยงานของรัฐจะเผยแพร่ประกาศและ เอกสารเชิญชวนดังกล่าวโดยวิธีการอื่นด้วยก็ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และรายละเอียดการจัดทำประกาศและเอกสารเชิญชวน รวมทั้งระยะเวลา การประกาศเชิญชวน ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

การจัดซื้อจัดจ้างตามวิธีการตามมาตรา ๕๕ (๒) หรือ (๓) ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำหนังสือ เชิญชวนให้ผู้ประกอบการเข้ายื่นข้อเสนอ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๖๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๖๒ ให้หน่วยงานของรัฐประกาศรายละเอียดข้อมูลราคากลาง และการคำนวณราคากลางในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางตามวิธีการที่กรมบัญชีกลาง กำหนด

มาตรา ๖๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ ผู้ที่จะเข้ายื่นข้อเสนอในการจัดซื้อ จัดจ้างของหน่วยงานของรัฐ อย่างน้อยต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีความสามารถตามกฎหมาย
- (๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๓) ไม่อยู่ระหว่างเลิกกิจการ
- (๔) ไม่เป็นบุคคลซึ่งอยู่ระหว่างถูกระงับการยื่นข้อเสนอหรือทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ

ตามมาตรา ๑๐๖ วรรคสาม

- (๕) ไม่เป็นบุคคลซึ่งถูกแจ้งเวียนชื่อให้เป็นผู้ทำงานของหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๐๙

(๖) คุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนดใน ราชกิจจานุเบกษา

ให้หน่วยงานของรัฐกำหนดเป็นเงื่อนไขในประกาศและเอกสารเชิญชวนว่าผู้ที่จะเข้ายื่นข้อเสนอ ต้องแสดงหลักฐานถึงขีดความสามารถและความพร้อมที่ตนมีอยู่ในวันยื่นข้อเสนอด้วย

มาตรา ๖๕ ในการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอโดยวิธีตามมาตรา ๕๕ (๑) หรือ (๒) ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการโดยพิจารณาถึงประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐ และวัตถุประสงค์ของการใช้งานเป็นสำคัญ โดยให้คำนึงถึงเกณฑ์ราคาและพิจารณาเกณฑ์อื่นประกอบด้วย ดังต่อไปนี้

- (๑) ต้นทุนของพัสดุนั้นตลอดอายุการใช้งาน
- (๒) มาตรฐานของสินค้าหรือบริการ
- (๓) บริการหลังการขาย
- (๔) พัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน
- (๕) การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประกอบการ
- (๖) ข้อเสนอด้านเทคนิคหรือข้อเสนออื่น ในกรณีที่กำหนดให้มีการยื่นข้อเสนอด้านเทคนิคหรือข้อเสนออื่นก่อนตามวรรคหก

(๓) เกณฑ์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

พัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุนตาม (๔) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งอย่างน้อยต้องส่งเสริมหรือสนับสนุนพัสดุที่สร้างนวัตกรรมหรือพัสดุที่อนุรักษ์พลังงานหรือสิ่งแวดล้อม

ให้รัฐมนตรีหรือกระเป๋ายกกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอตามวรรคหนึ่ง ซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดให้หน่วยงานของรัฐเลือกใช้เกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่งหรือหลายเกณฑ์ก็ได้ ประกอบกับเกณฑ์ราคา และต้องกำหนดน้ำหนักของแต่ละเกณฑ์ให้ชัดเจน แต่หากหน่วยงานของรัฐไม่อาจเลือกใช้เกณฑ์อื่นประกอบและจำเป็นต้องใช้เกณฑ์เดียวในการพิจารณาคัดเลือก ให้ใช้เกณฑ์ราคา รวมทั้งการให้คะแนนพร้อมด้วยเหตุผลของการให้คะแนนในแต่ละเกณฑ์ ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่สามารถออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอของพัสดุทุกประเภทได้ จะกำหนดกรณีตัวอย่างของพัสดุประเภทหนึ่งประเภทใดเพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอของพัสดุอื่นๆ ก็ได้

เมื่อพิจารณาข้อเสนอประกอบกับเกณฑ์ที่หน่วยงานของรัฐใช้ในการพิจารณาแล้ว การพิจารณาเลือกข้อเสนอให้จัดเรียงลำดับตามคะแนน ข้อเสนอใดที่มีคะแนนสูงสุดให้หน่วยงานของรัฐเลือกข้อเสนอของผู้ยื่นข้อเสนอรายนั้นและให้บันทึกผลการพิจารณาดังกล่าวด้วย

ให้หน่วยงานของรัฐประกาศเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาคัดเลือกและน้ำหนักของแต่ละเกณฑ์ไว้ในประกาศเชิญชวนหรือหนังสือเชิญชวน แล้วแต่กรณี ด้วย

ในกรณีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่มีลักษณะที่จะต้องคำนึงถึงเทคโนโลยีของพัสดุ หรือคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอ หรือกรณีอื่นที่ทำให้มีปัญหาในการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอตามวรรคหนึ่ง หน่วยงานของรัฐอาจกำหนดให้มีการยื่นข้อเสนอด้านเทคนิคหรือข้อเสนออื่นก่อนการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอตามวรรคหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๖๖ ให้หน่วยงานของรัฐประกาศผลผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือกและเหตุผลสนับสนุนในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางและของหน่วยงานของรัฐตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด และให้ปิดประกาศโดยเปิดเผย ณ สถานที่ปิดประกาศของหน่วยงานของรัฐนั้น

การลงนามในสัญญาจัดซื้อจัดจ้างจะกระทำได้ต่อเมื่อล่วงพ้นระยะเวลาอุทธรณ์และไม่มีผู้ใดอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๑๗ หรือในกรณีที่มีการอุทธรณ์ เมื่อหน่วยงานของรัฐได้รับแจ้งจากคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้ทำการจัดซื้อจัดจ้างต่อไปได้ เว้นแต่การจัดซื้อจัดจ้างที่มีความจำเป็นเร่งด่วนตามมาตรา ๕๖ (๑) (ค) หรือการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง หรือการจัดซื้อจัดจ้างที่มีวงเงินเล็กน้อยตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๙๖ วรรคสอง

มาตรา ๖๗ ก่อนลงนามในสัญญา หน่วยงานของรัฐอาจประกาศยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้างที่ได้ดำเนินการไปแล้วได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) หน่วยงานของรัฐนั้นไม่ได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณที่จะใช้ในการจัดซื้อจัดจ้าง หรือเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้างนั้นต่อไป

(๒) มีการกระทำที่เข้าลักษณะผู้ยื่นข้อเสนอที่ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือที่ได้รับการคัดเลือก มีผลประโยชน์ร่วมกัน หรือมีส่วนได้เสียกับผู้ยื่นข้อเสนอรายอื่น หรือขัดขวางการแข่งขันอย่างเป็นธรรม หรือสมยอมกันกับผู้ยื่นข้อเสนอรายอื่นหรือเจ้าหน้าที่ในการเสนอราคา หรือถือว่ากระทำการทุจริตอื่นใดในการเสนอราคา ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

(๓) การทำการจัดซื้อจัดจ้างต่อไปอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐหรือกระทบต่อประโยชน์สาธารณะ

(๔) กรณีอื่นในทำนองเดียวกับ (๑) (๒) หรือ (๓) ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้างตามวรรคหนึ่งเป็นเอกสิทธิ์ของหน่วยงานของรัฐ ผู้ยื่นข้อเสนอในการจัดซื้อจัดจ้างที่ถูกยกเลิกนั้นจะเรียกร้องค่าเสียหายใดๆ จากหน่วยงานของรัฐไม่ได้

เมื่อมีการยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้าง ให้หน่วยงานของรัฐแจ้งให้ผู้ประกอบการซึ่งมารับหรือซื้อเอกสารเชิญชวนทุกรายทราบถึงเหตุผลที่ต้องยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้างครั้งนั้น

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ยื่นข้อเสนอตั้งแต่สองรายขึ้นไป มิให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐนั้น มีผลประโยชน์ร่วมกันหรือมีส่วนได้เสียกับหน่วยงานของรัฐอื่นตาม (๒)

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางและของหน่วยงานของรัฐตามวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด และให้ปิดประกาศโดยเปิดเผย ณ สถานที่ที่ปิดประกาศของหน่วยงานของรัฐนั้น ในการนี้ หน่วยงานของรัฐจะเผยแพร่ประกาศดังกล่าวโดยวิธีการอื่นด้วยก็ได้

มาตรา ๖๘ รายละเอียดวิธีการและขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่ไม่ได้บัญญัติไว้ในหมวดนี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๓/ งานจ้างที่ปรึกษา

มาตรา ๖๙ งานจ้างที่ปรึกษาอาจกระทำได้โดยวิธี ดังต่อไปนี้

(๑) วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป ได้แก่ การที่หน่วยงานของรัฐเชิญชวนที่ปรึกษาทั่วไปที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐกำหนดให้เข้ายื่นข้อเสนอ

(๒) วิธีคัดเลือก ได้แก่ การที่หน่วยงานของรัฐเชิญชวนเฉพาะที่ปรึกษาที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐกำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามรายให้เข้ายื่นข้อเสนอ เว้นแต่ในงานนั้นมีที่ปรึกษาที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดน้อยกว่าสามราย

(๓) วิธีเฉพาะเจาะจง ได้แก่ การที่หน่วยงานของรัฐเชิญชวนที่ปรึกษาที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐกำหนดรายใดรายหนึ่งให้เข้ายื่นข้อเสนอ หรือให้เข้ามาเจรจาต่อรองราคา

มาตรา ๗๐ งานจ้างที่ปรึกษา ให้หน่วยงานของรัฐเลือกใช้วิธีใดวิธีหนึ่งตามมาตรา ๖๙ ตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) งานจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป ให้ใช้กับงานที่ไม่ซับซ้อน งานที่มีลักษณะเป็นงานประจำของหน่วยงานของรัฐ หรืองานที่มีมาตรฐานตามหลักวิชาชีพ และมีที่ปรึกษาซึ่งสามารถทำงานนั้นได้เป็นการทั่วไป

(๒) งานจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีคัดเลือก ให้กระทำได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

(ก) ใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปแล้ว แต่ไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอ หรือข้อเสนอที่ไม่ได้รับการคัดเลือก

(ข) เป็นงานที่ซับซ้อน ซับซ้อนมาก หรือที่มีเทคนิคเฉพาะไม่เหมาะที่จะดำเนินการโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป

(ค) เป็นงานจ้างที่มีที่ปรึกษาในงานที่จะจ้างนั้นจำนวนจำกัด

(ง) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๓) งานจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีเฉพาะเจาะจง ให้กระทำได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

(ก) ใช้ทั้งวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปและวิธีคัดเลือก หรือใช้วิธีคัดเลือกแล้ว แต่ไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอ หรือข้อเสนอที่ไม่ได้รับการคัดเลือก

(ข) งานจ้างที่มีวงเงินค่าจ้างครั้งหนึ่งไม่เกินวงเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(ค) เป็นงานที่จำเป็นต้องให้ที่ปรึกษารายเดิมทำต่อจากงานที่ได้ทำไว้แล้วเนื่องจากเหตุผลทางเทคนิค

(ง) เป็นงานจ้างที่มีที่ปรึกษาในงานที่จะจ้างนั้นจำนวนจำกัดและมีวงเงินค่าจ้างครั้งหนึ่งไม่เกินวงเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(จ) เป็นงานจ้างที่มีที่ปรึกษาในงานที่จะจ้างนั้นเพียงรายเดียว

(ฉ) เป็นงานที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ หากล่าช้าจะเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐหรือความมั่นคงของชาติ

(ช) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้คณะกรรมการนโยบายมีอำนาจประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง กำหนดกรณีตัวอย่างของงานที่ไม่ซับซ้อนตาม (๑) หรืองานที่ซับซ้อน ซับซ้อนมาก หรือที่มีเทคนิคเฉพาะตาม (๒) (๒)

รัฐมนตรีอาจออกระเบียบเพื่อกำหนดรายละเอียดอื่นของงานจ้างที่ปรึกษาตามวรรคหนึ่งเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการ

มาตรา ๓/๑ รายละเอียดของวิธีการจัดซื้อจัดจ้างสำหรับงานจ้างที่ปรึกษาในหมวดนี้ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓/๒ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๔ มาใช้บังคับกับงานจ้างที่ปรึกษาตามหมวดนี้โดยอนุโลม

มาตรา ๓/๓ ที่ปรึกษาที่จะเข้าร่วมการเสนองานกับหน่วยงานของรัฐ ต้องเป็นที่ปรึกษาที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษา กระทรวงการคลัง เว้นแต่จะมีหนังสือรับรองจากศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษา กระทรวงการคลัง ว่าไม่มีที่ปรึกษาเป็นผู้ให้บริการในงานที่จ้างนั้น หรือเป็นงานจ้างที่ปรึกษาของหน่วยงานของรัฐในต่างประเทศ

วิธีการยื่นขอขึ้นทะเบียนที่ปรึกษา คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม การเพิกถอนรายชื่อออกจากทะเบียนและอัตราค่าธรรมเนียมการขอขึ้นทะเบียน รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ในกรณีที่ศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษา กระทรวงการคลัง ไม่ขึ้นทะเบียนให้เป็นที่ปรึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ ในการออกกฎกระทรวงที่เกี่ยวกับคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของที่ปรึกษา ให้คำนึงถึงความสอดคล้องกับกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพของที่ปรึกษาด้วย

ในกรณีที่เห็นสมควร รัฐมนตรีอาจออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์การขึ้นทะเบียนที่ปรึกษาไว้เป็นอย่างอื่นก็ได้

มาตรา ๓๔ ในการดำเนินงานจ้างที่ปรึกษาแต่ละครั้ง ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานจ้างที่ปรึกษา เพื่อรับผิดชอบในการดำเนินงานจ้างที่ปรึกษานั้น

องค์ประกอบ องค์ประชุม และหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินงานจ้างที่ปรึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

คำตอบแทนคณะกรรมการดำเนินงานจ้างที่ปรึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๓๕ ในการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการโดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและวัตถุประสงค์ของงานจ้างที่ปรึกษาเป็นสำคัญ โดยให้พิจารณาเกณฑ์ด้านคุณภาพ ดังต่อไปนี้

- (๑) ผลงานและประสบการณ์ของที่ปรึกษา
- (๒) วิธีการบริหารและวิธีการปฏิบัติงาน
- (๓) จำนวนบุคลากรที่ร่วมงาน
- (๔) ประเภทของที่ปรึกษาที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน
- (๕) ข้อเสนอทางด้านการเงิน
- (๖) เกณฑ์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ประเภทของที่ปรึกษาที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุนตาม (๔) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๖ ในการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอโดยวิธีตามมาตรา ๖๙ (๑) หรือ (๒) นอกจากให้พิจารณาเกณฑ์ด้านคุณภาพตามมาตรา ๓๕ แล้ว ให้เป็นไปตามเกณฑ์ในการพิจารณาและการให้น้ำหนักดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) กรณีงานจ้างที่ปรึกษาเพื่อดำเนินงานประจำ งานที่มีมาตรฐานเชิงคุณภาพตามหลักวิชาชีพอยู่แล้ว หรืองานที่ไม่ซับซ้อน ให้หน่วยงานของรัฐคัดเลือกผู้ยื่นข้อเสนอที่ผ่านเกณฑ์ด้านคุณภาพแล้ว และให้คัดเลือกจากรายที่เสนอราคาต่ำสุด

(๒) กรณีงานจ้างที่ปรึกษาที่เป็นไปตามมาตรฐานของหน่วยงานของรัฐหรืองานที่ซับซ้อน ให้หน่วยงานของรัฐคัดเลือกผู้ยื่นข้อเสนอที่ผ่านเกณฑ์ด้านคุณภาพแล้วและให้คัดเลือกจากรายที่ได้คะแนนรวมด้านคุณภาพและด้านราคามากที่สุด

(๓) กรณีงานจ้างที่ปรึกษาที่มีความซับซ้อนมาก ให้หน่วยงานของรัฐคัดเลือกผู้ยื่นข้อเสนอที่ผ่านเกณฑ์ด้านคุณภาพแล้วและให้คัดเลือกจากรายที่ได้คะแนนด้านคุณภาพมากที่สุด

รัฐมนตรีอาจออกระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการพิจารณาคัดเลือกข้อเสนอของงานจ้างที่ปรึกษาประเภทใดหรือกำหนดรายละเอียดอื่นของงานจ้างที่ปรึกษาตามวรรคหนึ่งเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการ

มาตรา ๓๗ การจัดทำประกาศเชิญชวนหรือหนังสือเชิญชวนที่ปรึกษาให้เข้าร่วมการยื่นข้อเสนอและการประกาศผลผู้ชนะหรือผู้ได้รับการคัดเลือก ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๓๘ รายละเอียดวิธีการและขั้นตอนงานจ้างที่ปรึกษาที่ไม่ได้บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๔ งานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

มาตรา ๓๙ งานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างอาจกระทำได้โดยวิธีดังต่อไปนี้

- (๑) วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป
- (๒) วิธีคัดเลือก
- (๓) วิธีเฉพาะเจาะจง
- (๔) วิธีประกวดแบบ

มาตรา ๔๐ วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป ให้ใช้กับงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างที่มีลักษณะไม่ซับซ้อน

มาตรา ๔๑ วิธีคัดเลือก เป็นงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างที่หน่วยงานของรัฐเชิญชวนผู้ให้บริการที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐกำหนดไม่น้อยกว่าสามรายให้เข้ายื่นข้อเสนอ เว้นแต่ในงานนั้นมีผู้ให้บริการที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดน้อยกว่าสามราย ทั้งนี้ ให้กระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) ใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปแล้ว แต่ไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอ หรือข้อเสนอนั้นไม่ได้รับการคัดเลือก
- (๒) เป็นงานจ้างที่มีลักษณะซับซ้อนหรือซับซ้อนมาก
- (๓) เป็นงานเกี่ยวกับการออกแบบหรือใช้ความคิด เช่น รูปแบบสิ่งก่อสร้าง ซึ่งหน่วยงานของรัฐไม่มีข้อมูลเพียงพอที่จะกำหนดรายละเอียดเบื้องต้นได้
- (๔) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๒ วิธีเฉพาะเจาะจง เป็นงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างที่หน่วยงานของรัฐเลือกจ้างผู้ให้บริการรายใดรายหนึ่งซึ่งเคยทราบหรือเคยเห็นความสามารถแล้ว ตามที่คณะกรรมการดำเนินงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงได้พิจารณาเสนอแนะ ทั้งนี้ ให้กระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) ใช้ทั้งวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปและวิธีคัดเลือก หรือใช้วิธีคัดเลือกแล้ว แต่ไม่มีผู้ยื่นข้อเสนอหรือข้อเสนออื่นไม่ได้รับการคัดเลือก
- (๒) ให้ใช้กับงานจ้างที่มีวงเงินงบประมาณค่าก่อสร้างไม่เกินวงเงินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๓) เป็นงานที่มีความจำเป็นเร่งด่วนหรือที่เกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ หากล่าช้าจะเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐหรือความมั่นคงของชาติ
- (๔) เป็นงานที่จำเป็นต้องให้ผู้ให้บริการรายเดิมทำต่อจากงานที่ได้ทำไว้แล้ว เนื่องจากเหตุผลทางเทคนิค
- (๕) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๓ วิธีประกวดแบบ เป็นงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างที่หน่วยงานของรัฐเชิญชวนผู้ให้บริการที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐกำหนดให้เข้ายื่นข้อเสนอ เพื่อออกแบบงานก่อสร้างที่มีลักษณะพิเศษ เป็นที่เชิดชูคุณค่าทางด้านศิลปกรรมหรือสถาปัตยกรรมของชาติ หรืองานอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๔ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ รัฐมนตรีอาจออกระเบียบเพื่อกำหนดรายละเอียดอื่นของงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการ

มาตรา ๘๕ รายละเอียดของวิธีการจัดซื้อจัดจ้างสำหรับงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างในหมวดนี้ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๘๖ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๘ มาใช้บังคับกับงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างตามหมวดนี้โดยอนุโลม

มาตรา ๘๗ ในการจ้างผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง ผู้ให้บริการต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมหรือวิศวกรรม แล้วแต่กรณี

ผู้ให้บริการตามวรรคหนึ่งที่เป็นนิติบุคคล ต้องเป็นผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพนั้นๆ ด้วย

มาตรา ๘๘ ผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐต้องไม่มีส่วนได้เสียกับผู้ประกอบการงานก่อสร้างในงานนั้น ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๘๙ ในการดำเนินงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างแต่ละครั้ง ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง เพื่อรับผิดชอบในการดำเนินงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างนั้น

องค์ประกอบ องค์ประชุม และหน้าที่ของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

คำตอบแทนคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๙๐ ในการพิจารณาคัดเลือกผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาคัดเลือกผู้ให้บริการที่มีแนวคิดของงานจ้างที่ได้คะแนนด้านคุณภาพมากที่สุด

อัตราค่าจ้างผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙๑ การจัดทำประกาศเชิญชวนหรือหนังสือเชิญชวนผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างให้เข้าร่วมการยื่นข้อเสนอ และการประกาศผลผู้ชนะหรือผู้ได้รับการคัดเลือก ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๙๒ รายละเอียดวิธีการและขั้นตอนงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างที่ไม่ได้บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๙ การทำสัญญา

มาตรา ๙๓ หน่วยงานของรัฐต้องทำสัญญาตามแบบที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด โดยความเห็นชอบของสำนักงานอัยการสูงสุด ทั้งนี้ แบบสัญญานั้นให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย

การทำสัญญารายใดถ้าจำเป็นต้องมีข้อความหรือรายการแตกต่างไปจากแบบสัญญาตามวรรคหนึ่ง โดยมีสาระสำคัญตามที่กำหนดไว้ในแบบสัญญาและไม่ทำให้หน่วยงานของรัฐเสียเปรียบ ก็ให้กระทำได้ เว้นแต่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าจะมีปัญหาในทางเสียเปรียบหรือไม่รัดกุมพอ ก็ให้ส่งร่างสัญญานั้นไปให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน

ในกรณีที่ไม้อาจทำสัญญาตามแบบสัญญาตามวรรคหนึ่งได้ และจำเป็นต้องร่างสัญญาขึ้นใหม่ ให้ส่งร่างสัญญานั้นไปให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน เว้นแต่การทำสัญญาตามแบบที่สำนักงานอัยการสูงสุดได้เคยให้ความเห็นชอบมาแล้ว ก็ให้กระทำได้

ในกรณีจำเป็นต้องทำสัญญาเป็นภาษาต่างประเทศ ให้ทำเป็นภาษาอังกฤษและต้องจัดทำข้อสรุปสาระสำคัญของสัญญาเป็นภาษาไทยตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา เว้นแต่การทำสัญญาเป็นภาษาต่างประเทศตามแบบสัญญาที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ได้ทำสัญญาตามแบบสัญญาตามวรรคหนึ่งหรือไม่ได้ส่งร่างสัญญา ให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนตามวรรคสองหรือวรรคสาม หรือตามมาตรา ๙๗ วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี ให้หน่วยงานของรัฐส่งสัญญานั้นให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาให้ความเห็นชอบในภายหลังได้ เมื่อสำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว หรือเมื่อสำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาเห็นชอบแต่ให้แก้ไขสัญญา ถ้าหน่วยงานของรัฐแก้ไขสัญญานั้นให้เป็นไปตามความเห็นของสำนักงานอัยการสูงสุดแล้ว ให้ถือว่าสัญญานั้นมีผลสมบูรณ์

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ได้ทำสัญญาตามแบบสัญญาตามวรรคหนึ่ง หน่วยงานของรัฐไม่แก้ไขสัญญาตามความเห็นของสำนักงานอัยการสูงสุด หรือคู่สัญญาไม่ตกลงหรือยินยอมให้แก้ไขสัญญาตามความเห็นของสำนักงานอัยการสูงสุด หากข้อสัญญาที่แตกต่างจากแบบสัญญาหรือข้อสัญญาที่ไม่แก้ไขตามความเห็นของสำนักงานอัยการสูงสุดเป็นส่วนที่เป็นสาระสำคัญหรือเป็นกรณีผิดพลาดอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๑๐๔ ให้ถือว่าสัญญานั้นเป็นโมฆะ

มาตรา ๙๔ การทำสัญญาของหน่วยงานของรัฐในต่างประเทศ จะทำสัญญาเป็นภาษาอังกฤษหรือภาษาของประเทศที่หน่วยงานของรัฐนั้นตั้งอยู่ โดยผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญของหน่วยงานของรัฐก็ได้

มาตรา ๙๕ สัญญาที่ทำในราชอาณาจักรต้องมีข้อตกลงในการห้ามคู่สัญญาไปจ้างช่วงให้ผู้อื่นทำอีกทอดหนึ่ง ไม่ว่าทั้งหมดหรือแต่บางส่วน เว้นแต่การจ้างช่วงแต่บางส่วนที่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงานของรัฐที่เป็นคู่สัญญาแล้ว ถ้าคู่สัญญาไปจ้างช่วงโดยฝ่าฝืนข้อตกลงดังกล่าว ต้องกำหนดให้มีค่าปรับสำหรับการฝ่าฝืนข้อตกลงนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของวงเงินของงานที่จ้างช่วงตามสัญญา

มาตรา ๙๖ หน่วยงานของรัฐอาจจัดทำข้อตกลงเป็นหนังสือโดยไม่ทำตามแบบสัญญาตามมาตรา ๙๓ ก็ได้ เฉพาะในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีคัดเลือกตามมาตรา ๕๖ (๑) (ค) หรือการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงตามมาตรา ๕๖ (๒) (ข) (ง) หรือ (ฉ) หรือการจ้างที่ปรึกษาโดยวิธีเฉพาะเจาะจง ตามมาตรา ๗๐ (๓) (ข)

(๒) การจัดซื้อจัดจ้างจากหน่วยงานของรัฐ

(๓) กรณีที่คู่สัญญาสามารถส่งมอบพัสดุได้ครบถ้วนภายในห้าวันทำการนับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันทำข้อตกลงเป็นหนังสือ

(๔) การเช่าซึ่งผู้เช่าไม่ต้องเสียเงินอื่นใดนอกจากค่าเช่า

(๕) กรณีอื่นตามที่คณะกรรมการนโยบายประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

ในกรณีที่การจัดซื้อจัดจ้างมีวงเงินเล็กน้อยตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จะไม่ทำข้อตกลงเป็นหนังสือไว้ต่อกันก็ได้ แต่ต้องมีหลักฐานในการจัดซื้อจัดจ้างนั้น

ในการออกกฎกระทรวงตามวรรคสองจะกำหนดวงเงินเล็กน้อยให้แตกต่างกันตามขนาดหรือประเภทของหน่วยงานของรัฐก็ได้

มาตรา ๙๗ สัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือที่ได้ลงนามแล้วจะแก้ไขไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาอนุมัติให้แก้ไขได้

(๑) เป็นการแก้ไขตามมาตรา ๙๓ วรรคห้า

(๒) ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลง หากการแก้ไขนั้นไม่ทำให้หน่วยงานของรัฐเสียประโยชน์

(๓) เป็นการแก้ไขเพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐหรือประโยชน์สาธารณะ

(๔) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการแก้ไขสัญญาที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าจะมีปัญหาในทางเสียประโยชน์หรือไม่รัดกุมพอ ก็ให้สร้างสัญญาที่แก้ไขนั้นไปให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน

การแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง หากมีความจำเป็นต้องเพิ่มหรือลดวงเงิน หรือเพิ่มหรือลดระยะเวลาส่งมอบหรือระยะเวลาในการทำงาน ให้ตกลงพร้อมกันไป

ในกรณีที่มีการแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงเพื่อเพิ่มวงเงิน เมื่อรวมวงเงินตามสัญญาหรือข้อตกลงเดิม และวงเงินที่เพิ่มขึ้นใหม่แล้ว หากวงเงินรวมดังกล่าวมีผลทำให้ผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างเปลี่ยนแปลงไป จะต้องดำเนินการให้ผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างตามวงเงินรวมดังกล่าวเป็นผู้อนุมัติการแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงด้วย

ในกรณีที่มีการแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลงเพื่อลดวงเงิน ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติสั่งซื้อหรือสั่งจ้างตามวงเงินเดิมเป็นผู้อนุมัติการแก้ไขสัญญาหรือข้อตกลง

มาตรา ๙๘ ให้หน่วยงานของรัฐประกาศเผยแพร่สาระสำคัญของสัญญาหรือข้อตกลงที่ได้ลงนามแล้ว รวมทั้งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาหรือข้อตกลงในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง และของหน่วยงานของรัฐตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด

มาตรา ๙๙ รายละเอียดวิธีการและขั้นตอนการทำสัญญาที่ไม่ได้บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๑๐

การบริหารสัญญาและการตรวจรับพัสดุ

มาตรา ๑๐๐ ในการดำเนินการตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุเพื่อรับผิดชอบการบริหารสัญญาหรือข้อตกลงและการตรวจรับพัสดุ

องค์ประกอบ องค์ประชุม และหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

ในกรณีที่การจัดซื้อจัดจ้างมีวงเงินเล็กน้อยตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จะแต่งตั้งบุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นผู้ตรวจรับพัสดุนั้น โดยให้ปฏิบัติหน้าที่เช่นเดียวกับคณะกรรมการตรวจรับพัสดุก็ได้ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๖ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ผู้รับผิดชอบการบริหารสัญญาหรือข้อตกลงและการตรวจรับพัสดุตามวรรคหนึ่งและวรรคสาม ซึ่งไม่ใช่ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุ ให้ได้รับค่าตอบแทนตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๑๐๑ งานจ้างก่อสร้างที่มีขั้นตอนการดำเนินการเป็นระยะๆ อันจำเป็นต้องมีการควบคุมงานอย่างใกล้ชิด หรือมีเงื่อนไขการจ่ายเงินเป็นงวดตามความก้าวหน้าของงาน ให้มีผู้ควบคุมงานซึ่งแต่งตั้งโดยผู้มีอำนาจเพื่อรับผิดชอบในการควบคุมงานก่อสร้างนั้น

การแต่งตั้ง คุณสมบัติ และหน้าที่ของผู้ควบคุมงาน ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด
ค่าตอบแทนผู้ควบคุมงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

มาตรา ๑๐๒ การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญา
หรือข้อตกลง ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง เฉพาะในกรณี
ดังต่อไปนี้

- (๑) เหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ
- (๒) เหตุสุดวิสัย
- (๓) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย
- (๔) เหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หลักเกณฑ์และวิธีการของงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการ
ตามสัญญา หรือข้อตกลง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๐๓ ในกรณีที่มีเหตุบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงดังต่อไปนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของ
ผู้มีอำนาจที่จะบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลงกับคู่สัญญา

- (๑) เหตุตามที่กฎหมายกำหนด
- (๒) เหตุอันเชื่อได้ว่าผู้ขายหรือผู้รับจ้างไม่สามารถส่งมอบงานหรือทำงานให้แล้วเสร็จได้
ภายในระยะเวลาที่กำหนด
- (๓) เหตุอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือในสัญญาหรือข้อตกลง
- (๔) เหตุอื่นตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

การตกลงกับคู่สัญญาที่จะบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลง ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาได้เฉพาะ
ในกรณีที่เป็นประโยชน์แก่หน่วยงานของรัฐโดยตรงหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือเพื่อแก้ไขข้อเสียเปรียบ
ของหน่วยงานของรัฐในการที่จะปฏิบัติตามสัญญาหรือข้อตกลงนั้นต่อไป

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมิได้เป็นฝ่ายบอกเลิกสัญญาหรือข้อตกลง หรือการบอกเลิกสัญญา
หรือข้อตกลงนั้นเป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐมิได้เรียกค่าปรับ แล้วแต่กรณี หากคู่สัญญาเห็นว่า หน่วยงาน
ของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย คู่สัญญาจะยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐให้พิจารณาชดเชยค่าเสียหายก็ได้
ในการนี้ หน่วยงานของรัฐต้องออกใบรับคำขอให้ไว้เป็นหลักฐานและพิจารณาคำขอนั้นโดยไม่ชักช้า
เมื่อหน่วยงานของรัฐมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาเป็นเช่นใดแล้ว หากคู่สัญญายังไม่พอใจในผลการพิจารณา
ก็ให้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลเพื่อเรียกให้ชดเชยค่าเสียหายตามสัญญาต่อไป ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะ
เวลาในการพิจารณาคำขอของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้อง
กำหนดให้หน่วยงานของรัฐแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณาค่าเสียหายและการกำหนดวงเงินค่าเสียหาย
ที่ต้องรายงานต่อกระทรวงการคลังเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

มาตรา ๑๐๔ ในกรณีที่สัญญาหรือข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างเกิดจากกรณี
ที่หน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความ
ในพระราชบัญญัตินี้ ในส่วนที่ไม่เป็นสาระสำคัญหรือผิดพลาดไม่ร้ายแรง หากทำให้สัญญาหรือข้อตกลง
เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างนั้นเป็นโมฆะไม่

ให้คณะกรรมการนโยบายมีอำนาจประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง
กำหนดกรณีตัวอย่างที่ถือว่าเป็นส่วนที่เป็นสาระสำคัญหรือเป็นกรณีผิดพลาดอย่างร้ายแรง หรือที่ไม่เป็น
สาระสำคัญหรือเป็นกรณีผิดพลาดไม่ร้ายแรงตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับความเป็นโมฆะของสัญญาหรือข้อตกลงตามวรรคหนึ่ง ให้คู่สัญญาฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเสนอเรื่องต่อคณะกรรมการนโยบายเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

มาตรา ๑๐๕ รายละเอียดวิธีการและขั้นตอนการบริหารสัญญาและการตรวจรับพัสดุที่ไม่ได้บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๑๑

การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประกอบการ

มาตรา ๑๐๖ เพื่อประโยชน์ของหน่วยงานของรัฐ ในการพิจารณาคัดเลือกผู้ยื่นข้อเสนอที่จะเข้ามาเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้หน่วยงานของรัฐประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประกอบการที่เข้าร่วมการจัดซื้อจัดจ้างกับหน่วยงานของรัฐ

การประเมินผลการปฏิบัติงานตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาถึงความสามารถในการปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จตามสัญญาของคู่สัญญาเป็นสำคัญ

ผู้ประกอบการรายใดที่มีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด จะถูกระงับการยื่นข้อเสนอหรือทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐไว้ชั่วคราว จนกว่าจะมีผลการปฏิบัติงานเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประกอบการตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๐๗ ผลการประเมินการปฏิบัติงานของผู้ประกอบการตามมาตรา ๑๐๖ ให้เป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกผู้ยื่นข้อเสนอเกี่ยวกับหน่วยงานของรัฐ

มาตรา ๑๐๘ ในกรณีที่เห็นสมควร รัฐมนตรีอาจออกระเบียบกำหนดการประเมินผลการปฏิบัติงานอื่นนอกเหนือจากความสามารถในการปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จตามสัญญาก็ได้ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐๖ วรรคสามและวรรคสี่ มาใช้บังคับกับการประเมินผลการปฏิบัติงานอื่นโดยอนุโลม

หมวด ๑๒

การทำงาน

มาตรา ๑๐๙ ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาของหน่วยงานของรัฐกระทำการดังต่อไปนี้ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้ถือว่าผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญานั้นกระทำการอันมีลักษณะเป็นการทิ้งงาน

(๑) เป็นผู้ยื่นข้อเสนอที่ได้รับการคัดเลือกแล้วไม่ยอมไปทำสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือกับหน่วยงานของรัฐภายในเวลาที่กำหนด

(๒) คู่สัญญาของหน่วยงานของรัฐหรือผู้รับจ้างช่วงที่หน่วยงานของรัฐอนุญาตให้รับช่วงงานได้ ไม่ปฏิบัติตามสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือ

(๓) เมื่อปรากฏว่าผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาของหน่วยงานของรัฐกระทำการอันมีลักษณะเป็นการขัดขวางการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม หรือกระทำการโดยไม่สุจริต

(๔) เมื่อปรากฏว่าผลการปฏิบัติตามสัญญาของที่ปรึกษาหรือผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างมีข้อบกพร่อง ผิดพลาด หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐอย่างร้ายแรง

(๕) เมื่อปรากฏว่าผู้ให้บริการงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้างหรือผู้ประกอบการงานก่อสร้างไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘๘

(๖) การกระทำอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ปลัดกระทรวงการคลังเป็นผู้มีอำนาจสั่งให้ผู้นยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาเป็นผู้ทำงาน และให้แจ้งเวียนรายชื่อผู้ทำงานให้หน่วยงานของรัฐทราบกับแจ้งเวียนในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางรวมทั้งแจ้งให้ผู้ทำงานทราบด้วย

ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้ทำงาน ถ้าการกระทำดังกล่าวเกิดจากหุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการดำเนินงานในกิจการของนิติบุคคลนั้น ให้สั่งให้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ทำงานด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาสั่งให้ผู้นยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาเป็นผู้ทำงาน และการแจ้งเวียนรายชื่อผู้ทำงาน ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๑๐ ผู้ที่ถูกสั่งให้เป็นผู้ทำงานตามมาตรา ๑๐๙ อาจร้องขอให้ได้รับการเพิกถอนการเป็นผู้ทำงานได้ โดยอย่างน้อยต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้ที่มีฐานะการเงินมั่นคง

(๒) มีการชำระภาษีโดยถูกต้องตามกฎหมาย และ

(๓) ได้พ้นกำหนดระยะเวลาการแจ้งเวียนรายชื่อให้เป็นผู้ทำงานตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

หลักเกณฑ์และวิธีการในการขอเพิกถอนการเป็นผู้ทำงานและการพิจารณาเพิกถอนการเป็นผู้ทำงาน ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๑๑ เมื่อได้มีการแจ้งเวียนรายชื่อผู้ทำงานตามมาตรา ๑๐๙ แล้ว ห้ามหน่วยงานของรัฐทำการจัดซื้อจัดจ้างกับผู้ทำงานซึ่งรวมถึงนิติบุคคลที่ผู้ทำงานเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการดำเนินงานในกิจการของนิติบุคคลนั้นด้วย เว้นแต่จะได้รับการเพิกถอนการเป็นผู้ทำงานตามมาตรา ๑๑๐ แล้ว

หมวด ๑๓ การบริหารพัสดุ

มาตรา ๑๑๒ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการควบคุมและดูแลพัสดุที่อยู่ในความครอบครอง ให้มีการใช้และการบริหารพัสดุที่เหมาะสม คัดค้าน และเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐมากที่สุด

มาตรา ๑๑๓ การดำเนินการตามมาตรา ๑๑๒ ซึ่งรวมถึงการเก็บ การบันทึก การเบิกจ่าย การยืม การตรวจสอบ การบำรุงรักษา และการจำหน่ายพัสดุ ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๑๔ การอุทธรณ์

มาตรา ๑๑๔ ผู้ซึ่งได้ยื่นข้อเสนอเพื่อทำการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุกับหน่วยงานของรัฐมีสิทธิอุทธรณ์เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ในกรณีที่เห็นว่าหน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ เป็นเหตุให้ตนไม่ได้รับการประกาศผลเป็นผู้ชนะหรือไม่ได้รับการคัดเลือกเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ

มาตรา ๑๑๕ ผู้มีสิทธิอุทธรณ์จะยื่นอุทธรณ์ในเรื่องดังต่อไปนี้ไม่ได้

(๑) การเลือกใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างหรือเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาผลการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัตินี้ของหน่วยงานของรัฐ

(๒) การยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้างตามมาตรา ๖๓

(๓) การละเว้นการอ้างถึงพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดซื้อจัดจ้างในประเทศ เอกสาร หรือหนังสือเชิญชวนของหน่วยงานของรัฐ

(๔) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๑๖ การอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้อุทธรณ์

ในหนังสืออุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ต้องใช้ถ้อยคำสุภาพ และระบุข้อเท็จจริงและเหตุผลอันเป็นเหตุแห่งการอุทธรณ์ให้ชัดเจน พร้อมแนบเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปด้วย

ในกรณีที่เห็นสมควร รัฐมนตรีอาจออกระเบียบกำหนดวิธีการอุทธรณ์เป็นอย่างอื่นหรือรายละเอียดเกี่ยวกับการอุทธรณ์อื่นด้วยก็ได้

มาตรา ๑๑๗ ให้ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ยื่นอุทธรณ์ต่อหน่วยงานของรัฐนั้นภายในเจ็ดวันทำการ นับแต่วันประกาศผลการจัดซื้อจัดจ้างในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง

มาตรา ๑๑๘ ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวันทำการ นับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ ในกรณีที่เห็นด้วยกับอุทธรณ์ก็ให้ดำเนินการตามความเห็นนั้นภายในกำหนดเวลาดังกล่าว

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่เห็นด้วยกับอุทธรณ์ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๑๙ ภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ครบกำหนดตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๑๙ เมื่อได้รับรายงานจากหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๑๘ ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์พิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานดังกล่าว หากเรื่องใดไม่อาจพิจารณาได้ทันในกำหนดนั้น ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ขยายระยะเวลาออกไปได้ไม่เกินสองครั้ง ครึ่งละไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว และแจ้งให้ผู้อุทธรณ์และผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือกทราบ

ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เห็นว่าอุทธรณ์ฟังขึ้นและมีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญ ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์สั่งให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการให้มีการจัดซื้อจัดจ้างใหม่ หรือเริ่มจากขั้นตอนใดตามที่เห็นสมควร ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เห็นว่าอุทธรณ์ฟังไม่ขึ้น หรือไม่มีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญ ให้แจ้งหน่วยงานของรัฐเพื่อทำการจัดซื้อจัดจ้างต่อไป

การวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นที่สิ้นสุด

ในกรณีที่พ้นกำหนดระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งแล้ว คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จ ให้ยุติเรื่อง และให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์แจ้งผู้อุทธรณ์และผู้ชนะการจัดซื้อจัดจ้างหรือผู้ได้รับการคัดเลือกทราบ พร้อมกับแจ้งให้หน่วยงานของรัฐทำการจัดซื้อจัดจ้างต่อไป

ผู้อุทธรณ์ผู้ใดไม่พอใจคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ หรือการยุติเรื่องตามวรรคสี่ และเห็นว่าหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย ผู้นั้นมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลเพื่อเรียกให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าเสียหายได้ แต่การฟ้องคดีดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อการจัดซื้อจัดจ้างที่หน่วยงานของรัฐได้ลงนามในสัญญาจัดซื้อจัดจ้างนั้นแล้ว

หมวด ๑๕ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๒๐ ผู้ใดเป็นเจ้าของหน้าที่หรือเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุ ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุ ตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้ใดเป็นผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนในการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ผู้นั้นต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้สำหรับความผิดตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๒๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการวินิจฉัยตามมาตรา ๓๑ หรือคำสั่งของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๕ และคณะกรรมการวินิจฉัยหรือคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ แล้วแต่กรณี พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ผู้นั้นมีความผิดฐานขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาให้ดำเนินคดีแก่ผู้นั้นต่อไป

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๒๒ ให้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๔๙ และบรรดาระเบียบข้อบังคับ ประกาศ ข้อบัญญัติ และข้อกำหนดใดๆ เกี่ยวกับพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐอื่นที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ หรือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๔๙ แล้วแต่กรณี รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศในเรื่องนั้นๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การดำเนินการออกกฎกระทรวง ระเบียบ หรือประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๑๒๓ ในกรณีที่ไม่อาจนำระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ หรือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๔๙ หรือบรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ข้อบัญญัติ และข้อกำหนดใดๆ เกี่ยวกับพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐอื่นที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ หรือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๔๙ แล้วแต่กรณี รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐ มาใช้บังคับในเรื่องใดได้ตามมาตรา ๑๒๒ การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐในเรื่องนั้นให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการนโยบายกำหนด ทั้งนี้ ในกรณีที่ยังไม่มี การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้คณะกรรมการนโยบายประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

มาตรา ๑๒๔ ในกรณีที่คณะกรรมการนโยบายยังมิได้ออกประกาศตามความในมาตรา ๓/วรรคสอง หรือคณะกรรมการนโยบายได้ออกประกาศตามความในมาตรา ๓/วรรคสอง แล้ว แต่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ออกกฎหรือระเบียบตามความในมาตรา ๓/วรรคสี่ การจัดซื้อจัดจ้างตามมาตรา ๓/ (๑) (๒) และ (๓) ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๔๙ และบรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ข้อบัญญัติ หรือข้อกำหนดใดๆ เกี่ยวกับพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐอื่นที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ หรือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๔๙ แล้วแต่กรณี รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐ จนกว่าจะมีประกาศที่ออกตามความในมาตรา ๓/วรรคสอง หรือกฎหรือระเบียบที่ออกตามความในมาตรา ๓/วรรคสี่ แล้วแต่กรณีใช้บังคับ

ในกรณีที่คณะกรรมการนโยบายได้ออกประกาศตามความในมาตรา ๓/วรรคสอง แล้ว แต่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ออกกฎหรือระเบียบตามความในมาตรา ๓/วรรคสี่ หากหน่วยงานของรัฐนั้นมิได้ออกกฎหรือระเบียบตามความในมาตรา ๓/วรรคสี่ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ประกาศของคณะกรรมการนโยบายที่ออกตามความในมาตรา ๓/วรรคสอง ใช้บังคับ การจัดซื้อจัดจ้างตามมาตรา ๓/ (๑) (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี ของหน่วยงานของรัฐนั้นให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒๕ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการราคากลางออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลางและการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการที่มีสิทธิเป็นผู้ยื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๓๔ (๑) และ (๓) ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ในระหว่างที่ยังไม่มีประกาศตามวรรคหนึ่งให้นำหลักเกณฑ์และรายละเอียดประกอบการคำนวณราคากลางงานก่อสร้างที่คณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้างซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งหรือหลักเกณฑ์อื่นของหน่วยงานของรัฐได้กำหนดไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับมาใช้บังคับโดยให้ถือเป็นหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดราคากลางตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีประกาศตามวรรคหนึ่ง และให้คณะกรรมการกำกับหลักเกณฑ์และตรวจสอบราคากลางงานก่อสร้างซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะกรรมการกลางตามพระราชบัญญัตินี้เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๒๖ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการ ค.ป.ท. ประกาศกำหนดแนวทางและวิธีการในการดำเนินงานโครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐแบบของข้อตกลงคุณธรรม และแบบรายงานของผู้สังเกตการณ์ การคัดเลือกโครงการการจัดซื้อจัดจ้าง และการคัดเลือกผู้สังเกตการณ์ ตามมาตรา ๓๙ (๑) (๒) (๓) และ (๔) ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

ในระหว่างดำเนินการตามวรรคหนึ่งให้นำแนวทางการดำเนินงานโครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ แบบของข้อตกลงคุณธรรมและแบบรายงานของผู้สังเกตการณ์ การคัดเลือกโครงการการจัดซื้อจัดจ้าง และการคัดเลือกผู้สังเกตการณ์ที่คณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริตซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งได้กำหนดไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับโดยให้ถือเป็นแนวทางและวิธีการในการดำเนินงานโครงการความร่วมมือป้องกันการทุจริตในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ แบบของข้อตกลงคุณธรรมและแบบรายงานของผู้สังเกตการณ์ การคัดเลือกโครงการการจัดซื้อจัดจ้าง และการคัดเลือกผู้สังเกตการณ์ตามมาตรา ๓๙ (๑) (๒) (๓) และ (๔) และให้คณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริตซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะกรรมการ ค.ป.ท. ตามพระราชบัญญัตินี้เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๑๒๗ ให้คณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ และคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๔๙ รวมทั้งคณะกรรมการตามระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ข้อบัญญัติ หรือข้อกำหนดใดๆ ของหน่วยงานของรัฐอื่นที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ หรือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๔๙ แล้วแต่กรณี ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะกรรมการนโยบาย คณะกรรมการวินิจัย หรือคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ แล้วแต่กรณี ตามพระราชบัญญัตินี้เข้ารับหน้าที่

ในกรณีที่คณะกรรมการวินิจัยตามพระราชบัญญัตินี้เข้ารับหน้าที่แล้ว แต่ยังไม่ถึงกฎกระทรวงระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้หน้าที่ในการตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๔๙ และบรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ข้อบัญญัติ และข้อกำหนดใดๆ เกี่ยวกับพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐอื่นที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ หรือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๔๙ ยังคงเป็นของคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุและคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้ง คณะกรรมการตามระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ข้อบัญญัติ และข้อกำหนดใดๆ ของหน่วยงานของรัฐนั้น เว้นแต่หน้าที่ในการตีความและวินิจฉัยปัญหาว่าบรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดดังกล่าว ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้หรือเป็นไปตามแนวทางของพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการวินิจัยตามพระราชบัญญัตินี้

ให้นำความในวรรคสองมาใช้บังคับกับกรณีที่คณะกรรมการราคากลางและคณะกรรมการค.ป.ท. ตามพระราชบัญญัตินี้เข้ารับหน้าที่แล้ว แต่ยังมีได้ออกประกาศตามความในพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม

มาตรา ๑๒๘ การจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุที่ได้ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ หรือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๔๙ หรือระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ข้อบัญญัติ หรือข้อกำหนดใดๆ เกี่ยวกับพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐอื่นที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ หรือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๔๙ แล้วแต่กรณี รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและการตรวจรับและจ่ายเงินยังไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ หรือระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ.๒๕๔๙ หรือระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ข้อบัญญัติ หรือข้อกำหนดใดๆ เกี่ยวกับพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐดังกล่าว รวมทั้งมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง หรือการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐต่อไป เว้นแต่ในกรณีที่การจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุดังกล่าวยังไม่ได้ประกาศในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางหรือของหน่วยงานของรัฐเพื่อให้ผู้ประกอบการเข้ายื่นข้อเสนอต่อหน่วยงานของรัฐหรือในกรณีที่มีการยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุดังกล่าว การจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุนั้น หรือการจัดซื้อจัดจ้างหรือการบริหารพัสดุครั้งใหม่ แล้วแต่กรณี ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒๙ ในวาระเริ่มแรก ให้กรมบัญชีกลางจัดให้มีการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติเป็นผู้ยื่นข้อเสนอในงานก่อสร้างของหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว นับแต่วันที่คณะกรรมการราคากลางกำหนดสาขาของงานก่อสร้างตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง หรือนับแต่วันที่คณะกรรมการราคากลางกำหนดวงเงินของสาขาของงานก่อสร้างหรือกำหนดให้ต้องใช้ผู้ประกอบการวิชาชีพในสาขาใดตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง แล้วแต่กรณี

ในระหว่างที่การขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติเป็นผู้ยื่นข้อเสนอในงานก่อสร้างของหน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งยังไม่แล้วเสร็จ ให้หน่วยงานของรัฐได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี เว้นแต่ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้มีการจัดทำบัญชีผู้ประกอบการงานก่อสร้างที่มีคุณสมบัติเบื้องต้นไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้หน่วยงานของรัฐนั้นใช้บัญชีผู้ประกอบการงานก่อสร้างที่มีคุณสมบัติเบื้องต้นที่หน่วยงานของรัฐได้จัดทำไว้แล้วต่อไปโดยให้ถือเป็นการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติเป็นผู้ยื่นข้อเสนอในงานก่อสร้างของหน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง จนกว่าจะมีการประกาศรายชื่อผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติเป็นผู้ยื่นข้อเสนอในงานก่อสร้างของหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๓๐ รายชื่อที่ปรึกษาที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษา กระทรวงการคลัง ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นรายชื่อที่ปรึกษาที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษา กระทรวงการคลัง ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓๑ รายชื่อผู้ทำงานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ ที่มีอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นรายชื่อผู้ทำงานตามพระราชบัญญัตินี้

การดำเนินงานเพื่อสั่งให้เป็นผู้ทำงานด้วยเหตุแห่งการกระทำอันมีลักษณะเป็นผู้ทำงานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการเพื่อสั่งให้เป็นผู้ทำงานด้วยเหตุแห่งการกระทำอันมีลักษณะเป็นผู้ทำงานตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓๒ ให้กระทรวงการคลัง กรมบัญชีกลาง สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงาน ก.พ. สำนักงานงบประมาณ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำโครงสร้างกรมบัญชีกลาง กรอบอัตรากำลัง ข้าราชการและพนักงานราชการ และกำหนดงบประมาณ รวมทั้งการดำเนินการอื่นใดอันจำเป็น เพื่อรองรับการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของกรมบัญชีกลางตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

(ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๔ ตอนที่ ๒๔ ก ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐)

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐมีกรอบการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานกลางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างที่คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการใช้งานเป็นสำคัญซึ่งจะก่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน มีการวางแผนการดำเนินงาน และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานซึ่งจะทำให้การจัดซื้อจัดจ้างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งเพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีการส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งเพื่อป้องกันปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ประกอบกับมาตรการอื่นๆ เช่น การจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะทำให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ อันจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้กับประชาชน และก่อให้เกิดผลดีกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เริ่มบังคับใช้พ้น ๑๘๐ วัน (๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๐)

ระเบียบฯ ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.๒๕๓๕/๔๙	พ.ร.บ.การจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ.๒๕๖๐
๑. ขอบเขตใช้บังคับ ส่วนราชการ (ส่วนกลาง/ส่วนภูมิภาค)	ขอบเขตใช้บังคับ ส่วนราชการ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่นรัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์การอิสระ องค์การตามรัฐธรรมนูญ หน่วยราชการของศาล มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ หน่วยงานสังกัดรัฐสภาหรือในกำกับของรัฐสภา และหน่วยงานอิสระของรัฐ (ม.๔)
๒. คณะกรรมการว่าด้วยพัสดุ กวพ./กวพ.อ.	คณะกรรมการ ๕ ชุด ๑. นโยบาย ๒. วินิจฉัยปัญหา ๓. ราคากลาง ๔. คณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต (คปท) ๕. พิจารณาอุทธรณ์ (ม.๔)
๓. ราคากลาง ราคามาตรฐาน ราคากลางทางราชการ ราคาที่ซื้อ/จ้างครั้งสุดท้ายใน ๒ ปีงบประมาณ ราคาที่สืบจากท้องตลาด	ราคากลาง (ม.๔) ๑. ราคาคณะกรรมการราคากลางกำหนด ๒. ราคามาตรฐานข้อมูลอ้างอิงกรมบัญชีกลาง ๓. ราคามาตรฐาน (สำนักงบประมาณ/กระทรวงดิจิทัลฯ) ๔. ราคาสืบท้องตลาด ๕. ราคาจัดซื้อภายใน ๒ ปีงบประมาณ ๖. ราคาอื่นๆตามหลักเกณฑ์/วิธีการ/แนวทางของหน่วยงานของรัฐ
๔. ข้อตกลงคุณธรรม โครงการขนาดใหญ่ วงเงินสูง องค์การต่อต้านคอร์รัปชันเข้าร่วมเป็นผู้สังเกตการณ์	ข้อตกลงคุณธรรม การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน มีส่วนร่วมในการสังเกตการณ์ ตามหลักเกณฑ์และวงเงิน ที่ คปท ประกาศกำหนดฯ (ม. ๑๖ – ๑๙)
๕. ไม่มีคำวิชาชีพ	กำหนดคำวิชาชีพ ผ่านการอบรมจากกรมบัญชีกลาง (ม.๔๙)
๖. ส่วนราชการ ขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการงานก่อสร้าง	กรมบัญชีกลาง ขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการงานก่อสร้างและอื่นๆ (ม.๕๑ – ๕๓)
๗. วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง ๕ วิธี	วิธีการ ๓ วิธี (ม.๕๖) ๑. ประกาศเชิญชวนทั่วไป (สอบราคา /ประกวด e – market /e-bidding) ๒. คัดเลือก (เชิญมาคัดเลือกไม่น้อยกว่า ๓ ราย พิเศษ) ม.๕๖ (๑) ๓. เฉพาะเจาะจง (กำหนดคุณลักษณะ เชิญมา ๑ ราย ตกลงราคา/พิเศษ/กรณีพิเศษ) ม.๕๖ (๒) (ยกเว้นกรณีงานจ้างออกแบบและควบคุมงานก่อสร้าง เพิ่มวิธีประกวดแบบ) ม.๘๓
๘. ไม่มี	การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ประกอบการ พิจารณาความสามารถทำงานแล้วเสร็จตามสัญญา (ม.๑๐๖)
๙. ระเบียบว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ๒๕๔๙ อุทธรณ์ข้อเสนotechnic ข้อ ๙ (๓) และอุทธรณ์การเสนอราคาต่อ กวพ.อ. ข้อ ๑๐ (๕)	กำหนดวิธีการอุทธรณ์ตาม พ.ร.บ. ยื่นต่อส่วนราชการภายใน ๗ วันทำการ นับแต่วันประกาศผล (ม.๑๑๗) และพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ภายใน ๗ วันทำการ (ม.๑๑๘) ส่งคณะกรรมการฯ ซึ่งจะพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันทำการ (ม.๑๑๙) ขยายไม่เกิน ๒ ครั้งๆ ละไม่เกิน ๑๕ วัน
๑๐. บทกำหนดโทษ ทางวินัย	บทกำหนดโทษอาญา กรณีปฏิบัติหรือละเว้น ตั้งแต่ ๑ – ๑๐ ปี หรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ – ๒๐๐,๐๐๐ บาท (ม.๑๒๐)
บทเฉพาะกาล	ม.๑๒๘ การดำเนินการก่อน พ.ร.บ. ใช้บังคับ แต่การตรวจรับ เบิกจ่ายยังไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการระเบียบฯ ๓๕/๔๙ เว้นแต่การจัดซื้อจัดจ้างนั้นยังไม่ดำเนินการประกาศระบบเครือข่ายสารสนเทศ กรมบัญชีกลาง (egp) ให้ดำเนินการตาม พ.ร.บ. นี้

ดอกไม้จันทน์

ตามคติความเชื่อของคนไทยพุทธแต่โบราณ ถือว่าการจัดงานฌาปนกิจศพให้คนตาย เป็นการแสดงความเคารพ และไว้อาลัยครั้งสุดท้าย ทุกสิ่งที่จะจัดทำจะต้องประณีตและดีที่สุดเท่าที่ฐานะจะเอื้ออำนวย เพราะเชื่อว่าผู้ตายจะได้ไปสู่สุคติและเมื่อเกิดใหม่ก็จะพบแต่สิ่งที่ดีงาม

“ไม้จันทน์” ถือเป็นไม้มงคลที่เป็นของสูง คนสมัยก่อนที่จะใช้ไม้จันทน์ได้ต้องเป็นเจ้าของมูลนาย หรือหน่อเนื้อเชื้อกษัตริย์ เพราะเป็นไม้ที่หายาก ราคาไม่ต่งพุดถึง ด้วยคุณสมบัติและความหอมของ ไม้จันทน์นี้เอง จึงมีการนำมาทำเป็นหีบศพบ้าง ใช้เป็นพืนในการฌาปนกิจศพบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งโกศ สำหรับบรรจุศพเจ้านายชั้นสูง ล้วนแต่ใช้ไม้จันทน์ทั้งสิ้น จากคติความเชื่อเรื่องการเผาเครื่องหอม กายาน ถวายต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เทพเจ้า หรือแม้แต่ถวายพระพุทธรูป ด้วยรูปหอมที่ทำจากไม้จันทน์ นอกจากนี้ ไม้จันทน์ยังถูกนำมาใช้ทำเป็นเครื่องใช้ต่างๆ เช่น พัดไม้จันทน์ หีบใส่เสื้อผ้า (สมัยก่อนไม่มีตู้เสื้อผ้า) แม้แต่ เครื่องหอมต่างๆ ก็มีไม้จันทน์เป็นส่วนผสมปนอยู่ด้วย โดยนำไม้จันทน์มาบดใช้เป็นผง แล้วนำไปเป็นส่วนผสม ในเครื่องใช้ที่ต้องการ เช่น รูป เทียนอบขนม เทียนอบผ้า กายาน น้ำอบไทย ฯลฯ^๑

มีการสันนิษฐานว่าราวๆ ประมาณ ๑,๕๐๐ ปีก่อน มนุษย์ยังไม่มีเครื่องมือตัดฟัน หรือมีด พอร์มาลีน และวิธีการที่จะรักษาศพไม่ให้มีกลิ่นเหม็น ดังนั้นในการประกอบพิธีฌาปนกิจศพ จึงใช้ไม้จันทน์ มาเป็นส่วนในการประกอบพิธี เพื่อบรรเทากลิ่นศพ

ความหมายของ “ดอกไม้จันทน์ทั้ง ๗ แบบ” ในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร^๒

^๑ ความเป็นมาและธรรมเนียมการใช้ดอกไม้จันทน์ จาก <http://pirun.ku.ac.th/~b5310507485/history.html>

^๒ คู่มือการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์พระราชทาน

“ดอกดารารัตน์”

ส่วนดอกดารารัตน์หรือ ดอกแดฟโฟดิล เป็นหนึ่งในดอกไม้จันทน์ ที่จัดทำขึ้นเพื่อถวายความอาลัย เพื่อใช้ในพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ดอกดารารัตน์ ถือเป็นรูปแบบที่จัดทำขึ้นเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นดอกไม้ที่ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ทรงโปรด และทรงมอบให้กับสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เมื่อครั้งยังไม่ได้ราชาภิเษกสมรส และทรงประทับอยู่ต่างประเทศ

“ดอกกุหลาบ”

“ดอกกุหลาบเป็นสัญลักษณ์แห่งความรัก อันบริสุทธิ์ด้วยอานุภาพแห่งความจงรักภักดีของ ทวยราษฎร์ที่ระลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณในองค์ พระประมุขของชาติ เพื่อถวายความอาลัยเป็นครั้งสุดท้าย แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ผู้เป็นกษัตริย์ที่รักยิ่งของปวงชนชาวไทย

“ดอกพุดตาน”

“ดอกพุดตานเป็นสัญลักษณ์ของความมั่นคงและความอุดมสมบูรณ์ ชาวจีนเชื่อว่าเป็นไม้มงคลเพราะดอกพุดตานเปลี่ยนสีได้ถึงสามสี ภายในวันเดียวกันซึ่งเปรียบเสมือนวัฏจักรของชีวิตมนุษย์ที่เริ่มต้นเปรียบเหมือนเด็กที่เป็นผ้าขาว เติบโตขึ้นพร้อมกับสีสันที่แต่งแต้มขึ้นมาจนกระทั่ง สูงอายุมากขึ้นพร้อมกับสีที่เข้มขึ้นจนกระทั่งร่วงโรยจากไป เพื่อเป็นการระลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณและพระราชกุศลอุทิศถวายครั้งสุดท้ายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช”

“ดอกลิลลี่”

“ดอกลิลลี่แสดงออกถึงความรักที่บริสุทธิ์ เช่นเดียวกับดอกกุหลาบสีขาว อีกทั้งดอกลิลลี่สีขาว ยังแสดงออกถึงความซื่อสัตย์และเทิดทูนด้วย อานุภาพแห่งความจงรักภักดีของพสกนิกรชาวไทยที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และความสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณเป็นล้นพ้น”

“ดอกกล้วยไม้”

“ดอกกล้วยไม้เป็นสัญลักษณ์ของความมั่นคง ความรัก และความสง่างาม สมเด็จพระมหากรุณาธิคุณใน การบำเพ็ญพระราชกรณียกิจนานัปการของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ให้ขจรขยายไปทั่วแผ่นดินไทย ตลอดถึงนานาประเทศทั่วโลก”

“ดอกชบาทิพย์”

“ดอกชบาทิพย์เป็นดอกไม้ที่สร้างสรรค์ ประดิษฐ์ขึ้น เพื่อสื่อถึงการดับสูญและความเป็นทิพย์ และเพื่อเป็นการถวายความอาลัยเป็นครั้งสุดท้าย แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระผู้ทรงสถิตในดวงใจของปวงประชาราษฎร์ชั่ววันรันดร์”

“ดอกชบาหนู”

“ดอกชบาหนู เปรียบเสมือนความอาลัยในการสูญเสียของพลกนิกร ทุกหมู่เหล่า เป็นสัญลักษณ์ที่แทนดวงใจไทยทุกดวงในการน้อมส่งเสด็จพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ในการพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ” สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชอนุสรณ์คำนึงถึงพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และทรงเข้าพระราชหฤทัยถึงความรู้สึกของ ประชาชนชาวไทยว่ายังคงรำลึกถึงพระองค์มิเสื่อมคลาย และมีความประสงค์ที่จะกระทำให้สิ่งที่แสดงออกถึงความจงรักภักดีและน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณ ของพระองค์ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า โปรดกระหม่อม ให้จัดกิจกรรม “โครงการจิตอาสาประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์พระราชทาน” เพื่อทูลเกล้า ทูลกระหม่อมถวายในพระราชพิธี ถวายพระเพลิงพระบรมศพ พระบาทสมเด็จพระ

พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร ด้วยฝีมือการสร้างสรรค์และถ่ายทอดโดยข้าราชการบริวาร โรงเรียนช่างฝีมือในวัง (หญิง) โรงเรียนช่างฝีมือในวัง (ชาย) และหน่วยทหารมหาดเล็กราชวัลลภรักษาพระองค์ ตลอดจนพลกนิกรทุกหมู่เหล่าเพื่อแสดงออกถึงความสามัคคี และการมีส่วนร่วมทั้งกำลังกาย กำลังความคิด และสติปัญญาด้วยจิตอาสาในการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์ พระราชทานเพื่อเป็นพระราชกุศลอุทิศถวาย ครั้นสุดท้าย ทั้งยังเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้และฝึกทักษะในการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์เพื่อส่งเสริมให้ ประชาชนสามารถนำแนวคิดไปสร้างสรรค์ต่อยอดสร้างอาชีพแก่ตนเอง และชุมชนได้อย่างยั่งยืน ดังนั้นจึง จัดทำคู่มือการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์พระราชทานขึ้น เผยแพร่เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาแก่ประชาชนและ ผู้ที่สนใจต่อไป

ที่มา : คู่มือการประดิษฐ์ดอกไม้จันทน์พระราชทาน

เข้าถึงได้จาก : <http://www.sru.ac.th/files/20170628-Jan-Flowers-Invention-Guide.pdf>

“ ด้านหลังของจาน ”

“ด้านหลังของจาน”

ถึงจะไม่ได้ใช้ และไม่มีใครเห็น

เวลาล้าง...ก็ต้องล้างให้สะอาดทั้งหน้าและหลัง

“คนเรา”

ถ้าคิดจะเป็นคนดี

ก็ต้องดีทั้งต่อหน้าและลับหลัง

ข้อมูล : ข้อคิดดีดี

เข้าถึงได้จาก : <https://plus.google.com/117314713833203377117/posts/415VbVdHRwb>

เรียนรู้กฎหมายที่ดินเพิ่มเติมจากคำพิพากษาศาลปกครอง

ขวัญชัย อนันต์ทนนท์
นิติกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มคดีปกครอง ๒ สำนักกฎหมาย

ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาที่เกี่ยวข้องกับการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ออกมาอย่างต่อเนื่อง โดยพิพากษาให้กรมที่ดินชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้เสียหาย ดังนั้น เมื่อกรมที่ดินได้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีแล้วกรมที่ดินก็มีสิทธิเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่ของกรมที่ดินซึ่งได้กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกไม่ว่าโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงชดเชยค่าเสียหายที่กรมที่ดินได้ชดเชยให้ผู้ฟ้องคดีไป ฉบับนี้จึงขอเสนอคำพิพากษาของศาลที่เกี่ยวข้องกับการออกไปแทนและการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม

ย่อคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๑๗/๔๑/๒๕๕๙

- อ้างถึง คำพิพากษาและคำสั่งศาลปกครองสูงสุด พ.ศ. ๒๕๕๙
- ผู้ฟ้องคดี นาย จ
- ผู้ถูกฟ้องคดี กรมที่ดิน ที่ ๑
นางสาว อ ที่ ๒
- เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)
- กฎหมายและกฎที่เกี่ยวข้อง
 - พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (มาตรา ๕)
 - พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ (มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓))

● คำวินิจฉัยของศาล

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีฟ้องและแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๓ ผู้ฟ้องคดีได้ซื้อที่ดินไม่มีสิ่งปลูกสร้างจำนวน ๑ แปลง ตามใบแทนโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๗/๓๓ ตำบลสามโคก อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี เนื้อที่ ๑ ไร่ ๒ งาน ในราคา ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท จากนางสาว อ. ในฐานะผู้จัดการมรดกของร้อยตำรวจเอก จ. ซึ่งมีชื่อเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในใบแทนโฉนดที่ดินดังกล่าว โดยได้ชำระเงินตามราคาดังกล่าวครบถ้วน แต่ได้มีการจดทะเบียนการซื้อขายที่สำนักงานที่ดินจังหวัดปทุมธานีตามราคาประเมินคือ ๑,๘๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งในการโอนที่ดินที่ซื้อขายผู้ฟ้องคดีได้ชำระค่าธรรมเนียมการโอน เป็นเงินจำนวน ๓๖,๐๐๐ บาท ค่าภาษีเงินได้ เป็นเงินจำนวน ๔๐,๐๐๐ บาท และค่าอากรแสตมป์ เป็นเงินจำนวน ๙,๐๐๕ บาท ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้ก่อสร้างโรงเรือนบนที่ดินดังกล่าวเต็มพื้นที่ ใช้เงินก่อสร้างประมาณ ๓,๖๔๔,๕๓๕ บาท โดยผู้ฟ้องคดีได้ขออนุญาตก่อสร้างอย่างถูกต้องต่อองค์การบริหารส่วนตำบลสามโคก อาคารที่ก่อสร้างมีลักษณะติดตึ๊ดถาวรบนที่ดินจึงเป็นส่วนควบของที่ดิน

ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ อธิบดีกรมที่ดิน ได้มีคำสั่งที่ ๓๗/๓๐/๒๕๕๐ ให้เพิกถอนใบแทนโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๗/๓๓ และรายการจดทะเบียนประเภทผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาลจังหวัดนนทบุรี

คดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๙๕/๒๕๓๑ ลงชื่อ นางสาว อ เป็นผู้จัดการมรดกนาย ฉ และรายการจดทะเบียนประเภทขาย ระหว่าง นางสาว อ ผู้จัดการมรดกนาย ฉ ผู้ขาย กับ ผู้ฟ้องคดีผู้ซื้อ ในใบแทนโฉนดที่ดินดังกล่าวซึ่งจดทะเบียนการซื้อขายเมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๗ ตลอดจนเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเนื่องจากร้อยตำรวจเอก ฉ มิใช่บุคคลเดียวกันกับนาย ฉ ซึ่งปัจจุบันยังมีชีวิตอยู่ และเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่แท้จริงในโฉนดที่ดินเลขที่ ๗๗/๓๓ การออกใบแทนโฉนดที่ดินดังกล่าวจึงเป็นการออกให้แก่ผู้ไม่ใช่เจ้าของที่ดินและมีผลให้รายการจดทะเบียนประเภทผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาลและรายการจดทะเบียนประเภทขายดังกล่าว ไม่ชอบด้วยกฎหมายไปด้วย เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีต้องเสียกรรมสิทธิ์ในที่ดินและโรงเรือนไป ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าความเดือดร้อนเสียหายที่ได้รับเกิดจากการที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้อำนาจตามกฎหมายออกใบแทนโฉนดที่ดิน จดทะเบียนประเภทผู้จัดการมรดกและจดทะเบียนประเภทขายด้วยความประมาทเลินเล่อและละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ โดยไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนของการตรวจสอบเอกสารคำขอจดทะเบียนประเภทผู้จัดการมรดกและจดทะเบียนประเภทขายที่ดินรวมถึงขั้นตอนของการขอออกใบแทนโฉนดที่ดิน จึงต้องชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี ได้แก่ ค่าเสียหายเป็นเงินค่าที่ดินจำนวน ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท แต่เนื่องจากเมื่อประมาณปลายปี พ.ศ.๒๕๕๒ ผู้ฟ้องคดีได้รับชำระหนี้ค่าที่ดินดังกล่าวคืนจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นเงินจำนวน ๑,๘๐๐,๐๐๐ บาท โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ออกเช็คให้แก่ผู้ฟ้องคดีกำหนดชำระเสร็จสิ้นภายในสิ้นปี พ.ศ.๒๕๕๓ ค่าเสียหายส่วนนี้จึงมีเพียงจำนวน ๗๐๐,๐๐๐ บาท ค่าภาษีค่าธรรมเนียมการโอน จำนวน ๘๕,๐๐๕ บาท และค่าซื้อที่ดินพิพาทโฉนดที่ดินเลขที่ ๗๗/๓๓ ตำบลสามโคก อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี คืนจากนาย ฉ เจ้าของที่ดินแปลงดังกล่าวในราคา ๔,๘๐๐,๐๐๐ บาท สูงกว่าราคาเดิมที่ผู้ฟ้องคดีซื้อที่ดินมาเป็นเงินจำนวน ๒,๓๐๐,๐๐๐ บาท รวมความเสียหายที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้องรับผิดชอบทั้งสิ้น เป็นเงินจำนวน ๓,๐๘๕,๐๐๕ บาท และผู้ฟ้องคดีขอคิดดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปีของเงินดังกล่าวนับแต่วันละเมิด คือ วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๗ เป็นต้นไปจนกว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจะชำระเสร็จโดยคิดถึงวันฟ้อง เป็นเวลา ๔ ปี ๒ เดือน เป็นเงินค่าดอกเบี้ยจำนวน ๙๖๔,๐๖๔ บาท รวมเป็นเงินค่าเสียหายทั้งสิ้นจำนวน ๔,๐๔๙,๐๖๙ บาท ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้นขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ร่วมกันชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี เป็นเงินจำนวน ๔,๐๔๙,๐๖๙ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปีของต้นเงินจำนวน ๓,๐๘๕,๐๐๕ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะเสร็จศาลปกครองชั้นต้น มีคำสั่งเรียกนางสาว อ ในฐานะผู้จัดการมรดกของร้อยตำรวจเอก ฉ เข้ามาเป็นคู่กรณี โดยกำหนดให้เป็นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

ศาลปกครองชั้นต้นได้พิจารณาและพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีเป็นเงินจำนวน ๘๕,๐๐๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปีของยอดเงินดังกล่าว นับแต่วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นวันทำละเมิดเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ และยกฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ โดยเห็นว่าในการยื่นคำขอออกใบแทนโฉนดที่ดินเลขที่ ๗๗/๓๓ ตำบลสามโคกของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ หากเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ใช้ความระมัดระวังอย่างถี่ถ้วนเพียงเล็กน้อยในการตรวจสอบและสอบสวนข้อเท็จจริงตามที่ระบุไว้ในหนังสือลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๔๗ ก็จะไม่พบข้อสังเกตว่าร้อยตำรวจเอก ฉ มิใช่เจ้าของกรรมสิทธิ์โฉนดที่ดินแปลงพิพาทที่แท้จริง การออกใบแทนโฉนดที่ดินดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย การจดทะเบียนผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาลจึงไม่ชอบด้วยกฎหมายไปด้วย

ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์เฉพาะดอกเบี้ยในส่วนที่ขาดว่าไม่ถูกต้องและไม่เป็นธรรมและแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องอุทธรณ์ว่าผู้ฟ้องคดีต้องการแก้ไขลดเงินค่าที่ดินที่ได้รับมา ไม่ได้มีเจตนาลดดอกเบี้ยที่ได้ขอไว้ก่อนแต่อย่างใด

ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ อุทธรณ์ว่า การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมขาย พนักงานเจ้าหน้าที่ได้เรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียม ค่าภาษีอากรแสตมป์ และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ไว้เป็นการถูกต้องครบถ้วนแล้ว ผู้ฟ้องคดีไม่มีสิทธิฟ้องเรียกค่าธรรมเนียมในการโอนดังกล่าวแต่อย่างใด และหากผู้ฟ้องคดีจะเรียกร้องค่าเสียหายในส่วนใดแล้ว ผู้ฟ้องคดีสามารถเรียกเอาจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เนื่องจากผู้ฟ้องคดีถูกรอนสิทธิ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงต้องรับผิดชอบผู้ฟ้องคดีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๓๙

ศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้วเห็นว่า คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กระทำละเมิดอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติในการออกใบแทนโฉนดที่ดินเลขที่ ๓/๓/๓๓ ตำบลสามโคก ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และการจดทะเบียนประเภทผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาลลงชื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้จัดการมรดกนาย ฉ รวมทั้งการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมประเภทขายที่ดินระหว่างผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ หรือไม่ หากเป็นการกระทำละเมิดผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีหรือไม่ เพียงใด

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงเห็นได้อย่างชัดแจ้งว่าคำนำหน้านามของร้อยตำรวจเอก ฉ กับ นาย ฉ มีความแตกต่างกัน เจ้าหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ต้องทำการสอบสวนก่อนว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นบุคคลที่มีสิทธิในที่ดินเพียงพอหรือไม่ พร้อมทั้งต้องตรวจสอบพยานหลักฐานต่างๆ ว่า มีความถูกต้องสัมพันธ์กันหรือไม่ ตลอดจนมีอำนาจตรวจสอบข้อเท็จจริงอื่นได้ตามความเหมาะสมโดยไม่จำเป็นต้องผูกพันอยู่กับคำขอหรือพยานหลักฐานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แต่เจ้าพนักงานของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ กลับมิได้ดำเนินการตรวจสอบเอกสารหลักฐานและมิได้เรียกพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องตามความจำเป็น และได้จดทะเบียนประเภทผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาลจังหวัดนนทบุรี คดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๙๕/๒๕๓๑ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๓๑ ลงชื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้จัดการมรดกนาย ฉ รวมทั้งจดทะเบียนประเภทขาย ระหว่าง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ผู้จัดการมรดกนาย ฉ ผู้ขายกับผู้ฟ้องคดี ผู้ซื้อ ในโฉนดที่ดินดังกล่าว กรณีจึงรับฟังได้ว่าเจ้าหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากความระมัดระวังซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม และเจ้าหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ อาจใช้ความระมัดระวังเช่นนั้นโดยต้องทำการสอบสวนเกี่ยวกับสิทธิและความสามารถของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ว่าเป็นบุคคลที่เจ้าหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ สามารถจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมให้ได้หรือไม่ และเมื่อเห็นว่าคำนำหน้านามของร้อยตำรวจเอก ฉ ผู้ตาย กับ นาย ฉ ผู้มีชื่อเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๓/๓/๓๓ มีความแตกต่างกัน เจ้าหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับชื่อบิดา มารดาของร้อยตำรวจเอก ฉ ที่ระบุตามลำเนาใบมรณบัตรที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นำมาแสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อประกอบคำขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับชื่อบิดา มารดาของนาย ฉ ผู้มีชื่อเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินที่มีอยู่ในสารบบที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๓/๓/๓๓ หรือโฉนดที่ดินเลขที่ ๑๔๘๒ ซึ่งเป็นที่ดินแปลงเดิมของที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๓/๓/๓๓ และอยู่ในความครอบครองของเจ้าพนักงานที่ดิน เพื่อให้ได้ความว่าเป็นบุคคลเดียวกันหรือไม่ หากตรวจสอบแล้วข้อมูลไม่ตรงกันหรือเป็นกรณีที่ต้องสงสัย เจ้าหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ตามความเหมาะสม ตลอดจนมีอำนาจแสวงหาพยานหลักฐานที่ตนเห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติเชื่อถือได้ ซึ่งหากเจ้าหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ได้ใช้ความระมัดระวังดังกล่าวก็จะพบว่า ร้อยตำรวจเอก ฉ เป็นผู้ไม่มีสิทธิในที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ ๓/๓/๓๓ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นบุตรของร้อยตำรวจเอก ฉ จึงไม่มีสิทธิจดทะเบียนลงชื่อเป็นผู้จัดการมรดกและขายในโฉนดที่ดินดังกล่าว แต่ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีที่ ๑ ได้ทำการจดทะเบียนประเภทผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาลจังหวัดนนทบุรี คดีหมายเลขแดงที่ ๑๘๙๕/๒๕๓๑ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๓๑ ลงชื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้จัดการมรดก

นาย ฉ รวมทั้งจดทะเบียนประเภทขาย ระหว่าง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ผู้จัดการมรดกนาย ฉ ผู้ขาย กับผู้ฟ้องคดี ผู้ซื้อในโฉนดที่ดินดังกล่าว พฤติการณ์ดังกล่าวถือได้ว่าเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กระทำโดยประมาท เลินเล่อมิได้ใช้ความระมัดระวังอย่างเพียงพอและละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมาย กำหนดให้ต้องปฏิบัติ ในการจดทะเบียนประเภทผู้จัดการมรดก รวมทั้งจดทะเบียนประเภทขาย ระหว่างผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ กับ ผู้ฟ้องคดีในโฉนดที่ดินดังกล่าว เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีเชื่อว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้มียสิทธิในที่ดินโฉนดที่ดิน เลขที่ ๓๗/๓๓ และได้ซื้อที่ดินดังกล่าวไปโดยสุจริตและเสียค่าตอบแทน ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่ง ที่ ๓๗/๓/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ เพิกถอนใบแทนโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๗/๓๓ และรายการ จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมทั้งสองรายการดังกล่าว เนื่องจากการออกใบแทนโฉนดที่ดินดังกล่าวเป็นการออก ให้แก่ผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของที่ดินตามมาตรา ๖๓ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และรายการจดทะเบียนประเภท ผู้จัดการมรดกตามคำสั่งศาล ลงชื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้จัดการมรดกนาย ฉ รวมทั้งรายการจดทะเบียน ประเภทขายที่ดิน ระหว่าง ผู้ฟ้องคดี กับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ในโฉนดที่ดินดังกล่าว ซึ่งจดทะเบียนเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๗ เป็นใบแทนโฉนดที่ดินและรายการจดทะเบียนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดี ได้รับความเสียหาย การกระทำของเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นการกระทำละเมิด ผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ศาลปกครองสูงสุดจึงได้พิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น เป็นให้ผู้ถูกฟ้อง คดีที่ ๑ ชดเชยค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้ฟ้องคดีเป็นจำนวน ๖๗,๐๐๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าว นับแต่วันทำละเมิดจนกว่าจะชำระเสร็จให้แก่ผู้ฟ้องคดี ทั้งนี้ ให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระให้เสร็จสิ้น ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คดีถึงที่สุด และให้คืนค่าธรรมเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์บางส่วนตามส่วนของการชนะคดีให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ นอกจากนี้ก็ให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น

● บทสรุป

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดได้วางหลักไว้ว่า การที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อันได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอออกใบแทนโฉนดที่ดินและผู้รับคำขอจดทะเบียนประเภทผู้จัดการมรดกและ ขายจะต้องใช้ความระมัดระวังอย่างถี่ถ้วนในการตรวจสอบและสอบสวนข้อเท็จจริงตามที่ระบุไว้ใน หนังสือลงวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๗ ก็จะพบข้อสังเกตว่าร้อยละ ๕๐ ของ นาย ฉ มิใช่เจ้าของกรรมสิทธิ์ โฉนดที่ดินแปลงพิพาทที่แท้จริง โดยต้องทำการสอบสวนก่อนว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นบุคคลที่มี สิทธิในที่ดินหรือไม่ เมื่อเห็นว่าคำนำหน้านามของร้อยละ ๕๐ ของ นาย ฉ ผู้ตายกับนาย ฉ ผู้มีชื่อเป็นผู้ถือ กรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดแปลงดังกล่าวแล้วมีความแตกต่างกันเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้อง ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับชื่อบิดามารดาของร้อยละ ๕๐ ของ นาย ฉ ผู้ตายในใบมรณบัตรที่ผู้ถูกฟ้อง คดีที่ ๒ นำมาแสดงต่อเจ้าพนักงานที่ดินเพื่อประกอบคำขอจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม กับชื่อ บิดามารดาของนาย ฉ ผู้มีชื่อเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินที่มีชื่อที่อยู่ในสารบบที่ดินที่อยู่ในความ ครอบครองเพื่อนำมาเปรียบเทียบกัน ว่าเป็นบุคคลเดียวกันหรือไม่พร้อมทั้งตรวจสอบพยาน หลักฐานต่างๆ ว่า มีความถูกต้องสัมพันธ์กันหรือไม่ ตลอดจนมีอำนาจตรวจสอบข้อเท็จจริงอื่นได้ ตามความเหมาะสมโดยไม่จำเป็นต้องผูกพันอยู่กับคำขอหรือพยานหลักฐานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะมีความผิดอาญาฐานแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงานที่ดินว่า ที่ดินแปลงพิพาทได้สูญหายไป เพื่อจะขอออกใบแทนโฉนดที่ดินแปลงพิพาท ตามความในมาตรา ๑๓๓/ แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือไม่ ก็ขึ้นอยู่กับเจตนาของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ว่าได้ทราบมาก่อนหรือไม่ ว่าบิดาของตนเป็นเจ้าของที่ดินแปลงพิพาท

ย่อคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด คดีหมายเลขแดงที่ อ. ๑๖๑๘/๒๕๕๙

- **อ้างถึง** คำพิพากษาและคำสั่งศาลปกครองสูงสุด พ.ศ. ๒๕๕๙
- **ผู้ฟ้องคดี** นาย จ
- **ผู้ถูกฟ้องคดี** สำนักงานที่ดินจังหวัดขอนแก่น สาขาพล ที่ ๑
กรมที่ดิน ที่ ๒
- **เรื่อง** คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (อุทธรณ์คำพิพากษา)
- **กฎหมายและกฎที่เกี่ยวข้อง**
 - พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ (มาตรา ๕)
 - พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองฯ (มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (ก))

● คำวินิจฉัยของศาล

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ ผู้ฟ้องคดีได้ซื้อที่ดินจำนวน ๒ แปลงตามใบแทนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) เลขที่ ๒๕๖๐ เนื้อที่ ๑ ไร่ ๓ งาน และใบแทนน.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๖ เนื้อที่ ๓ ไร่ ๔๐ ตารางวา ตำบลหนองมะเชื้อ อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น ในราคารวมกัน จำนวน ๑๕๗,๐๐๐ บาท จากบริษัท ร จำกัด ซึ่งบริษัท ได้ซื้อที่ดินดังกล่าวมาจากการขายทอดตลาดทรัพย์สินของนาง ผ ลูกหนี้ตามคำพิพากษาในคดีแพ่งของศาลจังหวัดพล คดีหมายเลขแดงที่ ๒๕๐/๒๕๓๗ เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๒ ต่อมา เมื่อผู้ฟ้องคดีเข้าไปทำประโยชน์ในที่ดินทั้งสองแปลงดังกล่าว ชาวบ้านข้างเคียงได้แจ้งผู้ฟ้องคดีว่าที่ดินทั้งสองแปลงดังกล่าวได้มีการออกโฉนดที่ดินแล้วผู้ฟ้องคดีจึงไปตรวจสอบสารบบที่ดินของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และได้ทราบว่า เดิม น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๐ และ น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๖ ออกให้แก่ นาย ป เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๒๐ ต่อมา นาง ผ ซึ่งเป็นภริยาของนาย ป ได้ยื่นคำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกของนาย ป ต่อศาลจังหวัดขอนแก่น (อำเภอพล) หลังจากนั้น นาง ผ ได้นำคำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดก ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๒๔ และคำสั่งศาลจังหวัดขอนแก่น ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๒๔ ที่ไม่มีลายมือชื่อผู้พิพากษามาขอจดทะเบียนโอนที่ดินทั้งสองแปลงดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ดำเนินการจดทะเบียนให้เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗ ต่อมา น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๐ ได้มีการออกเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๔๖๐ เนื้อที่ ๑ ไร่ ๑ งาน ๙๐ ตารางวา ให้แก่นาง ผ ในฐานะผู้จัดการมรดกของนาย ป เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๓๑ และ น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๖ ได้มีการออกเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๔๕๕ เนื้อที่ ๓ ไร่ ๑๖ ตารางวา ให้แก่นาง ผ เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๓๑

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกใบแทน น.ส.๓ ก. ทับซ้อนกับโฉนดที่ดินเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงมีหนังสือลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๙ ถึงนายอำเภอพล ขอให้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงและมีคำสั่งเพิกถอนรายการสารบัญจดทะเบียนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายใน น.ส.๓ ก. ทั้งสองฉบับและโฉนดที่ดินทั้งสองฉบับดังกล่าวให้นายอำเภอพลจึงแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามคำสั่งอธิบดีกรมที่ดิน ที่ ๑๔๕๗/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๐ และคำสั่งอธิบดีกรมที่ดินที่ ๑๙๑๖/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนได้เสนอความเห็นต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ว่า ใบแทน น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๐ และใบแทน น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๖ ออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายเนื่องจาก น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๐ และ น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๖ ได้ออกเป็นโฉนดที่ดิน ไปก่อนออกใบแทน

น.ส.๓ ก. ทั้งสองฉบับ จึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะออกใบแทน น.ส.๓ ก. ได้ อธิบดีกรมที่ดินจึงได้มีคำสั่งที่ ๓๑๑๓/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เพิกถอนใบแทน น.ส.๓ ก. ทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าวตามมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และได้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบตามหนังสือที่ มท ๐๕๑๖.๒/๓๐๕๓๔ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ เป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเสียหาย ปัจจุบันที่ดินทั้งสองแปลงมีราคาซื้อขาย ๒๕๐,๐๐๐ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงต้องร่วมกันรับผิดชอบผู้ฟ้องคดีในฐานะตัวการตัวแทนตามกฎหมาย ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันชำระเงิน จำนวน ๒๕๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวนดังกล่าว นับจากวันฟ้องไปจนกว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจะชำระเสร็จ ให้เพิกถอนใบแทน น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๖ และใบแทน น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๐ ให้เพิกถอนรายการสารบัญจดทะเบียนโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๔๒๕ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๔๖๐

ศาลปกครองชั้นต้นได้พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชำระค่าสินไหมทดแทนเป็นเงินจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท นับตั้งแต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จให้แก่ผู้ฟ้องคดี โดยให้ชำระให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันคดีถึงที่สุด และให้คืนค่าธรรมเนียมศาลเป็นเงินจำนวน ๒,๕๐๐ บาท แก่ผู้ฟ้องคดี ยกฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ คำขออื่นนอกจากนี้ ให้ยก

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอุทธรณ์ว่า เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ได้ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงแต่อย่างใด ความเสียหายที่ผู้ฟ้องคดีได้รับเป็นผลมาจากความผิดพลาดในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานที่ดินอำเภอพล ในขณะที่มีการออกโฉนดที่ดินจาก น.ส.๓ ก. พิกัดทั้งสองฉบับ ที่มีได้ทำการหมายเหตุการออกโฉนดที่ดินใน น.ส.๓ ก. ฉบับสำนักงานที่ดินอำเภอและทะเบียนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) เมื่อเจ้าหน้าที่ของสำนักงานที่ดินอำเภอพล สังเกตการปกครอง มิใช่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ การกระทำที่เป็นเหตุละเมิดจึงไม่ใช่กรณีที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองนั้น และการที่ผู้ฟ้องคดีซื้อที่ดินจากบริษัท ร จำกัด โดยไม่ทราบเรื่องเอกสารสิทธิที่ทับซ้อนและการทำประโยชน์บนที่ดินของบุคคลอื่น จึงเป็นความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นผู้รับผิดชอบความเสียหายเองและต้องไปฟ้องเรียกค่าเสียหายจากบริษัท ร จำกัด หรือนาง ผ ผู้ขายที่ดินแปลงพิพาทดังกล่าว

ศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้วเห็นว่าคดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีหรือไม่ หากเป็นการกระทำละเมิดจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ เพียงใด

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกใบแทน น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๐ และใบแทน น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๖ ตำบลหนองมะเขือ อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๔๒ ตามคำสั่งในหนังสือศาลจังหวัดพลที่ ยธ ๐๒๐๐.๔๑๔/๔๐๓๖ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๑ และต่อมา เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้จดทะเบียนโอนที่ดินตามหลักฐานใบแทน น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๐ และใบแทน น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๖ ระหว่างนาง ผ ผู้โอน กับบริษัท ร จำกัด ผู้รับโอน เนื่องจากบริษัทดังกล่าวได้ซื้อที่ดินตามใบแทน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๐ และใบแทน น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๖ จากการขายทอดตลาด หลังจากนั้น เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้จดทะเบียนที่ดินทั้งสองแปลงดังกล่าวให้แก่ผู้ฟ้องคดี ต่อมา อธิบดีกรมที่ดินได้มีคำสั่ง ที่ ๓๑๑๓/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ให้เพิกถอนใบแทนทั้งสองฉบับดังกล่าว เนื่องจาก น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๐ และ น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๖ ได้ออกเป็นโฉนดที่ดินก่อนที่จะมีการออกใบแทน น.ส.๓ ก. จึงต้องถือว่า น.ส.๓ ก. ทั้งสองฉบับดังกล่าวถูกยกเลิกโดยผลของกฎหมายตามมาตรา ๕๙ เบญจ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะออกใบแทน น.ส.๓ ก. ได้ตามมาตรา ๖๓ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินดังกล่าว

ส่วนกรณีที่เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดขอนแก่น สาขาพล ได้มีหนังสือแจ้งนายอำเภอพล เพื่อสั่งการให้เจ้าหน้าที่ทำการหมายเหตุการณ์ออกโฉนดที่ดินใน น.ส. ๓ ก. ฉบับสำนักงานที่ดิน อำเภอและทะเบียนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓) แต่กลับไม่มีการดำเนินการหมายเหตุไว้ตามที่ได้รับแจ้งความเสียหายที่เกิดขึ้นจึงเป็นผลมาจากการปฏิบัติหน้าที่บกพร่องของเจ้าหน้าที่ของ นายอำเภอพล ซึ่งสังกัดกรมการปกครอง มิใช่สังกัดผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นั้น

ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า การกำหนดให้ต้องมีการหมายเหตุเกี่ยวกับการออกโฉนดที่ดิน ใน น.ส. ๓ ก. ฉบับผู้ถือ ฉบับสำนักงานที่ดิน และทะเบียนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓) โดยใช้ รูปถ่ายทางอากาศ (น.ส. ๘) สำหรับ น.ส. ๓ ก. ก็เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่มีหน้าที่ดำเนินการ เกี่ยวกับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ดินที่มีหลักฐานหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินควบคุมหลักฐานในทาง ทะเบียนเพื่อมิให้ที่ดินแปลงพิพาทมีหลักฐานทั้ง น.ส. ๓ ก. และโฉนดที่ดินในเวลาเดียวกัน อีกทั้ง เมื่อได้ออก โฉนดที่ดินแทนหลักฐาน น.ส. ๓ ก. ในที่ดินแปลงพิพาทแล้ว ย่อมเป็นหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่จะต้อง ควบคุมวางระเบียบในการจำหน่ายหลักฐาน น.ส. ๓ ก. รวมทั้งทะเบียนที่ควบคุม น.ส. ๓ ก. เพื่อมิให้มีการนำ ไปใช้เป็นหลักฐานแสดงสิทธิในที่ดินแปลงพิพาทในภายหลังอีก อย่างไรก็ตาม แม้ตามข้อเท็จจริงจะปรากฏว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักงานที่ดินอำเภอพลไม่ได้ทำการหมายเหตุเกี่ยวกับการออกโฉนดที่ดินไว้ตามที่ได้รับแจ้ง ก็ไม่ได้หมายความว่า จะไม่มีหลักฐานอื่นที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สามารถตรวจสอบได้ว่า น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๐ และ น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๖ ได้มีการออกโฉนดที่ดินไปแล้ว เมื่อต่อมากระทรวงมหาดไทย ได้มีประกาศลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ ยกเลิกอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม ประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งมีผลทำให้เอกสารหลักฐานหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน รวมทั้ง น.ส. ๓ ก. ฉบับ สำนักงานที่ดินอำเภอพลถูกย้ายไปจัดเก็บรวมกันที่สำนักงานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ย่อมทำให้เอกสารหลักฐาน เกี่ยวกับสารบบที่ดิน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๐ และ น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๖ รวมถึงโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๔๒๕ และโฉนดที่ดิน เลขที่ ๓๔๖๐ อยู่ในความครอบครองของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังนั้น เมื่อศาลจังหวัดพล มีหนังสือที่ ยธ ๐๒๐๐.๔๑๔/๑๑๕๔ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๐ แจ้งเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดขอนแก่น สาขาพล เกี่ยวกับการยึดทรัพย์ของนาง ผ ในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ ๒๕๐/๒๕๓๗ ระหว่างบริษัท ร จำกัด โจทก์ กับนาง ผ จำเลย ได้แก่ น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๖ และ น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๐ โดยห้ามจำหน่าย จ่าย โอน หรือทำนิติกรรมใดๆ จนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่นจากศาล ซึ่งฝ่ายทะเบียนของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้รับอายัดและลงบัญชีอายัดไว้เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๐ และต่อมา ศาลจังหวัดพลได้ มีหนังสือที่ ยธ ๐๒๐๐.๔๑๔/๒๗๐๕ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๐ แจ้งเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดขอนแก่น สาขาพล เพื่อขอแก้ไขเลขที่ น.ส. ๓ ก. จากเลขที่ ๒๕๖๖ เป็นเลขที่ ๒๕๖๖ หลังจากนั้น ศาลจังหวัดพลได้ มีหนังสือที่ ยธ ๐๒๐๐.๔๑๔/๔๐๓๖ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๔๑ แจ้งเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดขอนแก่น สาขาพล ว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีของศาลจังหวัดพลได้ทำการขายทอดตลาดทรัพย์ดังกล่าวแล้ว โดยบริษัท ร เป็นผู้ซื้อทรัพย์ทั้งสองรายการได้ โดยรายการที่ ๑ ราคา ๖๕,๐๐๐ บาท และรายการที่ ๒ ราคา ๓๕,๐๐๐ บาท แต่เนื่องจากศาลไม่อาจเรียกจำเลยส่งต้นฉบับ น.ส. ๓ ก. ฉบับผู้ถือต่อศาลได้ จึงขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกใบแทน น.ส. ๓ ก. ฉบับผู้ถือใหม่ แล้วทำนิติกรรมโอนทรัพย์แก่ผู้ซื้อทรัพย์ต่อไป กรณีจึงเป็นหน้าที่ของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ต้องดำเนินการตรวจสอบเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนของหลักฐาน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๐ และ น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๖ ก่อนที่จะดำเนินการออกใบแทนตามคำสั่งของศาล จังหวัดพล โดยอาจตรวจสอบจากกระวาง น.ส. ๓ ก. เทียบกับกระวางโฉนดที่ดิน หรือตรวจสอบจากทะเบียนที่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ควบคุมและภายหลังจากการออกโฉนดที่ดินจากหลักฐาน น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๐ และ น.ส. ๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๖ ไปแล้ว สำนักงานที่ดินจังหวัดขอนแก่น สาขาพล จะต้องรายงานผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒

เกี่ยวกับการออกโฉนดที่ดินและการจำหน่าย น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๐ และ น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๖ ซึ่งหากเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้ความรอบคอบในการปฏิบัติหน้าที่โดยตรวจสอบหลักฐานและเอกสารดังกล่าว ย่อมต้องทราบว่าที่ดินทั้งสองแปลงดังกล่าวไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่จะออกใบแทนตามมาตรา ๖๓ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินได้ เนื่องจากได้มีการออกโฉนดที่ดินจากหลักฐาน น.ส.๓ ก. ทั้งสองฉบับดังกล่าวไปแล้ว เป็นผลให้ไม่สามารถออกใบแทน น.ส.๓ ก. ทั้งสองฉบับตามคำสั่งศาลได้

การกระทำของเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการออกใบแทนดังกล่าวจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เป็นเหตุให้ศาลจังหวัดพล บริษัท ร จำกัด และผู้ฟ้องคดีเชื่อว่า ใบแทนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกให้หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินที่ถูกต้องและชอบด้วยประมวลกฎหมายที่ดิน และเชื่อว่าผู้มีชื่อในทะเบียนที่ดินเป็นผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินดังกล่าวตามมาตรา ๑๓๗/๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ส่วนกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอ้างว่า ความเสียหายที่ผู้ฟ้องคดีได้รับเป็นผลมาจากความผิดพลาดในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของสำนักงานที่ดินอำเภอพลในขณะที่มีการออกโฉนดที่ดินจาก น.ส.๓ ก. พิกัดทั้งสองฉบับ ที่มีได้ทำการหมายเหตุการออกโฉนดที่ดินใน น.ส.๓ ก. ฉบับสำนักงานที่ดินอำเภอและทะเบียนหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) เมื่อเจ้าหน้าที่ของสำนักงานที่ดินอำเภอพล สังเกตกรมการปกครอง มิใช่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ การกระทำที่เป็นเหตุละเมิดจึงไม่ใช่กรณีที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองนั้น

ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า ความเสียหายที่ผู้ฟ้องคดีได้รับเป็นผลมาจากความผิดพลาดในการออกใบแทน น.ส.๓ ก. ที่มีได้มีการควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ในการจำหน่าย น.ส.๓ ก. พิกัดทั้งสองฉบับ และมีได้มีการตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพก่อนออกใบแทน น.ส.๓ ก. พิกัดทั้งสองดังกล่าว อีกทั้งสำนักงานที่ดินอำเภอพลเป็นหน่วยงานที่อยู่ในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และแม้ในขณะที่มีการนำ น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๖ และ น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๐ ไปใช้เป็นหลักฐานในการออกโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๔๒๕ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๔๖๐ จะมีประกาศกระทรวงมหาดไทยกำหนดอำนาจหน้าที่ของนายอำเภอเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประมวลกฎหมายที่ดินก็ตาม แต่ในส่วนของสำนักงานที่ดินอำเภอ นายอำเภอคงมีเพียงอำนาจกำกับดูแลเท่านั้น กรณีจึงต้องถือว่าสำนักงานที่ดินอำเภอเป็นหน่วยงานอยู่ในบังคับบัญชาและในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อยู่เช่นเดิม เนื่องจากงานที่ปฏิบัติเป็นงานในอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดังนั้น เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นอันเป็นผลมาจากการเพิกถอนใบแทน น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๐ และใบแทน น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๖ ซึ่งเป็นผลมาจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองในการออกใบแทน น.ส.๓ ก. พิกัดทั้งสองฉบับ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นหน่วยงานของรัฐตามความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติ ความรับทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงต้องรับผิดชอบผู้ฟ้องคดีในผลแห่งละเมิดที่เจ้าหน้าที่ในสังกัดได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นหน่วยงานในสังกัดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล จึงไม่ต้องรับผิดชอบในผลแห่งละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี อุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองที่อ้างว่า เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองมิใช่ผู้ก่อเหตุละเมิดจึงฟังไม่ขึ้น

ส่วนกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้แทนบริษัท ร แต่ไม่ได้ใช้ความระมัดระวังรอบคอบอย่างที่บริษัทจำกัดที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเพื่อแสวงหากำไรจากการดำเนินธุรกิจ จะพึงมีตามวิสัยและพฤติการณ์ในการตรวจสอบที่ดินพิกัดที่จะทำการยึด โดยผู้ฟ้องคดีให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสอบสวนตามความในมาตรา ๖๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินว่า ได้เข้าตรวจสอบที่ดินที่จะทำการยึดแล้ว แต่ไม่พบนาง ผ และไม่มีผู้ใดแจ้งให้ทราบว่าที่ดินพิกัดเป็นของบุคคลอื่น ซึ่งขัดแย้งถ้อยคำของ

นาย ม ผู้ถือกรรมสิทธิ์ในโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๔๖๐ และโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๔๒๕ ซึ่งให้ถ้อยคำไว้ว่า พบบุตรชายของนาง ผ ปลุกสร้างอาคารเล็กๆ เพื่อทำเป็นร้านซ่อมรถจักรยานยนต์ จึงได้แจ้งให้รื้อถอนสวดคล้องกับที่นาง ผ ให้ถ้อยคำไว้ว่า ได้โอนโฉนดที่ดินพิพาทให้แก่ นาย ส เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๘ และนาย ส ได้นำโฉนดที่ดินพิพาทจำหน่ายกับนายทุนเมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๑ และได้ขายที่ดินให้แก่บุคคลอื่นเพื่อนำเงินไปชำระหนี้ โดยนาย ส ยังคงอาศัยอยู่ในที่ดินแปลงดังกล่าวและเปิดร้านซ่อมรถจักรยานยนต์ หากผู้ฟ้องคดีและบริษัท ร จำกัด ได้ตรวจสอบสภาพที่ดินจริงก่อนที่จะมีการนำยึดและเข้าซื้อที่ดินย่อมจะต้องทราบว่า ที่ดินพิพาทมีร้านซ่อมรถจักรยานยนต์ปลุกสร้างอยู่บนที่ดินและทราบว่าที่ดินที่นำยึดมิใช่ที่ดินของนาง ผ ลูกหนี้ นอกจากนี้ ก่อนที่จะดำเนินการบังคับคดี บริษัท ร จำกัด โดยผู้ฟ้องคดี ได้มอบหมายให้นาย ณ ทนายความ ยื่นคำขอตรวจและคัดสำเนาเอกสารโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๔๒๕ น.ส.๓ ก. เลขที่ ๓๑๕ น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๐ และ น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๖ เพื่อใช้ในการฟ้องบังคับคดีลูกหนี้ (นาง ผ) จึงควรที่จะตรวจสอบว่าที่ดินที่นำยึดขายทอดตลาดเป็นของนาง ผ จริงหรือไม่ ซึ่งหากได้ตรวจสอบสารบบโฉนดที่ดิน เลขที่ ๓๔๒๕ ที่ได้ยื่นคำขอตรวจและคัดสำเนาไว้ ย่อมจะต้องทราบข้อเท็จจริงว่า น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๖ ฉบับผู้ถือ ได้มีการจำหน่ายและเก็บรวมไว้ในแฟ้มสารบบของโฉนดที่ดินเลขที่ ๓๔๒๕ ดังนั้น การที่ผู้ฟ้องคดีซื้อที่ดินจากบริษัท ร จำกัด โดยไม่ทราบเรื่องเอกสารสิทธิที่ทับซ้อนและการทำประโยชน์บนที่ดินของบุคคลอื่น จึงเกิดจากความประมาทเลินเล่อของผู้ฟ้องคดีเองส่วนหนึ่ง ผู้ฟ้องคดีจึงควรมีส่วนร่วมรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้น ข้ออุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองในประเด็นนี้รับฟังขึ้นบางส่วน

ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๓๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ค่าสินไหมทดแทนจะพึงใช้โดยสถานใด เพียงใดนั้น ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด มาตรา ๔๔๒ บัญญัติว่า ถ้าความเสียหายได้เกิดขึ้นเพราะความผิดอย่างหนึ่งอย่างใดของผู้ต้องเสียหายประกอบด้วยไซ้ ท่านให้นำบทบัญญัติแห่งมาตรา ๒๒๓ มาใช้บังคับ โดยอนุโลม มาตรา ๒๒๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ถ้าฝ่ายผู้เสียหายได้มีส่วนทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งก่อให้เกิดความเสียหายด้วยไซ้ ท่านว่าหนั้นอันจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ฝ่ายผู้เสียหายมากน้อยเพียงใดนั้น ต้องอาศัยพฤติการณ์เป็นประมาท ข้อสำคัญก็คือว่าความเสียหายนั้นได้เกิดขึ้นเพราะฝ่ายไหนเป็นผู้ก่อภัยน้อยกว่ากันเพียงไร เมื่อพิจารณาพฤติการณ์และความร้ายแรงจากการที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิได้จำหน่าย น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๐ และ น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๖ ฉบับสำนักงานที่ดินตามระเบียบ และต่อมาเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิได้ตรวจสอบสารบบทางทะเบียนที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพเป็นเหตุให้มีการออกใบแทน น.ส.๓ ก. พิพาททั้งสองฉบับดังกล่าวไปโดยคลาดเคลื่อนและไม่ชอบด้วยกฎหมาย ประกอบกับพิจารณาพฤติการณ์และความร้ายแรงจากการกระทำของผู้ฟ้องคดีที่มีส่วนประมาทเลินเล่อ ไม่ตรวจสอบสภาพที่ดินพิพาทก่อนที่จะนำยึด อีกทั้งยังรับซื้อที่ดินดังกล่าวมาจากการขายทอดตลาดแล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีควรมีส่วนร่วมรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นร้อยละ ๒๕ ของความเสียหายที่ได้รับทั้งหมดจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นเงิน ๒๕,๐๐๐ บาท ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงต้องรับผิดชอบร้อยละ ๗๕ ของความเสียหายทั้งหมด คิดเป็นเงิน ๗๕,๐๐๐ บาท

ศาลปกครองสูงสุดจึงได้พิพากษาแก้คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเป็นให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชำระค่าสินไหมทดแทน เป็นเงิน ๗๕,๐๐๐ บาท นอกจากนี้ก็แก้ไขเป็นไปตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น และให้คืนค่าธรรมเนียมศาลในชั้นอุทธรณ์บางส่วนตามส่วนแห่งการชนะคดีให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง

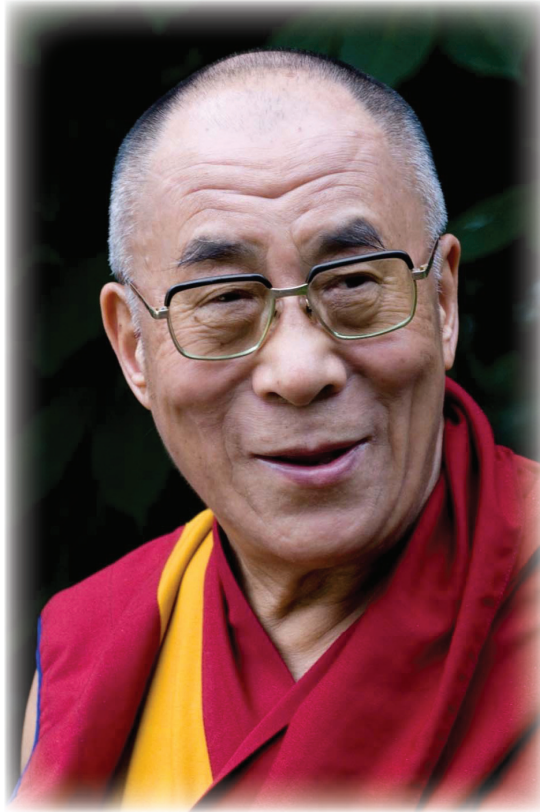
● บทสรุป

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดได้วางหลักเกี่ยวกับการตรวจสอบเอกสารเพื่อประกอบการขอออกใบแทนไว้ว่า ก่อนที่จะดำเนินการออกใบแทนตามคำสั่งของศาลจังหวัด เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขออาจตรวจสอบจากกระวาง น.ส.๓ ก. เทียบกับระวางโฉนดที่ดิน หรือตรวจสอบจากทะเบียนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ควบคุมและภายหลังจากการออกโฉนดที่ดินจากหลักฐาน น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๐ และ น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๖ ไปแล้ว สำนักงานที่ดินจังหวัดขอนแก่น สาขาพล จะต้องรายงานผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เกี่ยวกับการออกโฉนดที่ดินและการจำหน่าย น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๐ และ น.ส.๓ ก. เลขที่ ๒๕๖๖ ซึ่งหากเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้ความรอบคอบในการปฏิบัติหน้าที่โดยตรวจสอบหลักฐานและเอกสารดังกล่าว ย่อมต้องทราบว่าที่ดินทั้งสองแปลงดังกล่าวไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่จะออกใบแทนตามมาตรา ๖๓ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินได้ เนื่องจากได้มีการออกโฉนดที่ดินจากหลักฐาน น.ส.๓ ก. ทั้งสองฉบับดังกล่าวไปแล้ว เป็นผลให้ไม่สามารถออกใบแทน น.ส.๓ ก. ทั้งสองฉบับตามคำสั่งศาลได้

ทั้งสองกรณีนี้จะเห็นได้ว่าศาลได้มีคำพิพากษาโดยมีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองบุคคลภายนอกที่ต้องถูกรอนสิทธิ และได้รับความเสียหายจากการเพิกถอนหรือแก้ไข จึงเป็นอุทธรณ์สำหรับเจ้าหน้าที่กรมที่ดินจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการที่ประมวลกฎหมายที่ดินได้กำหนดไว้ และต้องให้ความสำคัญในการตรวจสอบเอกสารต่างๆ และมีความรอบคอบ อย่าได้ละเลยมีความใส่ใจในการปฏิบัติหน้าที่ ถ้าหากท่านมีความเอาใจใส่ มีความตั้งใจ มีความรอบคอบ และมีความรับผิดชอบ ความผิดพลาดในการปฏิบัติหน้าที่ราชการก็จะไม่เกิดขึ้น

กรรม

“สิ่งที่คนอื่นทำกับคุณ
คือ...กรรมของเขา
...แต่สิ่งที่คุณเลือก
จะตอบโต้ใส่เขา...
คือ...กรรมของคุณ”

ดาไล ลามะ

ข้อมูล : คำคม

เข้าถึงได้จาก : <http://kumkom.teenee.com/quotes/40.html>

(สำเนา)

ที่ มท ๐๕๑๖.๔/ว ๓๓๙๕

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง การปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตรฐาน ๑ : ๔,๐๐๐ (One Map)**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด**อ้างถึง** หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๖.๔/ว ๑๐๔๒ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับการออกโฉนดที่ดิน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามโครงการ One Map โดยมีวิธีปฏิบัติเพิ่มเติมว่า ในพื้นที่ ๑ ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมพื้นที่ ๑ ตารางกิโลเมตร) ในแผนที่ภูมิประเทศของกรมแผนที่ทหาร ซึ่งมีแนวเขตป่าไม้หลายเส้นซ้อนทับคาบเกี่ยวกัน ก่อนการออกโฉนดที่ดินที่ดินตามมาตรา ๕๘, ๕๘ ทวิ และมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ให้แนวเขตป่าไม้ที่ผ่านการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ One Map จนแล้วเสร็จมาประกอบการพิจารณาด้วย นั้น

โดยที่ปัจจุบันการออกโฉนดที่ดินได้มีการกำหนดมาตรการป้องกันการออกโฉนดที่ดิน ไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายไว้อย่างรอบคอบ และรัดกุม อาทิเช่น การใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการตรวจสอบ แนวเขตป่าไม้ตามที่กรมแผนที่ทหาร กรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช มีการรับรองไว้ใน ราชวงแผนที่ มาตรฐาน ๑ : ๔,๐๐๐ การนำหลักการในเรื่องพระราชรัฐ โดยให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วม ในการกำหนดพื้นที่เดินสำรวจ การให้กรมการหม่บ้านตรวจสอบการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน ก่อนการออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้นำเดินสำรวจ เป็นต้น เมื่อปรากฏว่าการปรับปรุงแผนที่ตามโครงการ One Map อาจจะต้องใช้ระยะเวลาอีกพอสมควรในการดำเนินการ และจากการสำรวจปริมาณเรื่องรายการขอออก โฉนดที่ดินในพื้นที่ ๑ ตารางกิโลเมตร ดังกล่าว ขณะนี้มีจำนวนประมาณ ๔๖,๓๖๘ แปลง ซึ่งอาจก่อให้เกิด ความเดือดร้อนต่อผู้ขอที่ดินยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินและมีดำเนินการไว้แล้ว ดังนั้น เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อ การให้บริการประชาชน จึงขอยกเลิกแนวทางปฏิบัติตามหนังสือดังกล่าวข้างต้น และขอให้จังหวัดใช้แนวเขต ป่าไม้ตามที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับรองไว้ในราชวงแผนที่ มาตรฐาน ๑ : ๔,๐๐๐ ในการตรวจสอบ ร่วมกับแนวทางปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการออกโฉนดที่ดินไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งได้มีการ กำหนดแนวทางปฏิบัติไว้แล้วสำหรับการพิจารณาเพื่อออกโฉนดที่ดินให้แก่ราษฎร

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบเพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) กฤษฎา บุญราช

(นายกฤษฎา บุญราช)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ

โทร./โทรสาร ๐ ๒๕๐๓ ๓๓๙๔

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๖.๔/ว ๑๐๔๒

กระทรวงมหาดไทย

ถนนรัชฎาภิบาล กทม. ๑๐๒๐๐

๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง การปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ (One Map)**เรียน** ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด**สิ่งที่ส่งมาด้วย** แผนที่ตัวอย่างการพิจารณาพื้นที่สำหรับการออกโฉนดที่ดินในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

สืบเนื่องจากคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๘ เห็นชอบแนวทางการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ (One Map) และให้แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ (One Map) ซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธาน โดยให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ และต่อมาคณะกรรมการดังกล่าว ได้กำหนดหลักเกณฑ์การปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐไว้ ๑๓ หลักเกณฑ์ เพื่อดำเนินการทุกขั้นตอนให้แล้วเสร็จภายในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙

กระทรวงมหาดไทย ได้รับรายงานจากกรมที่ดินว่าการปรับปรุงแผนที่ One Map ดังกล่าว กำหนดให้มีการปรับปรุงแนวเขตป่าไม้ถาวร ป่าชายเลน ป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่า โดยแนวเขตดังกล่าวบางส่วนครอบคลุมพื้นที่ที่ต้องพิจารณาเกี่ยวกับการออกโฉนดที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินซึ่งดำเนินการใน ๒ รูปแบบ ประกอบด้วย

รูปแบบที่ ๑ การเดินสำรวจออกโฉนดที่ดินตามมาตรา ๕๘, ๕๘ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน นอกพื้นที่ที่ทางราชการได้จำแนกให้เป็นป่าไม้ถาวรโดยรัฐบาลจัดสรรงบประมาณให้ใช้ในการออกโฉนดที่ดินให้แก่ราษฎร ในพื้นที่จังหวัดตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้ดำเนินการแต่ละปีงบประมาณ ซึ่งครอบคลุมถึงพื้นที่ที่ราษฎรครอบครองทำประโยชน์ภายหลังประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ (ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๓๗ เป็นต้นมา) โดยไม่มีหลักฐานที่ไม่สามารถดำเนินการได้ด้วยวิธีเฉพาะราย (รูปแบบที่ ๒) เพื่อให้ราษฎรมีโฉนดที่ดินเป็นหลักทรัพย์สำหรับใช้ประโยชน์ เช่น การทำธุรกรรมทางการเงิน เป็นต้น

รูปแบบที่ ๒ การออกโฉนดที่ดินเป็นการเฉพาะรายตามมาตรา ๕๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินตามคำขอของราษฎรซึ่งไปติดต่อขอบริการ ณ สำนักงานที่ดินท้องที่ โดยผู้ขอต้องเสียค่าใช้จ่ายตามที่กฎหมายกำหนด กรณีนี้ผู้ที่ครอบครองที่ดินภายหลังวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ (ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๓๗ เป็นต้นมา) โดยไม่มีหลักฐานสำหรับที่ดินไม่สามารถขอออกโฉนดที่ดินด้วยวิธีนี้ได้

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติงานการออกโฉนดที่ดินของกรมที่ดิน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ บริเวณพื้นที่ป่าไม้ทุกประเภทดังกล่าวข้างต้น สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และระยะเวลาการดำเนินการตามโครงการ One Map ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้แล้ว จึงวางแนวทางให้พนักงานเจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. การออกโฉนดที่ดินรูปแบบที่ ๑ บริเวณพื้นที่นอกเขตป่าไม้ทุกประเภท ให้ดำเนินการได้ตามระเบียบและขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด

๒. การออกโฉนดที่ดินรูปแบบที่ ๒ บริเวณพื้นที่ในหรือนอกเขตป่าไม้ทุกประเภท ให้ดำเนินการได้ตามระเบียบและขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด

๓. ในพื้นที่ ๑ ตารางกิโลเมตร (ครอบคลุมพื้นที่ ๑ ตารางกิโลเมตร) ในแผนที่ภูมิประเทศของกรมแผนที่ทหาร ซึ่งมีแนวเขตป่าไม้หลายเส้นซ้อนทับคาบเกี่ยวกัน ก่อนการออกโฉนดที่ดินตามรูปแบบที่ ๑ และรูปแบบที่ ๒ ให้นำแนวเขตป่าไม้ที่ผ่านการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ One Map จนแล้วเสร็จมาประกอบการพิจารณาด้วย ดังรายละเอียดปรากฏตามแผนที่ตัวอย่างที่ส่งมาพร้อมนี้

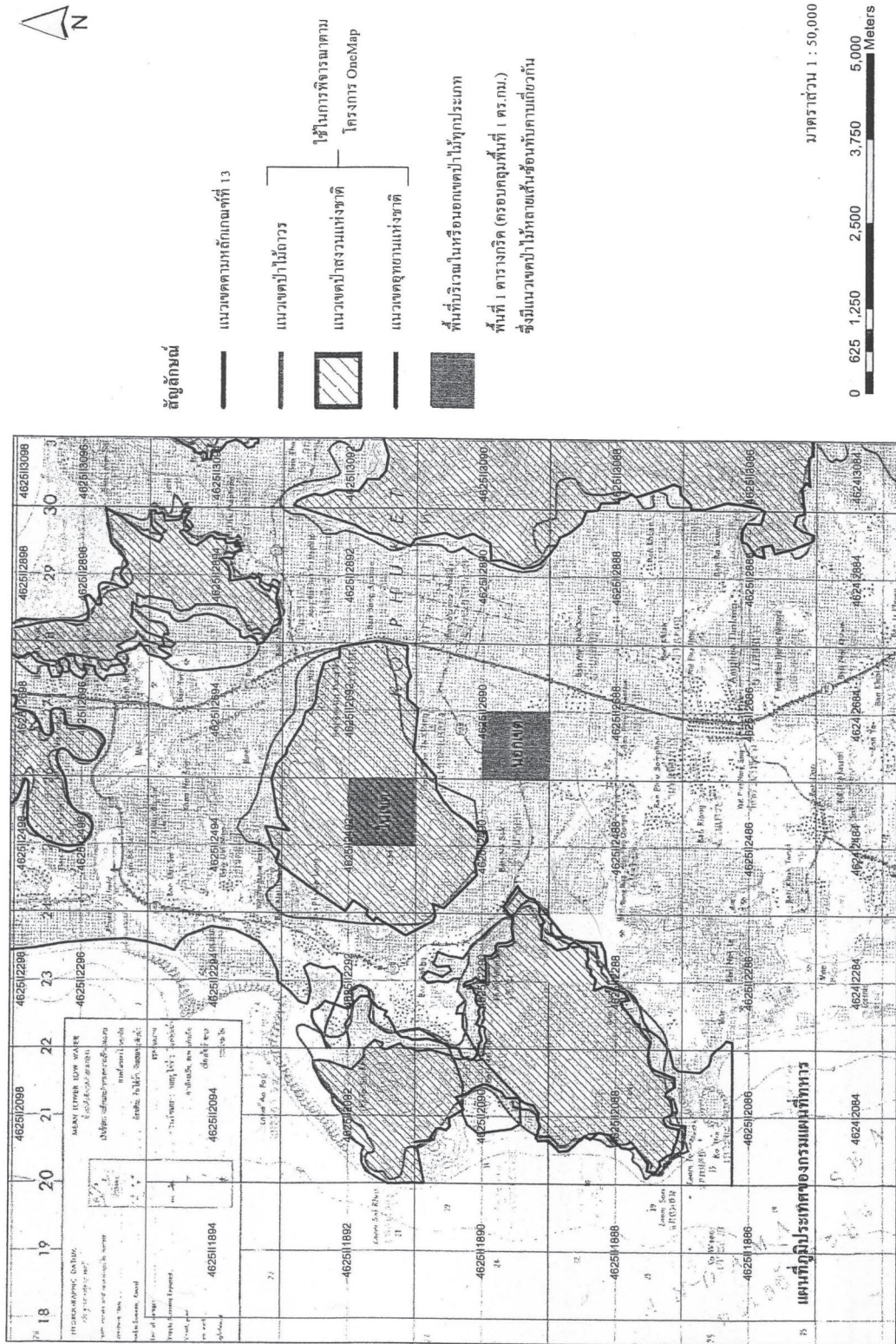
จึงเรียนมาเพื่อทราบ และแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบเพื่อถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **กฤษฎา บุญราช**
(นายกฤษฎา บุญราช)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน
สำนักมาตรฐานการออกหนังสือสำคัญ
โทร. ๐ ๒๕๐๓ ๓๓๙๕
โทรสาร ๐ ๒๕๐๓ ๓๓๙๕

แผนที่ตัวอย่างการพิจารณาพื้นที่สำหรับการออกโฉนดที่ดินในปีงบประมาณ พ.ศ.2559

(สำเนา)

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๕.๒/ว ๑๙๖๓๑

กรมที่ดิน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ

อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐

เรื่อง การให้บริการประชาชนตามระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบหลักทรัพย์ ขอสำเนาภาพลักษณ์เอกสารสิทธิ และขอหนังสือรับรองราคาประเมินทุนทรัพย์ ที่สำนักงานที่ดินแห่งใดแห่งหนึ่งด้วยระบบสารสนเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ (ระยะที่ ๒)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมที่ดิน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๕๑๕.๒/ว ๑๐๘๐๐ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมที่ดินได้ส่งระเบียบกรมที่ดิน ว่าด้วยการตรวจสอบหลักทรัพย์ ขอสำเนาภาพลักษณ์เอกสารสิทธิ และขอหนังสือรับรองราคาประเมินทุนทรัพย์ ที่สำนักงานที่ดินแห่งใดแห่งหนึ่งด้วยระบบสารสนเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาเพื่อแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบและถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน โดยระยะที่ ๑ ให้ดำเนินการในพื้นที่สำนักงานที่ดินในบัญชีสำนักงานที่ดินทำระเบียบ (โครงการพัฒนาระบบสารสนเทศที่ดิน ระยะที่ ๑) จำนวน ๓/๓ สำนักงานที่ดิน ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๐ สำหรับสำนักงานที่ดินนอกจากนี้จะแจ้งให้ดำเนินการตามระเบียบอีกครั้งหนึ่ง นั้น

กรมที่ดินพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การบริการประชาชนตามระเบียบกรมที่ดินดังกล่าวสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เพิ่มช่องทางการให้บริการประชาชนได้ทั่วประเทศเพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาล เรื่อง “ลดความเหลื่อมล้ำของสังคม สร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการของภาครัฐ” จึงให้สำนักงานที่ดินนอกบัญชีทำระเบียบฯ (สำนักงานที่ดินที่เหลือทั่วประเทศ) เริ่มดำเนินการตามระเบียบกรมที่ดินดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) **ประทีป กิริติเรขา**

(นายประทีป กิริติเรขา)

อธิบดีกรมที่ดิน

สำนักมาตรฐานการทะเบียนที่ดิน

ส่วนกำหนดสิทธิในที่ดินและควบคุมทะเบียนที่ดิน

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๗๔๔-๖

มิ่งมหाराชินีศรีแผ่นดิน

“ เณลิมขวัณพระชันษาพระราชินี
ลุดิถีสิริสวัสดิ์นิรัตติย
พระแม่มิ่งขวัณสยามอร่ามไทย
แซ่ซ้องไกลทั่วโลกกาล้าอัศจรรย์
พระเมตตากรุณาราชกิจ
นิรมิตชนร่มเย็นเพ็ญสุขสันต์
ศิลปาชีพโครงการสานอนันต์
ศาสตร์ศิลป์สรรค์วัฒนธรรมงามบารมี
นบอัญเชิญเทพไตรรัตน์สิ่งศักดิ์สิทธิ์
อวยพิพิทพรพร่างฟ้าพราราคี
ยังยืนยงเคียงคู่องค์ภูบดี
ราชภูริภักดีขอพระองค์ทรงพระเจริญ ”

วารี ไตรเพ็ญ ผู้ประพันธ์

ข้อมูล : กลอนวันแม่

เข้าถึงได้จาก : <https://taryeethreeart.wordpress.com/tag/>

ความเชื่อ

ความเชื่อ เป็นสิ่งที่มีอยู่ทุกหนทุกแห่งบนโลกใบนี้ ซึ่งความเชื่อนี้ก็จะแตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละแห่งนั้น

๑. ประเทศเดนมาร์ก

หากบ้านไหนมีจานแตกแก้วแตก ให้เก็บเศษที่แตกเอาไว้จนถึงวันปีใหม่ แล้วนำไปใส่บ้านเพื่อนหรือบ้านญาติ จะช่วยให้มีโชคเข้ามา

ชาวเดนมาร์กจะรอต้อนรับวันสิ้นปีพร้อมกับเพื่อน ส่วนครอบครัวนั้นเจอกันไปแล้วตอนคริสต์มาส ตอน ๖ โมงเย็นจะเริ่มมีการถ่ายทอดสดจากราชวงศ์เดนมาร์ก ตามด้วยการนับถอยหลังตอนเที่ยงคืน ซึ่งคนเดนมาร์กจะมีธรรมเนียมพิเศษกว่าชาติอื่นตรงที่พอนาฬิกาเริ่มนับถอยหลัง บางคนจะขึ้นไปยืนบนเก้าอี้เพื่อรอกระโดดลงพื้นตอนนาฬิกาบอกเวลาเที่ยงคืนตรง เป็นการเปรียบเปรยว่าเราได้ “ก้าวเข้าสู่ปีใหม่” แล้ว

หลังจากนั้นจึงเป็นการดื่มแชมเปญ และกิน Kransekage (ครานส์เคจ) เค้กที่ชาวเดนมาร์กกินในโอกาสสำคัญๆ อย่างงานแต่งงาน คริสต์มาส งานปีใหม่ ได้หมด

นอกจากนี้ชาวเดนมาร์กบางคนยังสะสมจานมาตลอดปีเพื่อมาปาให้แตกในคืนวันสิ้นปี ยิ่งแตกมาก ก็ยิ่งได้เพื่อนมากในปีใหม่ด้วย

๒. ประเทศญี่ปุ่น

“นกฮูก” ในภาษาญี่ปุ่นเรียกว่า Fukurou ว่ากันว่ามันมีความหมายอื่นๆ คือ Fuku แปลว่า โชคดี และ Rou ใช้ต่อท้ายชื่อเด็กผู้ชาย หรือ Fu ที่แปลว่าไม่ รวมกับ Kuro ที่แปลว่า ความลึกลับ ด้วยเหตุผลนี้นกฮูก จึงกลายเป็นสัญลักษณ์แห่งความโชคดีหรือ Engimono นอกจากนี้ ยังมีความเชื่อว่า สี รูปร่าง และ ขนาดของนกฮูก ก็ให้โชคในด้านที่แตกต่างกันออกไป

๓. ประเทศจีน

ตัวเลขในวัฒนธรรมจีน มีความเชื่อว่าตัวเลขบางตัวเป็นตัวเลขแห่งความโชคดีหรือเป็นเลขมงคล และมีบางตัวเลขเป็นเลขแห่งความโชคร้ายหรือเป็นเลขอวมงคล ตามคำในภาษาจีนที่ตัวเลขนั้นมีการออกเสียงคล้ายคลึง โดยเชื่อว่าเลข ๐, ๖, ๘ และ ๙ ล้วนเป็นเลขมงคลเนื่องจากเป็นคำพ้องเสียงกับคำที่มีความหมายในเชิงบวก

เลข ๔ ถือเป็นเลขอวมงคลของจีน เนื่องจากเป็นคำพ้องเสียงของคำว่า “ความตาย” มีสินค้าหลายชนิดที่ห้ามการใช้เลข ๔ ในการออกสินค้าที่ใช้ตัวเลขเป็นชื่อสินค้า เช่น โทรศัพท์มือถือโนเกีย (Nokia) ที่ไม่มีสินค้าที่ใช้เลข ๔ ขึ้นต้นชื่อรุ่นของสินค้า Canon PowerShot รุ่นจี (G series) ก็ออกรุ่นจี ๓ และข้ามไปเป็นรุ่นจี ๕ เลย เป็นต้น

มีอาคารบางแห่งไม่มีชั้นเลขที่ ๔ (อาคารบางแห่งไม่มีชั้นเลขที่ ๑๓ เนื่องจากเชื่อว่าเลข ๑๓ เป็นเลขอวมงคล) ในเขตบริหารพิเศษฮ่องกง อาคารที่พักอาศัยบางแห่งก็ไม่มีเลขที่ชั้นที่มีหมายเลข “๔” ประกอบ เช่น ชั้นที่ ๔, ๑๔, ๒๔, ๓๔ และชั้นที่ ๔๐-๔๙ และบางแห่งยังไม่มีชั้นที่ ๑๓ ด้วย เป็นผลให้อาคารที่มีเลขชั้นสูงถึงชั้นที่ ๕๐ อาจมีจำนวนชั้นจริงๆ เพียง ๓๕ ชั้น เป็นต้น

ข้อมูล : ความเชื่อสุดแปลกที่จะทำให้คุณต้องประหลาดใจ

เข้าถึงได้จาก : <http://www.wegointer.com/2015/02/10-wild-superstitions-from-around-the-world/>

ข้อห้ามและคำแนะนำสำหรับผู้ป่วยที่เดินทางโดยเครื่องบิน

ผู้โดยสารที่มีปัญหาสุขภาพควรต้องพบแพทย์ก่อนเดินทางเพื่อลดความเสี่ยง และควรมียาประจำตัวพกพาในกระเป๋าที่ถือขึ้นเครื่อง ผู้โดยสารที่ใช้ข้อเทียม ใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจ หรือต้องมีเครื่องมือแพทย์ขึ้นเครื่องต้องนำใบรับรองแพทย์ติดตัว ผู้โดยสารพิการที่ต้องได้รับความช่วยเหลือระหว่างอยู่บนเครื่องควรต้องมีผู้ร่วมเดินทางด้วย และควรแจ้งให้พนักงานต้อนรับบนเครื่องทราบล่วงหน้า

ผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาและมีอาการคงที่ หรืออาจมีอาการทรุดลงระหว่างเดินทางต้องยื่นเอกสารขออนุมัติการเดินทางกับสายการบิน (MEDIF หรือ Medical Information Form) ก่อนที่จะจองที่นั่ง และควรต้องระบุปริมาณออกซิเจนที่ต้องใช้บนเครื่อง ต้องใช้เปปอนหรือไม่ สายการบินอาจปฏิเสธหรือขอเลื่อนวันเดินทางถ้าเห็นว่าอาการของผู้ป่วยยังไม่ปลอดภัยพอ เช่นเดียวกันอาจขอให้เปลี่ยนวิธีเดินทาง เช่น ลักษณะของที่นั่ง การใช้ออกซิเจน หรือควรมีแพทย์และ/หรือพยาบาลร่วมเดินทางกับผู้ป่วย

ลักษณะของผู้ที่ยังไม่ควรเดินทางโดยเครื่องบินมีดังนี้

- เด็กแรกเกิดอายุต่ำกว่า ๗ วัน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงความกดดันอากาศในเครื่อง และสำหรับเด็กคลอดก่อนกำหนดต้องมีการยื่น MEDIF เพื่อขออนุมัติการเดินทาง

- สตรีมีครรภ์ที่ไม่มีปัญหาสุขภาพ สามารถเดินทางโดยเครื่องบินได้ ไม่ควรเดินทางโดยเครื่องบินบ่อยๆ ในระยะแรกของการตั้งครรภ์เนื่องจากออกซิเจนบนเครื่องบินบางกว่าอาจเป็นอันตรายต่อทารกในครรภ์ได้ ข้อบังคับสำหรับสตรีมีครรภ์ของสายการบินมีดังนี้

- อายุครรภ์เกิน ๒๘ อาทิตย์ต้องมีใบรับรองแพทย์บอกกำหนดการคลอด และรับรองความปลอดภัยในการเดินทาง

- การตั้งครรภ์ปกติและไม่ใช้ครรภ์แฝดสามารถเดินทางได้จนถึงอายุครรภ์ ๓๖ อาทิตย์ ถ้าระยะเวลาบินไม่เกิน ๔ ชั่วโมง และอายุครรภ์ ๓๔ อาทิตย์ ถ้าระยะการบินเกิน ๔ ชั่วโมง ทั้งนี้ต้องมีใบแพทย์ชี้แจงวันคลอดและรับรองความปลอดภัยของการเดินทาง

- ครรภ์แฝด หรือครรภ์ที่มีปัญหา เช่น รกเกาะต่ำ มีประวัติคลอดก่อนกำหนด เป็นต้น ไม่สมควรเดินทางไกลโดยเครื่องบิน ยกเว้นมีการขอผ่าน MEDIF และได้รับอนุมัติการเดินทาง

- อายุครรภ์เกิน ๓๖ อาทิตย์จะไม่ได้รับการอนุมัติให้ขึ้นเครื่อง

- ผู้ที่มีปัญหาโรคหัวใจและโรคทางเดินหายใจ ควรเตรียมยาที่ใช้ประจำให้ครบเพียงพอในการเดินทาง และถือขึ้นเครื่อง มีรายละเอียดและวิธีใช้ของยาแต่ละตัวแยกไว้ เพื่อเก็บไว้สำรองใช้กรณียาที่มีอยู่หายและไม่ควรเดินทางบ่อยๆ ขณะอยู่ในเครื่องบิน ผู้ป่วยที่ยังไม่สมควรเดินทางโดยเครื่องบิน มีดังนี้
 - ผู้ป่วยที่มีอาการเจ็บหน้าอกที่ยังควบคุมไม่ได้
 - ผู้ป่วยโรคหัวใจขาดเลือด หัวใจล้มเหลวหรือหัวใจวายเรื้อรัง ต้องมีอาการปกติสามารถใช้ชีวิตประจำวันได้ปกติโดยไม่เจ็บหน้าอก ไม่หอบเหนื่อย หรือไม่มีหัวใจเต้นผิดปกติ โดยทั่วไปแล้วควรรออย่างน้อย ๔-๖ สัปดาห์ แต่ถ้าจำเป็นก็สามารถเดินทางหลังจากมีอาการ ๒-๓ สัปดาห์ได้ แต่ต้องอยู่ในความดูแลของแพทย์และต้องแจ้งสายการบินเพื่อขอออกซิเจนในกรณีจำเป็น
 - ผู้ป่วยที่ผ่าตัดต่อเส้นเลือดเลี้ยงหัวใจ ไม่ควรเดินทางภายใน ๒ สัปดาห์ภายหลังผ่าตัดเพื่อรอให้อากาศที่อยู่ในช่องหน้าอกขณะผ่าตัดถูกดูดซึมหมดก่อน
 - โรคหัวใจล้มเหลว
 - โรคความดันโลหิตสูงที่ยังควบคุมไม่อยู่ (ความดันตัวบนเกิน ๑๖๐ mmHg) ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง สามารถเดินทางได้ถ้าได้รับการรักษาก่อน และควรเตรียมยาให้เหมาะสมกับการเดินทางและเวลาที่เปลี่ยนไป
 - โรคหัวใจเต้นผิดปกติที่ยังรักษาไม่ได้ ไม่ได้ยาละลายลิ่มเลือด หรืออยู่ระหว่างคอยการใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจ
 - โรคลิ้นหัวใจผิดปกติ และมีอาการเหนื่อยหอบ
 - ผู้ที่ไปดำน้ำลึก หรือเกิดอาการป่วยจากความกดดันที่ลดลง (decompression sickness) ต้องคอยอย่างน้อย ๒๔ ชั่วโมงหลังหยุดดำน้ำหรือหลังหายจากอาการก่อนเดินทางโดยเครื่องบิน
 - โรคปอดรั่วที่ยังไม่ได้รับการรักษาหรือรักษาแล้วแต่อาการยังไม่คงที่ และอาจเกิดการรั่วระหว่างอยู่บนเครื่อง
 - อาการนำท่วมในช่องเยื่อหุ้มปอดที่ยังไม่ได้รับการรักษา
 - ผู้ป่วยโรคหอบหืด ถ้ายังมีอาการรุนแรง อาการยังไม่คงที่ หรือเพิ่งออกจากโรงพยาบาล ไม่สมควรเดินทาง แต่ในรายที่มีอาการน้อยควรจะต้องมียาติดตัวขึ้นเครื่องไปด้วยโดยเฉพาะยาชนิดพ่นขยายหลอดลม
 - ผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง สามารถเดินทางได้ถ้าไม่มีอาการหอบเหนื่อย หายใจตื่นเวลาเดินหรือเวลาขึ้นบันได แต่การเดินทางโดยเครื่องบินจะมีปัญหาออกซิเจนไม่เพียงพอเมื่ออยู่บนเครื่อง ควรเช็คค่าความกดดันของออกซิเจนในปอดก่อนทำการบิน เพื่อขอออกซิเจนเพิ่มระหว่างเดินทาง

- ภาวะการหายใจล้มเหลว
- อาการเหนื่อย หอบขณะที่ไม่ได้ออกกำลัง หรือมีปัญหาโรคปอดเรื้อรังและรุนแรง
- โรคปอดที่ต้องใช้เครื่องช่วยหายใจ หรือที่อาการยังไม่คงที่สำหรับการเดินทาง
- ภาวะกล้ามเนื้ออ่อนแรงทำให้ไม่สามารถหายใจเองได้ และต้องใช้เครื่องช่วยหายใจ
- โรคปอดบวมที่ยังอยู่ในระยะแพร่เชื้อ
- โรคหัวใจโรคปอด โดยเฉพาะในผู้ที่มีปัญหาภูมิคุ้มกันบกพร่องที่ได้รับการรักษาไม่ถึง ๑๕ วัน
- ผู้ป่วยโรคทางระบบสมอง หรือโรคหลอดเลือดในสมองผิดปกติ
 - ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดที่อาการยังควบคุมไม่ได้ หรือผู้ป่วยหลังการผ่าตัดสมองไม่ถึง ๒ อาทิตย์ โดยไม่มีการแทรกซ้อนยังไม่ควรเดินทาง ในกรณีที่เดินทางได้แพทย์ผู้รักษาอาจต้องเพิ่มขนาดของยากันชักให้สูงกว่าปกติเพื่อการป้องกัน เนื่องจากบนเครื่องออกซิเจนจะเบาบางกว่าทำให้เกิดภาวะพร่องออกซิเจนรวมทั้งอาการอ่อนเพลียจากการเดินทางมีความวิตกกังวล หรือการเปลี่ยนเวลาจะทำให้เกิดอาการชักได้ง่ายขึ้น
 - โรคหลอดเลือดสมองที่ไม่มีอาการแทรกซ้อนผู้ป่วยลักษณะนี้จะมีปัญหาเนื่องจากเซลล์สมองได้รับออกซิเจนน้อยอยู่แล้ว และเมื่อโดยสารบนเครื่องภาวะพร่องก๊าซออกซิเจนจะเพิ่มขึ้นและทำให้เกิดอันตรายได้ ผู้ป่วยควรให้อาการทางสมองหายเป็นปกติ หรือมีอาการคงที่อย่างน้อย ๒ อาทิตย์ก่อนการเดินทาง รวมทั้งให้แพทย์ผู้รักษาพิจารณาขอออกซิเจนเพิ่มบนเครื่อง
 - ผู้ป่วยอุบัติเหตุและสมองกระทบกระเทือนไม่ถึง ๑๕ วัน
 - ภาวะคั่งน้ำในสมองที่ไม่ได้รับการรักษา หรือหลังการเจาะน้ำไขสันหลังไม่ถึง ๑ อาทิตย์ เพื่อไม่ให้เกิดการรั่วของน้ำไขสันหลัง
 - หลังการฉีดสตีตรวเจลินเลือดในสมองไม่ถึง ๓ วัน
 - โรคทางจิตเวช ถ้าอาการยังไม่สงบไม่สามารถเดินทางได้ กรณีที่มีการรักษาและมีอาการปกติดีแล้วต้องมีแพทย์ พยาบาลหรือญาติที่สามารถควบคุมผู้ป่วยได้ เดินทางด้วยและต้องได้รับคำรับรองจากจิตแพทย์ผู้รักษามีอาการสงบ และปลอดภัยสำหรับการเดินทางโดยเครื่องบิน บางครั้งเพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วยและของผู้โดยสารอื่นแพทย์อาจจำเป็นต้องให้ยาระงับประสาทหรือยานอนหลับก่อนการเดินทาง
- ผู้ป่วยโรคระบบทางเดินอาหารปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่ออยู่ในเครื่องบินคือการขยายตัวของก๊าซในทางเดินอาหาร
 - ผู้ป่วยที่มีการผ่าตัดช่องท้อง การขยายตัวของก๊าซในทางเดินอาหารอาจทำให้เกิดการแตกของแผลผ่าตัด ถ้าไม่มีอาการแทรกซ้อนควรเดินทางหลังการผ่าตัดอย่างน้อย ๒ อาทิตย์ เพื่อให้ก๊าซในช่องท้องถูกดูดซึม
 - ผู้ป่วยที่มีการนำลำไส้ใหญ่มาเปิดที่หน้าท้อง (colostomy) ควรเตรียมนำถุง colostomy เพิ่มกว่าปริมาณที่ใช้ปกติสำหรับเปลี่ยนในระหว่างการเดินทาง
 - โรคลำไส้อุดตัน ทางเดินอาหารทะลุ หรือมีเลือดออกรวมทั้งเส้นเลือดโป่งพองที่หลอดเลือดอาหารแตก
 - อาการอาเจียนหรือท้องเสียรุนแรง
 - ผู้ป่วยที่เสียเลือดจากแผลในกระเพาะอาหารต้องให้เลือดหยุดสนิทก่อนและมีระดับความเข้มข้นของฮีโมโกลบินมากกว่า ๑๐ กรัม/เดซิลิตรก่อนการเดินทาง
 - ผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดทางเดินอาหารไม่ถึง ๗ วัน
 - ผู้ที่ได้รับการส่องกล้องลำไส้ใหญ่ไม่ถึง ๒๔ ชั่วโมง

● ผู้ป่วยโรคเส้นเลือดดำที่ขาอุดตัน โรคนี้เป็นกลุ่มอาการของผู้ที่นั่งชั้นประหยัดที่นั่งคับแคบไม่ค่อยได้เคลื่อนไหวระหว่างอยู่บนเครื่องบิน ทำให้การไหลเวียนของเลือดจากขาสู่หัวใจไม่ดี เกิดอาการเท้าและขาบวมจนถึงอาการเส้นเลือดดำที่ขาอุดตัน วิธีป้องกัน คือ ควรสวมรองเท้าที่สบาย ไม่คับ หรือถอดรองเท้าระหว่างอยู่บนเครื่องบิน ขยับข้อเท้าและขาหรือลุกเดิน เพื่อให้โลหิตไหลเวียนดีขึ้น อย่างนอนในท่าที่ส่วนขาของร่างกายถูกกด และไม่ควรรี้นอนหลับ เพราะจะทำให้หลับลึกและไม่รู้สึกเวลาขาถูกทับนานๆ ขณะอยู่บนเครื่องต้องดื่มน้ำให้เพียงพอ และหลีกเลี่ยงการดื่มแอลกอฮอล์ หรือกาแฟ ในกรณีที่ใช้เวลาเดินทางนาน เพราะทำให้ปัสสาวะบ่อย เส้นเลือดขยายตัวอันเป็นสาเหตุส่งเสริมให้เกิดเส้นเลือดที่ขาอุดตันสำหรับผู้ป่วยที่มีประวัติโรคหลอดเลือดดำอุดตัน หรือมีลิ้มเลือดที่ปอดต้องมีการให้ยาป้องกันก่อนการเดินทาง

● ผู้ป่วยอื่นๆ ที่ยังไม่ควรเดินทางโดยเครื่องบิน

- ผู้ป่วยโรคตาบางชนิด เช่น จอประสาทตาาร่อนน้อยกว่า ๓ อาทิตย์ก่อนเดินทางต้องห็นกำเริบหรือได้รับการผ่าตัดไม่ถึง ๑ เดือน โรคกระจกตาอักเสบที่แผลยังไม่หายสนิท

- โรคไขสันหลังหรือโรคหูอักเสบเฉียบพลัน

- ผู้ที่ได้รับได้รับการผ่าตัดหูไม่ถึง ๓ เดือน

- โรคเลือดจางที่มีค่าของความเข้มข้นของเลือดต่ำกว่า ๑๐ กรัม/เดซิลิตร ไม่ควรเดินทางเนื่องจากปริมาณออกซิเจนจะไม่เพียงพอสำหรับร่างกาย

- โรคที่ต้องใช้เครื่องมือทางการแพทย์ที่ต้องห้ามในการขึ้นเครื่อง

- โรคติดเชื้อที่อยู่ในระยะแพร่เชื้อ (โรคอีสุกอีใส โรคหัด โรคคางทูม โรคไทรน โรคงูสวัด)

- โรคเอดส์ที่มีโรคแทรกซ้อนร้ายแรง

- โรคเบาหวานที่ยังคุมน้ำตาลไม่ได้ยังไม่ควรเดินทางกรณีที่คุณน้ำตาลได้ควรติดต่อสายการบินเพื่อให้งัดเตรียมอาหารสำหรับผู้ป่วยเบาหวาน ควรนำยาติดตัวขึ้นเครื่องบินด้วยถ้ามีการใช้ยาฉีด พร้อมอุปกรณ์ต้องมีใบรับรองแพทย์แนบ การเดินทางทำให้มีการเปลี่ยนแปลงเวลาควรต้องรักษาเวลาในการรับประทานอาหาร และยาโดยใช้เวลาของสถานีต้นทางแล้วค่อยปรับเปลี่ยนให้เข้ากับเวลาใหม่ของปลายทาง

- ผู้ที่ได้รับอุบัติเหตุที่ยังต้องรอดูอาการแทรกซ้อน หรือกำลังอยู่ระหว่างการรักษา

- ผู้ที่ได้รับการผ่าตัดข้อไม่ถึง ๗ วัน

- ผู้ป่วยที่เพิ่งได้รับการใส่แผล ควรผ่าแผลก่อนการเดินทาง

- ผู้ป่วยที่มีแผลขนาดใหญ่ หรือแผลไฟไหม้ น้ำร้อนลวกที่อาการยังไม่ดี

- ผู้ป่วยระยะสุดท้ายที่อาจมีอาการทรุดลงระหว่างเดินทาง

ข้อมูลจาก : ข้อห้ามและคำแนะนำสำหรับผู้โดยสารที่เดินทางโดยเครื่องบิน (prthaairways)

เข้าถึงได้จาก : http://www.thaiairways.com/th_TH/plan_my_trip/travel_information/

Health_and_Well_Being_OnBoard.page

“โรคไหลตาย”

(ข้อมูลภาพ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ เข้าถึงได้จาก <http://www.thaihealth.or.th/>)

“โรคไหลตาย” ในทางการแพทย์เรียกว่า “หัวใจล้มเหลวเฉียบพลัน” เป็นอีกหนึ่งโรคที่พบบ่อยโดยเฉพาะในแถบภาคอีสาน ความน่ากลัวของโรคนี้คือการเสียชีวิตแบบเฉียบพลันที่ผู้ตายไม่มีโอกาสรู้ตัวมาก่อนเลย

โรคไหลตาย มีสาเหตุที่สำคัญ คือ ภาวะร่างกายขาดแร่ธาตุโพแทสเซียม ทำให้กล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือดไปหล่อเลี้ยง ส่งผลให้หัวใจเต้นแรงขึ้นและเสียชีวิตในที่สุด ปัจจัยที่เกี่ยวข้องของโรคมี ๒ ประการด้วยกัน ได้แก่ การบริโภคอาหารที่มีสารพิษวันละเล็กน้อย จนเกิดการสะสมและเป็นพิษต่อกล้ามเนื้อหัวใจ ปัจจัยต่อมาคือ การขาดสารอาหารที่เป็นวิตามินบี ๑ อย่างรุนแรงเฉียบพลัน ทำให้คนที่แข็งแรงอยู่ดีๆ รู้สึกอ่อนเพลียและอยากนอน เมื่อหลับแล้วหัวใจวายตายเกือบจะทันที โดยโรคนี้สัมพันธ์ใกล้ชิดกับภาวะทุพโภชนาการ และสุขนิสัยการกินที่ผิด

โพแทสเซียมเป็นแร่ธาตุชนิดหนึ่งที่มีความจำเป็นต่อร่างกาย โดยมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้การทำงานของระบบต่างๆ ในร่างกายเป็นปกติ เช่น ระบบประสาทและกล้ามเนื้อ โพแทสเซียมช่วยควบคุมสมดุลของอิเล็กโทรไลต์และสมดุลของกรด-เบสในร่างกาย ป้องกันภาวะกรดเกิน (hyperacidity) และยังช่วยควบคุมความดันโลหิตที่สูงและลดความเสี่ยงของโรคหัวใจและหลอดเลือดอีกด้วย

รายงานวิจัยจำนวนมากที่ระบุว่าในกลุ่มประชากรที่ได้รับโพแทสเซียมจากอาหารในปริมาณที่สูงมีค่าเฉลี่ยของความดันโลหิตและอัตราการเกิดโรคความดันโลหิตสูงต่ำกว่ากลุ่มประชากรที่ได้รับโพแทสเซียมจากอาหารในปริมาณที่น้อย และยังพบว่าการได้รับโพแทสเซียมจากอาหารอย่างเพียงพอ มีผลช่วยลดความเสี่ยงของโรคหัวใจและหลอดเลือด และโรคเรื้อรังชนิดอื่นๆ โดยในงานวิจัยของ Ascherio และคณะ ได้รายงานว่าสามารถลดความเสี่ยงของภาวะการอุดตันของเส้นโลหิตที่ไปเลี้ยงสมอง (Stroke) ได้ถึง ๓๐%

จะเห็นได้ว่าเราสามารถเลือกรับประทานอาหารได้หลากหลายชนิดเพื่อให้ได้รับโพแทสเซียมในปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการของร่างกายในแต่ละวัน แต่ทั้งนี้ เราควรบริโภคอาหารอย่างถูกหลักโภชนาการ โดยคำนึงถึงปริมาณน้ำตาล ไขมัน คอเลสเตอรอล ฯลฯ ที่มีอยู่ในอาหารด้วย เพื่อป้องกันความเสี่ยงของโรคต่างๆ และเพื่อให้มีสุขภาพที่แข็งแรง

แม้ว่าการที่ร่างกายเราได้รับโปแทสเซียมอย่างเพียงพอจะเป็นประโยชน์หลายอย่างต่อสุขภาพ แต่ยังมีข้อควรระวังในผู้ที่มีปัญหาสุขภาพ มีความบกพร่องในการขจัดโปแทสเซียมออกจากร่างกาย เช่น ผู้ป่วยโรคไตวายเรื้อรัง เบาหวานและภาวะหัวใจล้มเหลว ควรได้รับโปแทสเซียมน้อยกว่า ๔.๗ กรัมต่อวัน (ปริมาณเท่าใดที่เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละคนนั้น ควรได้รับคำแนะนำจากแพทย์ผู้ดูแล) เพื่อป้องกันภาวะการมีโปแทสเซียมที่มากเกินไป (hyperkalemia) ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อร่างกายได้

ในคนปกติที่มีอายุตั้งแต่ ๑๔ ปีขึ้นไป ควรได้รับโปแทสเซียมในปริมาณ ๔.๗ กรัมต่อวัน (ข้อมูลจาก Food and Nutrition Board, Institute of Medicine) ปัจจุบันคนส่วนใหญ่ยังได้รับปริมาณโปแทสเซียมต่ำกว่าปริมาณที่แนะนำ ซึ่งการที่จะทำให้ได้รับโปแทสเซียมอย่างเพียงพอในแต่ละวันนั้นทำได้ไม่ยาก เพราะโปแทสเซียมมีอยู่มาก ในอาหารหลากหลายชนิด เช่น ผัก ผลไม้ ผลิตภัณฑ์นมที่มีไขมันต่ำหรือไม่มีไขมัน ถั่วต่างๆ และธัญพืช เรามาศึกษารายการอาหาร ๑๐ อันดับที่มีปริมาณโปแทสเซียมสูงมีอะไรบ้าง

อันดับ	ชนิดอาหาร	ขนาดบริโภค	ปริมาณโปแทสเซียม
๑.	ผงโกโก้	๑๐๐ กรัม	๑.๕ กรัม
๒.	ลูกพรุน (อบแห้ง)	๑๐๐ กรัม	๑.๑ กรัม
๓.	ลูกเกด	๑๐๐ กรัม	๘๙๒ มิลลิกรัม
๔.	เมล็ดทานตะวัน	๑๐๐ กรัม	๘๕๐ มิลลิกรัม
๕.	อินทผาลัม	๑๐๐ กรัม	๖๙๖ มิลลิกรัม
๖.	ปลาแซลมอน	๑๐๐ กรัม	๖๒๘ มิลลิกรัม
๗.	ผักโขม (สด)	๑๐๐ กรัม	๕๕๘ มิลลิกรัม
๘.	เห็ด	๑๐๐ กรัม	๔๘๔ มิลลิกรัม
๙.	กล้วย	๑๐๐ กรัม	๓๕๘ มิลลิกรัม
๑๐.	ส้ม	๑๐๐ กรัม	๑๘๑ มิลลิกรัม

กลไกการเกิดภาวะโรคหลอดเลือด อธิบายได้ดังนี้ โดยปกติแล้วการเต้นของหัวใจคนเรานั้นเกิดขึ้นจากไฟฟ้า ซึ่งไฟฟ้าเกิดจากเกลือแร่ที่วิ่งเข้าออกระหว่างเซลล์ตลอดเวลา โดยเกลือแร่ที่ทำให้เกิดไฟฟ้ามีหลายชนิด เช่น โซเดียม โพแทสเซียม แคลเซียม เป็นต้น ซึ่งต้องวิ่งเข้าออกบริเวณที่เปรียบเสมือนประตู แต่ในคนที่เกิดภาวะโรคหลอดเลือดนั้นพบว่าประตูที่ทำให้โซเดียมเข้าออกเซลล์นั้นมีน้อยกว่าคนปกติ เป็นสาเหตุที่เกิดขึ้นแต่กำเนิด และเป็นสาเหตุในระดับเซลล์ คนกลุ่มนี้ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษเกี่ยวกับอาหารการกิน เพื่อลดความเสี่ยงของการเกิดโรคหลอดเลือด

การเกิดภาวะโรคหลอดเลือดเกี่ยวข้องกับการเต้นระริกของหัวใจ ที่เราพบในคนไข้โรคหลอดเลือดหัวใจที่เกิดจากหัวใจห้องล่าง ซึ่งปกติเป็นปมหลักคอยบีบเลือดไปเลี้ยงร่างกาย เมื่อประตูหัวใจห้องล่างเกิดไฟฟ้าลัดวงจร ทำให้มีการเต้นไม่สม่ำเสมอของหัวใจห้องล่าง เกิดไฟฟ้ามากระตุ้นให้เป็นจุดเล็กๆ และแทนที่หัวใจห้องล่างจะบีบตัวเพื่อเอาเลือดไปเลี้ยงร่างกาย ก็บีบตัวไม่ได้และสั่นระริกๆ ทำให้เลือดไปเลี้ยงร่างกายและสมองไม่เพียงพอ ภายใน ๓๐ วินาทีจะเป็นลมหมดสติ ๔ นาที ต่อมาถ้าอาการยังไม่ดีขึ้นสมองจะตาย และภายใน ๖-๗ นาที ถ้ายังไม่หายก็จะเสียชีวิตในที่สุด

อาการแสดงของภาวะเลือดและออกซิเจนไปเลี้ยงร่างกายและสมองไม่เพียงพอ คือเกิดการเกร็งของแขนและขา หายใจเสียงดังจากการมีเสมหะในหลอดลม บางรายปัสสาวะและอุจจาระราด เพราะสูญเสียการควบคุมของระบบประสาทโดยอัตโนมัติ ผู้ป่วยจะมีใบหน้าและริมฝีปากเขียวคล้ำ จากนั้นจะเสียชีวิตอย่างรวดเร็ว หากไม่ได้รับการกู้ชีพที่มีประสิทธิภาพ หรือไม่มีการใช้ไฟฟ้ากระตุ้นหัวใจให้กลับมาทำงานเป็นปกติ เพื่อหยุด BF ให้เร็วที่สุด แต่บางครั้ง BF ก็อาจหยุดเองได้และผู้ป่วยสามารถรอดตายได้เช่นกัน แต่สมองอาจพิการถาวรหากขาดออกซิเจนเป็นเวลานาน

การรักษาโรคโหลตายในทางการแพทย์มี ๒ วิธี ได้แก่ การใช้ยาและการฝังเครื่องกระตุ้นหัวใจ โดยในการให้นั้นขึ้นอยู่กับอาการโรคโหลตายว่ารุนแรงแค่ไหน หากรุนแรงมาก การใช้ยารักษา ก็อาจไม่ได้ผล และต้องใช้วิธีฝังเครื่องกระตุ้นหัวใจเข้าไปในร่างกายแทน

คนใช้ส่วนใหญ่ที่เป็นโรคโหลตายในวันปกติจะไม่มีผลอะไรเกิดขึ้น แต่ในวันร้ายคืนร้าย กล่าวคือในวันพักผ่อนน้อย ตื่นเช้า หรือใช้สารเสพติด รวมถึงยาบางอย่างหรือในวันที่ไม่สบาย อาจทำให้อาการโหลตายเกิดขึ้นและเสียชีวิตกะทันหันในวันเหล่านั้น

วิธีการรักษาที่ดีที่สุด คือการฝังเครื่องกระตุ้นหัวใจ เพื่อควบคุมการเต้นของหัวใจให้ผู้ที่เคยตกอยู่ในภาวะโหลตายสามารถใช้ชีวิตได้เหมือนคนปกติ การดูแลหลังการรักษานั้นต้องหลีกเลี่ยงการกดบริเวณหัวใจ ใหลบ่าข้างที่ใส่เครื่อง เพราะอาจทำให้สายหัก ทั้งนี้ด้านอาหารการกินยังต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ คือ หลีกเลี่ยงอาหารที่มีสารพิษปนเปื้อน รับประทานอาหารที่สะอาดถูกหลักอนามัย และรับประทานอาหารที่ให้สารอาหารเพียงพอต่อร่างกายโดยเฉพาะวิตามินบี ที่สำคัญควรรับประทานอาหารที่มีคุณสมบัติช่วยบำรุงหัวใจและหลอดเลือดอย่างสม่ำเสมอ เช่น ปลาแซลมอน ปลาทูน่า น้ำมันมะกอกบริสุทธิ์ ถั่วดำ ถั่วแระ เต้าหู้ เป็นต้น

การปฐมพยาบาลผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะโหลตาย คือ จับผู้ป่วยนอนราบ ระหว่างรอรถพยาบาลหรือรอคนมาช่วยให้ประเมนผู้ป่วย หากพบว่าไม่หายใจหรือชีพจรที่คอไม่เต้น ให้กดหน้าอกยุบลงราว ๑.๕ นิ้ว แล้วปล่อยให้คลายตัวเป็นชุด ในความถี่ราว ๑๐๐ ครั้งต่อนาทีโดยไม่หยุดจนกว่าจะถึงมือแพทย์หรือจนกว่าผู้ป่วยจะรู้ตัว และไม่ควรเสียเวลาโดยไม่จำเป็น เช่น จดปากคนไข้ด้วยของแข็งเพราะอาจเป็นอันตราย และให้ระลึกเสมอว่าคนที่เป็โรคโหลตายอาจจะมีโรคอื่นของสมอง เช่น ลมชัก โรคหัวใจ ที่อาจเป็นเหตุให้หมดสติได้เช่นกัน

ข้อมูล : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

เข้าถึงได้จาก : <http://www.thaihealth.or.th/Content/>

ข้อมูลภาพ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ

“ทศพิธราชธรรม”

สมเด็จพระบรมพิตรพระราชสมภารเจ้า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ พระองค์นั้นตลอดระยะเวลา ๗๐ ปี ที่ผ่านมาทรงยึดมั่นอยู่ในพระปฐมบรมราชโองการ ตามที่ได้ทรงตั้ง พระราชสัตยาธิษฐาน เพื่อประโยชน์สุข ของปวงอาณาประชาราษฎร์และชาติบ้านเมือง ทรงปกครองราชอาณาจักรไทย ให้มีความร่มเย็นเป็นสุข ทรงนำประเทศชาติผ่านพ้นวิกฤตการณ์ปัญหาต่างๆ ด้วยพระอัจฉริยภาพ ส่งผลให้ประเทศไทยมีความเจริญรุ่งเรืองมั่นคงเป็นปึกแผ่นตลอดมาภายใต้พระบรมโพธิสมภาร พระราชกรณียกิจนานัปการนั้น ล้วนอำนวยความสะดวกประโยชน์แก่มวลมนุษยชาติจึงปรากฏพระเกียรติคุณแผ่ไพศาลไปยัคนานาประเทศ เป็นที่ประจักษ์ พระปรีชาสามารถทั้งในสังคมไทยและสังคมโลก

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเป็นนักพัฒนาอย่างแท้จริง ทรงอุทิศกำลังพระวรกายและกำลังพระสติปัญญา ปฏิบัติพระราชกรณียกิจนานัปการ โดยเฉพาะการเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรทั่วทุกภูมิภาค ทรงทุ่มเทกำลังพระวรกาย เสด็จพระราชดำเนินลงพื้นที่เยี่ยมราษฎรในถิ่นทุรกันดาร ซึ่งล้วนแต่เป็น เส้นทางที่ยากลำบาก ทั้งนี้ เพื่อทรงศึกษาภูมิประเทศ และความเป็นอยู่พัฒนาให้ราษฎรอยู่ดีกินดีมีอาชีพเลี้ยงดูตัวเองและครอบครัวอย่างเพียงพอ จนก่อให้เกิดโครงการในพระราชดำริ ตั้งแต่เริ่มแรก ๔,๓๐๐ กว่าโครงการ สมตามทีสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเคยมีรับสั่ง ถึงความหมายของพระปรมาภิไธยของพระองค์ว่า “เป็นกำลังของแผ่นดิน”

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จขึ้นครองราชย์เป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๙ แห่งพระราชวงศ์จักรี เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๘๙ ต่อมาทรงประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๙๓ ในมหามงคลโรกาสนี้ พระองค์ได้ทรงประกาศ

พระปฐมบรมราชโองการ เป็นพระราชสัตยาธิษฐานว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” คำว่า “ปกครองแผ่นดินโดยธรรม” ในที่นี้หมายถึง “ปกครองแผ่นดินโดยทศพิธราชธรรม” สมดังประพันธ์คาถา ที่โบราณกบัณฑิตรับพระราชทานกล่าวถวาย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงบำเพ็ญทศพิธราชธรรมอยู่ว่า

ทาน สิล ปริจาคะ	อาชว มทุทว ตป
อภโกธ อวิหิงส	ขนติญจ อวิโรธ
อิหเจเต กุศเล ฐมเม	ฐิตะ ปสุสชาติ อุตตนิ
ตโต เต ชยเต ปีติ	โสมนัสสญจนูปก

“ขอพระองค์ทรงพิจารณาพระธรรมส่วนชอบอันตั้งอยู่ในพระองค์ คือ ทาน สิล การบริจาค ความอ่อนโยน ความเพียร ความไม่โกรธ ความไม่เบียดเบียน ความอดทน ความไม่ทำผิด ดังนั้นๆ เกิด แต่ฉัน พระปิตุโสมนัสจักมีขึ้น ในพระองค์มีใช้น้อย”

เนื้อความในพระบาลีนี้ มีอเนกปริยาย จะรับพระราชทานถวายวิสัยนา พอเป็นนิทัศน์นัย ดังนี้ ทศพิธราชธรรมอันมีความหมายถึง “ราชธรรม” หรือธรรมของพระราชา ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน ๑๐ ข้อ คนทั่วไปอาจรู้สึกว่ ธรรมดังกล่าวเป็นของสูงหรือไกลตัว และควรจะเป็นเรื่องของพระราชาหรือผู้นำในระดับสูงเท่านั้น แต่โดยแท้จริงแล้ว แม้ทศพิธราชธรรมจะได้ชื่อว่าเป็นหลักธรรมหรือคุณสมบัติที่ผู้เป็นใหญ่ในแผ่นดิน ตั้งแต่พระมหากษัตริย์ ผู้ปกครองรัฐ หรือผู้นำประเทศจะพึงปฏิบัติ แต่คนทั่วไปก็สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ เพราะนอกจากจะเป็นหนทางนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าในชีวิตแล้ว ยังได้ชื่อว่า ได้ดำเนินตามรอยพระยุคลบาท และตามพระราชจริยาวัตรของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ซึ่งพระองค์ท่านได้ทรงบำเพ็ญมาแล้วอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ คือ

ทาน หมายถึง การให้หรือการสละทรัพย์สินของเพื่อบำรุงเลี้ยงช่วยเหลืออาณาประชาราษฎร์ และบำเพ็ญ สาธารณประโยชน์ พระราชกรณียกิจสำคัญอันแสดงถึงพระคุณธรรมข้อนี้ ได้แก่ การพระราชทานสิ่งของและปัจจัยที่จำเป็นในการดำรงชีวิตแก่พสกนิกรที่ประสบความเดือดร้อน เช่น เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร ผู้ยากไร้ ผู้ประสบภัย ผู้ป่วยเรื้อรังและอนาถา ผู้พิการและชราภาพที่จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือการพระราชทานทุนการศึกษาแก่เด็กและเยาวชนที่เรียนดีแต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ นอกจากนี้ยังรวมถึงการพระราชทานพระบรมราชูปถัมภ์ และพระบรมราชานุเคราะห์แก่บุคคลต่างๆ ตามสมควรแก่ฐานะ ในการบำเพ็ญธรรมทานต่อพสกนิกรนั้น พระองค์ทรงสอดแทรกธรรมะไว้ในพระบรมราชาบาทและพระราชดำรัสอยู่เสมอ ยิ่งไปกว่านั้น พระองค์ยังได้พระราชนิพนธ์หนังสือธรรมะโดยตรง นั่นคือ พระราชนิพนธ์เรื่อง พระมหาชนก พระองค์ทรงมีพระดำรัสเกี่ยวกับพระราชนิพนธ์เรื่องนี้ไว้ว่า “หนังสือเรื่องนี้เป็นที่รักของข้าพเจ้าเองเป็นสิ่งที่เห็นว่ามีค่าสำคัญ และโดยที่เป็นผู้ที่ทำขึ้นมา ถ้าไม่มีตัวเราเองมีแต่ขาดกแล้ว ก็มีแต่ขาดภาษาไทยที่แปลมาจากภาษาบาลี ใครไปอ่านก็ไมรู้เรื่อง และไม่มีคามหมายอะไรมากนัก” การที่ทรงบำเพ็ญทานทั้งที่เป็นอามิสทานและธรรมทานดังกล่าวนี้ จัดเป็นทศพิธราชธรรมข้อที่ ๑

ศีล หมายถึง ความประพฤติดีงาม คือ สวรรวมกายและวาจา มีความสุจริต รักษาเกียรติคุณให้เป็นแบบอย่าง และเป็นที่เคารพนับถือของประชาราษฎร์ พระราชกรณียกิจสำคัญอันแสดงถึงพระคุณธรรมข้อนี้ ได้แก่ การทรงศีล หรือการที่ทรงสังวรรักษา พระอาการทางพระวรกาย และพระวาจาให้สะอาดปราศจากโทษอันควรครหา ทรงประพฤติ พระราชจริยาวัตรทั้งในการปกครอง อันได้แก่ กฎหมายและนิติราชประเพณี และในทางศาสนาอัน ได้แก่ เบญจศีลหรือศีล ๕ อย่างบริสุทธิ์ พระองค์ทรงเป็นพุทธมามกะ

และเป็นองค์เอกอัครศาสนูปถัมภก มีพระราชศรัทธาในพระบรมพุทธานุศาสนนา เป็นอย่างยิ่ง ทรงผนวชเพื่อศึกษา และปฏิบัติพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด เพื่ออุทิศพระราชกุศลพระราชทานแก่ปวงชนชาวไทย และเมื่อทรงลาผนวชก็ยังทรงเคร่งครัดในการปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธศาสนาอยู่เนืองนิตย์ ทรงศิลปวิบุลย์ และทรงมีพระราชปฏิสันถารสนทนาธรรมกับเจ้าพระคุณสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก และพระเถระผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบเสมอ กลิ่นแห่งศีลของพระองค์หอมฟุ้งทวนลมไปทั่วทิศานุทิศทั้งหลายทั้งภายใน และภายนอกพระราชอาณาจักร ก็เพราะพระองค์ทรงปฏิบัติทศพิธราชธรรมข้อที่ ๒

การบริจาค หมายถึง การเสียสละความสุขสำราญ หรือประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน และความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง พระราชกรณียกิจสำคัญอันแสดงถึงพระคุณธรรมข้อนี้ได้แก่ ทรงเสียสละความสุขส่วนพระองค์ทรงอุทิศกำลังพระวรกายเสด็จพระราชดำเนินไปยังท้องถื่นทุรกันดารและห่างไกลความเจริญ ด้วยความมุ่งมั่นเพื่อดูแลทุกข์สุขของประชาชน พระองค์เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยพระบรมวงศ์ไปในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อทรงเยี่ยมเยียน ราษฎรทุกหมู่เหล่า แม้หนทางจะทุรกันดารลำบากเพียงใดก็มีทรงย่อท้อ พร้อมทั้ง ทรงศึกษาและหาแนวทางแก้ไข ปัญหาในพื้นที่ เพื่อความอยู่ดีกินดีของประชาชน ในด้านการสงเคราะห์ ได้ทรงสละพระราชทรัพย์ และสิ่งของจำนวนมากจนสุดที่จะประมาณได้ เพื่อดับความทุกข์ยากของพสกนิกรในยามประสบภัยพิบัติและในถิ่นทุรกันดาร ทรงสละพระราชทรัพย์เพื่อพัฒนาการศึกษาให้แก่เยาวชนไทย โดยโปรดให้มีโครงการจัดตั้งโรงเรียนในถิ่นยากจนต่างๆ โครงการสาธารณูปการไทยสำหรับเยาวชน และทุนอานันทมหิดลเพื่อส่งนักเรียนไทยไปศึกษาต่างประเทศ เป็นต้น

เหล่านี้คือตัวอย่างของพระราชกรณียกิจ ที่แสดงออกถึงการบำเพ็ญทศพิธราชธรรมข้อบริจาค หรือความเสียสละส่วนตนเพื่อประโยชน์สุขส่วนรวม

ความซื่อตรง หมายถึง ความซื่อตรงต่อความสัตย์ ความจริงไร้มายา ปฏิบัติภารกิจโดยสุจริต มีความจริงใจ ไม่โกหกหลอกลวง

พระราชกรณียกิจสำคัญอันแสดงถึงพระคุณธรรมข้อนี้ ได้แก่ ทรงดำรงไว้ซึ่งความถูกต้องตามศีลธรรม ไม่ทรงประพฤติดุติพระราชจริยาวัตร ทรงอุปถัมภ์กษัตริย์องค์ที่มีความชอบ ทรงบำราบคนที่มีความผิด โดยปราศจากอคติ โดยไม่คลาดจากความยุติธรรม และทรงรับฟังปัญหาของทวยราษฎร์ด้วยพระองค์เองพระองค์ทรงปฏิบัติทศพิธราชธรรมข้ออาชชวะ เพราะทรงมีความซื่อสัตย์สุจริตด้วยพระองค์เองด้วย และทรงสอนให้คนอื่นซื่อสัตย์ด้วย ดังพระกระแสพระราชดำรัสเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒ ที่ว่า “การพัฒนาชนบทเป็นงานสำคัญมีงานมาก เป็นงานที่จะต้องทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ มิใช่มุ่งที่จะหากินด้วยวิธีการใดๆ ใครอยากหากินขอให้ลาออกจากตำแหน่งไปทำการค้าดีกว่า เพราะถ้าทำผิดพลาดไปแล้วบ้านเมืองจะล่มจม และเมื่อบ้านเมืองเราล่มจมแล้วเราอยู่ไม่ได้ ก็เท่ากับเสียหมดทุกอย่าง” เหล่านี้ คือตัวอย่างพระราชกรณียกิจทรงแสดงออกถึง การบำเพ็ญทศพิธราชธรรมข้ออาชชวะ คือ ความซื่อตรง

ความอ่อนโยน หมายถึง ความสุภาพอ่อนโยน ความมีกิริยาอันสุขุมไม่ถือตัว อ่อนน้อมถ่อมตน แต่ทรงความสง่างามอย่างเต็มเปี่ยม พระราชกรณียกิจสำคัญอันแสดงถึงพระคุณธรรมข้อนี้ ได้แก่ การเสด็จเยี่ยมเยียนราษฎร ในแต่ละพื้นที่ที่จะทรงมีสัมมาคารวะต่อผู้อาวุโส และทรงสุภาพอ่อนโยนต่อบุคคลทั้งหลาย ไม่ทรงถือพระองค์ ทรงน้อมพระวรกายเข้าหาประชาชนอย่างใกล้ชิด พระองค์ทรงเป็นผู้นำที่ประทับอยู่ในดวงใจคน ทรงเป็นศูนย์รวมดวงใจของคนทั้งชาติ เพราะพระองค์ทรงมีพระราชอัธยาศัยเปี่ยมล้นไปด้วยเมตตา คือความอ่อนโยน ดังภาษิตที่ว่า “ผู้ดีที่สุดจะสุภาพที่สุด ผู้เข้มแข็งที่สุดจะอ่อนโยนที่สุด”

ความเพียร หมายถึง การบำเพ็ญเพียร กล่าวคือ มีความมุ่งมั่นในการบำเพ็ญกิจให้บริบูรณ์ด้วยความเพียรอยู่เนื่องนิตย์ ตลอดถึงมีความอุตสาหะอันแรงกล้าในกุศล ระวังบาปไม่ให้เกิดขึ้น และการกำจัดบาปอกุศลที่เกิดขึ้นแล้วให้เสื่อมสูญ พระราชกรณียกิจสำคัญอันแสดงถึงพระคุณธรรมข้อนี้ ได้แก่ ทรงตั้งพระราชหฤทัยปฏิบัติภารกิจ ให้เป็นไปด้วยดี โดยปราศจากความเกียจคร้าน และเอาพระราชหฤทัยใส่ในการดูแลพระราชอาณาเขตและประชาชนให้มีความสุข ปราศจากอันตราย พระองค์ไม่ทรงหวั่นเกรงต่อปัญหาอุปสรรคใดๆ ทรงมีพระราชหฤทัยมุ่งมั่น เสด็จพระราชดำเนินด้วยพระบาทไปในทุกหนแห่ง เพื่อบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่พสกนิกร ทั้งคณา ปาชา หรือถิ่นทุรกันดารก็มีทรงย่อท้อ พระเกียรติคุณในข้อนี้เป็นที่ภาคภูมิใจและชื่นชมยินดีของคนไทยทั้งชาติ ก็เพราะพระองค์ทรงปฏิบัติ ทศพิธราชธรรม ข้อที่ ๖

ความไม่โกรธ หมายถึง การไม่แสดงความโกรธให้ปรากฏ ไม่พยาบาทมุ่งทำร้ายผู้อื่น แม้จะลงโทษผู้กระทำความผิดก็เป็นไปอย่างยุติธรรม พระราชกรณียกิจสำคัญอันแสดงถึงพระคุณธรรมข้อนี้ ได้แก่ ทรงมีพระอุปนิสัยเยือกเย็น แม้มีเหตุที่อาจจะทำให้ทรงพิโรธแต่ทรงข่มเสียให้สงบระงับลงได้ ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจด้วยความสุขุม ไม่ทรงกริ้ว ไม่ทรงโกรธ ด้วยทรงพระเมตตาอยู่เสมอ และไม่ทรงปรารณาจะก่อเวรภัยแก่ผู้ใด

พระองค์เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมผู้ได้รับบาดเจ็บจากการต่อสู้ในเหตุการณ์ขัดแย้งและการก่อความไม่สงบ โดยมีได้ทรงมองว่าเป็นผู้ร้ายประการใด แต่หากทรงเห็นว่าทุกฝ่ายล้วนเป็นพสกนิกรของพระองค์ทั้งสิ้น การที่ประเทศไทยมีพระมหากษัตริยาธิราช ผู้ทรงบำเพ็ญอภิโกธบารมี หรือความไม่โกรธได้อย่างมั่นคงเช่นนี้ จึงทำให้ประเทศไทยสามารถรักษาสัมพันธไมตรีอันดีกับนานาประเทศไว้ได้ตลอดมา พระเกียรติคุณในข้อนี้ จึงเป็นที่ชื่นชอบของชาวไทย และชาวต่างประเทศยิ่งนัก

ความไม่เบียดเบียน หมายถึง ความไม่เบียดเบียน ไม่กดขี่ข่มเหงผู้อื่น มีความเมตตากรุณา ไม่ปรารณาจะก่อทุกข์แก่ผู้ใด พระราชกรณียกิจสำคัญอันแสดงถึงพระคุณธรรมข้อนี้ ได้แก่ การดูแลประชาชนดังบิดาปกครองบุตร คือ ทรงมีความรัก ความห่วงใย ไม่เบียดเบียนประชาชน เปี่ยมด้วยพระเมตตา ทรงถือเอาทุกข์ของราษฎรประดุจทุกข์ ของพระองค์ ทรงหาหนทางขจัดทุกข์นั้น จึงทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่เคารพรักของพสกนิกรชาวไทยทั้งมวล พระองค์ทรงเปี่ยมด้วยพระเมตตา ทรงไม่มีความเบียดเบียนในพระราชหฤทัย ทรงบำเพ็ญอภิโกธบารมี แม้ไพศาลไปทั่วทุกหนทุกแห่ง ทรงปกป้องคุ้มครองชีวิต ไม่ว่ามนุษย์หรือสรรพสัตว์ทุกชนิดบนพื้นแผ่นดินไทย แม้ภายในพระราชวังอันเป็นที่ประทับ ยังเป็นที่อาศัยของเหล่านกกา ที่หนีร้อนมาพึ่งเย็น ดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความปลอดภัยและร่มเย็น

ความอดทน หมายถึง ความอดทนต่ออุปสรรคทั้งปวง และอดกลั้นต่อคำเลียดสีที่มากกระทบโดยไม่หวั่นไหว และบำเพ็ญกิจด้วยความวิริยะอุตสาหะอยู่เสมอ พระราชกรณียกิจสำคัญอันแสดงถึงพระคุณธรรมข้อนี้ ได้แก่ ทรงอดทนต่อความเหน็ดเหนื่อย หรือทุกข์เวทนาอันเกิดแก่พระวรกาย และทรงมีพระขันติ ทรงดลโทษผู้กระทำผิดล่วงพระราชอาญาตามสมควร ทรงไม่ย่อท้อ ไม่เคยหมดกำลังใจพระราชหฤทัย และไม่ทรงละทิ้งการสร้างความอยู่ดีกินดีให้แก่ประชาชน พระองค์เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนราษฎร แม้ในถิ่นทุรกันดารที่ทรงลำบาก ก็ไม่ทรงย่อท้อ ทรงอดทน ต่อความทุกข์เวทนา ความลำบากตรากตรำพระวรกายต่างๆ เพื่อทรงบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่พสกนิกรทุกแห่งหน เหล่านี้ คือตัวอย่างแห่งพระราชกรณียกิจที่แสดงออกถึงการบำเพ็ญพระขันติธรรม คือ ความอดทน

ความไม่ทำผิด หมายถึง ความไม่คลาดจากธรรม กล่าวคือ มีความยุติธรรม ความเที่ยงธรรม รักษาความเป็นธรรมไม่ให้แปรผันจากความเป็นจริง และไม่ยินดียินร้ายต่ออำนาจหรืออคติทั้งปวง ดำรงอยู่

ในพระราชจริยาวัตรของ พระมหากษัตริย์อย่างแท้จริง พระราชกรณียกิจสำคัญอันแสดงถึงพระคุณธรรม
ข้อนี้ ได้แก่ ทรงซื่อตรงในฐานะที่ทรงเป็นพระประมุข ดำรงอยู่ในความสัตย์ ทรงซื่อตรงต่อพระราชสัมพันธมิตร
และอาณาประชาราษฎร์ ทรงมีความยุติธรรมอันบริสุทธิ์ พระองค์ทรงมีความซื่อตรง ตั้งมั่นไม่หวั่นไหวต่อ
เหตุการณ์ต่างๆ ทรงพระราชอำนาจตุลาการอย่างเที่ยงตรง ทรงจัดปัดเป่าทุกข์เข็ญ ความอยุติธรรมทั้งหลาย
ในแผ่นดินให้หมดสิ้นไปด้วยพระราชปรีชาสามารถ และกำลังพระสติปัญญา พระองค์ทรงมีพระราชจริยาวัตร
และพระราชกรณียกิจเพื่อเกื้อกูลเหล่าอาณาประชาราษฎร์เสมอมา รอยเบื้องพระยุคลบาทของพระองค์นั้น
ได้ประทับทั่วทั้งแผ่นดินไทย แม้ในถิ่นทุรกันดารก็ได้ทรงหวั่นเกรงประการใด เพราะได้ทรงยึดมั่นในความ
ทุกข์สุขของประชาชนเป็นที่ตั้ง พระราชกรณียกิจนานัปการล้วนเป็นข้อประจักษ์ว่า พระองค์ถึงพร้อมด้วยทศ
พิธราชธรรมอย่างสมบูรณ์

ข้อมูล : พระธรรมเทศนา ธัมมิกราชกถา ในการพระราชพิธีบำเพ็ญพระราชกุศลทักษิณานุปทาน ๗ วัน
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ในพระบรมมหาราชวัง
ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สำนักพระราชวัง

เข้าถึงได้จาก http://www.brh.thaigov.net/information/Buket%20Data/KingBhumibol/Data/13102016_05/5.3/5.3.1/5.3.1.2.pdf

อธิบดีกรมที่ดิน เป็นประธานเปิดการอบรมโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๕ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๐

นายประทีป กীরติเรชา อธิบดีกรมที่ดิน เป็นประธานเปิดการอบรมโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๘๕ พรรษา ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๐
ณ ศูนย์ภูมิรักษ์ธรรมชาติ ตำบลหินตั้ง อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก
วันอังคารที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

รองอธิบดีกรมที่ดิน ประชุมหารือแก้ไขปัญหการออกเอกสารสิทธิ์
ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ อ.หัวหิน จ. ประจวบคีรีขันธ์

นายมานัส นั้วสวัสดิ์ รองอธิบดีกรมที่ดิน
ประชุมหารือแก้ไขปัญหการออกเอกสารสิทธิ์ให้แก่ประชาชน
ในพื้นที่ อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์
วันพุธที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๐

รองอธิบดีกรมที่ดินเป็นประธานพิธีเปิด
โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการประชาชน
ของสำนักงานที่ดินจังหวัดมหาสารคาม และ สาขาเพื่อก้าวสู่กรมที่ดิน ๔.๐

นายชัยชาญ สิทธิวิรัชธรรม รองอธิบดีกรมที่ดินเป็นประธานพิธีเปิด
โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการประชาชน
ของสำนักงานที่ดินจังหวัดมหาสารคาม และ สาขา เพื่อก้าวสู่กรมที่ดิน ๔.๐
ณ ศูนย์ประชุมมารินทร์ อ.เมือง จ.มหาสารคาม
เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

รองอธิบดีกรมที่ดินเป็นประธานการประชุม
เรื่อง การจ้างเหมาบริการ ผลผลิตงานด้านทะเบียนและรังวัดที่ดินที่บริการให้แก่ประชาชน

นายทรงวุฒิ สายแก้ว รองอธิบดีกรมที่ดินเป็นประธานการประชุม
เรื่อง การจ้างเหมาบริการ ผลผลิตงานด้านทะเบียนและรังวัดที่ดินที่บริการให้แก่ประชาชน
ณ ห้องประชุม ๑ ชั้น ๖ กรมที่ดิน
วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

รองอธิบดีกรมที่ดิน ร่วมพิธีเปิดและเยี่ยมชม
“งานมหกรรมทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นประจำปี ๒๕๖๐”

นายบุญช่วย ผูกสิ รองอธิบดีกรมที่ดิน
ร่วมพิธีเปิดและเยี่ยมชม “งานมหกรรมทรัพยากรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นประจำปี ๒๕๖๐”
โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พลเอกสุรศักดิ์ กาญจนรัตน์)
ให้เกียรติเป็นประธาน ณ ลานเอนกประสงค์ ชั้น ๒ อาคารรัฐประศาสนภักดี
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ในวันพุธที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๐